

גנזי חיים
על
פורים

מאת תלמידי הרה"ג רבי
מרדכי עטייה
שליט"א

תוכן העניינים

2	הקדמת הרש"ש על מצות פורים.....
3	לשון הרב מספר הכונות ישן בקיצור.....
4	לשון הרב דברי שלום ז"ל.....
5	הקדמת ברכת שעשה נסים, הקדמת ברכת שהחיינו.....
6	לקט שיטות העיקריות בענין תפילת הפורים.....
6	סברת הרב שמן ישון.....
6	כוונת התפילה, קריאת המגילה.....
7	סברת הרב תו"ח.....
7	סברת רבי שאול דוויד.....
7	התפילה, קריאת המגילה, מתנות לאביונים והסעודה.....
7	הערות כלליות.....
8	סדר התלבשות נה"י דאבא בתוך נה"י דאימא בתוך י"ס דז"א ודנוק'.....
10	סיכום השיטות השונות בענין סדר בנין אח' דנוק' בפורים (בתפילה ובמצוות).....
11	לשם יחוד קודם קריאת המגילה מלשון חכמים.....
12	ברכת על מקרא מגילה.....
30	ברכת שעשה ניסים.....
46	ברכת שהחיינו.....
62	סדר קריאת המגילה (עם סימון השמות הרמוזים בר"ת וס"ת).....
82	ברכת הרב את ריבנו (בסופה הבאנו את מספר השמות הרמוזים בר"ת וס"ת).....
98	סדר ברכות המגילה - בקיצור.....
106	לשם ייחוד לפני משלוח מנות, מתנות לאביונים וסעודה.....
108	סדר לימוד משניות של מסכת מגילה.....
	מקורות:
112	שער הכונות דף ק"ט ע"א.....
115	פרי עץ חיים דף ק"ט סע"ד.....
121	דף קי"א ע"ב.....
130	משנת חסידים - מסכת אדר.....
135	תורת חכם דף ס"ח ע"א.....
136	מחברת הקודש - שער פורים.....
156	דף ס"א סע"ג.....
166	שמחת כהן דף צ"ב ע"ד.....
174	אור הלבנה - פורים - דף נ"ב ע"ב - מופעים של השמות במגילה.....
	◆◆ נה"י דאבא בנוק' בנסירה - החילוף:
175	עץ חיים ח"א - דף ק' ע"א, עם הגהת השמ"ש אות ד'.....
175	הגהת הריפ"ש על שער הכונות - דרוש פורים (בסוף הספר).....
176	שערי רחמים ח"א ש' ר"א, ח"ב - ש' שנ"ב, ש' שנ"ד.....
178	נהר שלום דף מ"א ע"א - דרוש פורים.....
179	שמון ישון ח"ג - דף קל"ט אמצע ע"ד אות ו', דף ק"מ סע"ג אות כ"ד ד"ה אך.....
180	סגולה כדי לא להשתכר משתיית יין בפורים.....
181	קונטרס גנוזי חיים על פורים.....
191	לוח תקונים.....

הקדמת הרש"ש על מצות פורים

[מובא בספר אור"ה דף מ' ע"א, מוגה ע"פ סידור הרב קוינאק זצ"ל. הקטע הראשון מופיע באור"ה בהקדמה לחנוכה]

מצות פורים היא מצות עשה מדרבנן, והיא ביסודות שהם יעקב ורחל, שהם מלכיות דמ"ה וב"ן דכל פרטי הפרצופים. ולפיכך כל ההמשכות והזיווגים הנזכרים בברכות ובמצות הנעשות, הם משורשי יעקב ורחל העליונים ליעקב ורחל הפרטיים. והוא, להעלות מ"ן מבירורי כלים ואורות דרפ"ח דיעקב ורחל דזו"ן, ליעקב ורחל דישסו"ת, ומהם ליעקב ורחל דא"א, וכן על דרך זה עד רום המעלות, ולהמשיך צלמי המוחין הל"מ בברכה וצ' דצלם במעשה.

מצות פורים היא מדרבנן ולא דלא תסור, והם ביסוד דחמשה גבורות (הם ביסוד) שהם יעקב ורחל דפרצוף כח"ב.

וגם מצות עשה דרבנן דועשית על פי הדבר אשר יגידו לך, והם ביעקב ורחל דפרצופי חג"ת ונה"י.

[כאן מתחילה ההקדמה בספר אור"ה דף מ' ע"א]

מצות קריאת המגילה היא בדבור, להעמיד ולקיים הארת: כלים (1), ואורות (2) (דהיינו רפ"ח), ומוחין (3), ונרנח"י (4), דה"פ מ"ה וב"ן דיעקב ורחל דפנימיות דא"ק ואבי"ע דאבי"ע,

כן נתבאר בספר הכוונות, כי המצות אלו דפורים הם להעמיד ולקיים בנוק' שהם יעקו"ר, הארת המוחין דא"א שנכנסו בתפלת שחרית בנוק'. וצריך להבין באיזו פרט הוא זה (של הקיום), ובאיזה פרט הוא שנמשכים מחדש, כי אלו מצות גמורות דרבנן שהם ביעקב ורחל שעל ידי ברכותיהם נבררים בירורים ועולים, ונמשכים מוחין חדשים ליעקב ורחל.

ומתנות לאביונים שהם מצוה מעשית, להעמיד ולקיים הארת: כלים (1), ואורות (2) (דהיינו רפ"ח) בלבד, דה"פ מ"ה וב"ן דיעקב ורחל דחיצוניות דא"ק ואבי"ע דאבי"ע.

ואכילה ושתיה שהם י"ה, והיא מצוה מעשית, להעמיד ולקיים הארת: המוחין (3), ונרנח"י (4), דה"פ מ"ה וב"ן דיעקב ורחל דחיצוניות דא"ק ואבי"ע דאבי"ע.

צריך להזהר ולהזדרז ולעשות הסעודה אחר תפלת שחרית לכמה טעמים הנודעים לי. וגם בעוד שהאורות הנז' בתוקפם אחר התפלה ולא יסתלקו אח"כ מהכלים הפנימים דשחרית כי תפלת המנחה היא בכלים אמצעיים ובערבית היא בכלים חיצוניים, כנודע. לפיכך כמעט קבלתי עלי לעשות הסעודה אחר תפלת שחרית, בעזרת השם יתברך.

א"ה, צריך לכוין באכילת סעודת פורים ל"ה **יוד ה'** דע"ב, להמשיך לנוק' מוחין בפנים ד"ה.

ובשתיה, יכוין ל"ה **יוד ה'** דס"ג שהיא אדנ"י, כמספר אכיל"ה.

ועיין בספר בית מועד שצריך לכוין לב' פעמים י"ה (דע"ב) באכילה, והיא מוח חכמה,

וב' פעמים י"ה דס"ג, והיא מוח בינה, בשתיה.

וכל אלו הכוונות של הפורים הם בזו"ן הכוללים דכללות השנה. וכן הוא במועדים פסח שבועות ר"ה כיפור וסוכות, שבהגיע בירורים חדשים של השנה ההיא למקום ההוא של א"ק, מתעורר הקדושה ההיא עוד פעם אחרת, אלא שאינו בפועל לפי שאינו אלא התעוררות הקדושה שמתעורר נגד הקלי'. והוא להכניעה שלא תשלוט עוד, שכיון שכבר גברה הקדושה בפעם הראשונה, מתגבר עתה בכל פעם להכניע הקלי', וכל זה ברחמי המאציל ובחסדיו הפשוטים. וכידוע כל זה ליודעי העתים וליודעי דעת ומביני מדע, וכמבואר בדברי הרב הקדוש האר"י זלה"ה ותלמידו מהרח"ו זלה"ה, ולא כדברי זולתם כנודע ליווד לעומק דבריהם.

 לשון הרב מספר הכוונות ישן בקיצור (מסודר ע"י הדב"ש)

[מסידור היר"א ח"ד עמוד 44, וכן מסידור הרב וידאל קוינקא זצ"ל הנד"מ, וכן סידור הרב הדאיה ח"ג עמ' 466]

דע כי תיבת מגילה בקיצור חסר יו"ד, והוא כמנין ג' הוי"ת שהם ברישא חיוורא דלא אתיידע. ומאלו הג' הוי"ת מתפשטים י"ג תיקוני דיקנא. ואלו הי"ג נכנסים תחילה תוך אבא ונכללים בו (ביסוד שבו) ומאבא תוך אימא ונכללים תוך יסוד שבה, ואח"כ נכנסים תוך ז"א. ונודע כי יסוד דאבא מתלבש ביסוד דאימא, גם נודע כי יסוד דאימא הוא קצר, ויסוד דאבא הוא ארוך ועודף ויוצא תוך גופא דז"א.

והנה מרדכי הוא יסוד דאבא ואסתר היא מלכות דיסוד דאימא, ולכן מרדכי היהודי עולה גימטריא שדי. ולהיות שמרדכי ואסתר הם מבחי' אלו הי"ג תיקוני דיקנא, נרמזו בהם. והוא שנודע כי אלו הי"ג הם י"ג הוי"ת דע"ב והם עולים גימטריא מרדכי ואסתר (עם הכולל).

ולהיות שמרדכי ואסתר הם מצד החסדים וגבורות, לכן הם כוללים יחד עשר הוי"ת. דהיינו, הה"ח כולם בניקוד קמץ, והם עשרים קמצים והם עולים גימטריא ש"ך. והה' הוי"ת (עצמן) עולים גימטריא ק"ל, הרי הכל גימטריא ת"ן. והחמשה גבורות כולם בניקוד אֵלֶּה"ם עולים בגימטריא ש"ן. והחמשה הוי"ת עצמן עולים ק"ל, הרי הכל גימטריא ת"ף. והנה ת"ן ת"ף ושורש הה"ח הממתקים הגבורות, עולים גימטריא מרדכי ואסתר.

והנה מגלה הוא חסר יו"ד והוא רמז אל יסוד דאבא המתפשט עד היסוד דז"א, ולכן פושטה כאגרת לפרסומי ניסא שהם נו"ה דיסוד דאבא שהם השני לוחות המתפשטים עד היסוד דז"א. ולהיות שהחסדים וגבורות הם כלולים ביסוד דאבא, לכן צריך לכפול המגילה בעמוד אחד לרמזו שהחסדים ממתקים הגבורות.

גם ירמזו כי שצריך לדעת דכשהיתה הנוק' פב"פ עם ז"א, היה מאיר בה נה"י דז"א ששה שמות וה"ו מנצח והוד דז"א, ושם יה"ו מיסוד דז"א, וגם מאירים בה חצי ת"ת ונהי"ם דז"א ה' שמות הה"ה. וכשחוזרים באחור נשארו כל הארות בה.

וכשנסתלקו נה"י דאבא מז"א ונמשכו אלו המוחין תוך הנוק', נעשים כל אלו השמות י"ב הוי"ת, תשעה בנה"י דאימא ושלושה ביסוד דאבא המתגלה מוחין ליסוד דנוק', העולים גימטריא מגילה, ומאיר עד העשיה.

וגם יש לה הארה מדעת של יסוד דאבא שלשה שמות אהו"ה וגם מדעת דז"א הנעשה מיסוד דאימא ארבעה אהי"ה, שנים דחסדים ושתיים דגבורות, כל אלו השמות נרמזו במגילה.

והנה קודם הכנסם ברחל עוברים דרך לאה, ומאירים ברישא דלאה שלשה הוי"ת דע"ב משולבים עם שלשה (אהי"ה) דקס"א, והם עולים גימטריא תרצ"ט. ושלשה הוי"ת ושלשה אהי"ה הרי הכל תת"ם, ומספר אדנ"י וי"ב אותיות הרי הכל עולה מרדכי ואסתר.

[הגהת היר"א ז"ל וזל"ש: "עיינ ספר בית מועד שהלשון הוא כך: הרי הכל תת"ם ואותיות אדנ"י באלפא ביתא בא"ל ב"ם שהוא ה"ץ מספר המ"ן הרי הכל מספר מדרכי ואסתר". וכתב הרב וידאל קוינקא זצ"ל בכת"י הגד"מ: "ר"ל ששם אדנ"י גימטריא ס"ה ועם י"ב אותיות המלא גימטריא ע"ז. וע"ז באלפא ביתא בא"ל ב"ם הוא ה"ץ גימטריא המ"ן ועם תת"ם גימטריא מרדכי ואסתר"]. עי' סידור הרב הדאיה ח"ג עמ' 467.

גם נודע כי כשהיו המוחין תוך ז"א האירו בלאה שני אהי"ה מפנים ואחור דיסוד דאבא, ובין שניהם הוא יהו"ה שהוא יסוד דאבא ומחברם. וכשנכנסים בלאה נרשמו פעם שניה לשני אהי"ה. והרי הם ארבעה אהי"ה, ויהו"ה שהוא כלי יסוד דאבא מתחלק לשלשה פרקים כל פרק כלול משלשה פרקים והם חב"ד חג"ת נה"י דיסוד דאבא. והרי הם תשעה הוי"ת ושלשה הוי"ת דרישא חיוורא דלא אתידע הם י"ב הוי"ת במילוי ע"ב ועולים תתס"ד, וארבע פעמים אהי"ה הרי הכל גימטריא מרדכי ואסתר עם עשר אותיות והכולל. ושלשה היתרים הם כנגד שתי תיבות מרדכי ואסתר והכולל. וצריך להסיר אלו השלשה יתרים, יען שאין להם העמדה בלאה אלא תיכף יורדים ברחל וגם מאיר בה יסוד דאבא שלשה שמות אהו"ה מלאים ביה"א כנודע.

לשון הרב דברי שלום ז"ל

ונלע"ד לסדר הכוונות כפי מ"ש הרב ז"ל חוץ ממה שמסודר מהרמ"ז שר שלום זלה"ה. והוא כי בתיבת הוי"ה דברכת מגילה יכוין שהוא יסוד דאבא, והוא בחינת שדי העולה מרדכי היהודי. ויכוין כי מאבא שהוא י בניקוד פתח יורדים ה"ח (שהם ה' הוי"ת) בניקוד קמץ שהוא ה' ראשונה, מיסוד שלו שהוא נקודת שורק ומתפשטים בז"א שהוא ו' עד היסוד שלו שהוא בניקוד שורק, ע"י המלכות דאימא, שהיא אסתר הכוללת חמשה גבורות בניקוד אלהי"ם, והיא ה' אחרונה בניקוד ציר"י. והנה אלו החסדים וגבורות עם שורש הה' חסדים עולים מרדכי ואסתר.

א"ה, עיין ספר כוונות ישן שהלשון הוא כך: והוי"ה דיסוד דאבא נסתלק בלאה ג"פ בג' קוין, וכל קו יש בו ג"פ, הם ט' הוי"ת, וג' הוי"ת דרישא חיוורא. נמצא שהם י"ב הוי"ת וכן עולה מרדכי ואסתר.

בתיבת מקרא יכוין שעולה **אמ"ש**, והוא בז"א שהוא ביצירה וכוונת הא' של אמ"ש הוא א' דשם ס"ג. והמ' של אמ"ש היא ארבע מוחין אשר הם תוך נה"י דאימא הנכנסים בז"א והש' דאמ"ש הם נה"י דאימא והיא שלשה יודיין דס"ג אשר כל יו"ד כלולה ממאה.

בתיבת מגילה יכוין שהוא יסוד דאבא הנכנס תוך יסוד דרחל, ומאיר בה ועושה כל השמות שקבלה מז"א בעודה בפנים. דהיינו, ששה שמות וה"ו, ושם יה"ו (אחד), וחמשה שמות הה"ה, ונעשים י"ב הוי"ת. תשעה בנה"י דאימא ושלשה הם בעטרת היסוד דאבא העובר ובוקע יסוד דנוק' ומתגלה לחוץ ומאיר עד העשיה. ואלו שלשה הוי"ת עולים גימטריא מגל"ה, והם מי"ג חיוורתא אשר מהם נמשכים י"ג תיקוני דיקנא, והם י"ג הוי"ת דע"ב העולים מרדכי ואסתר. וגם מאיר בה שלשה שמות אהו"ה במילוי יה"א. וגם מאיר בה מדעת דז"א הנעשה מיסוד דאימא, ארבע אהי"ה, שניים דחסדים ושניים דגבורות. עכ"ל.

הקדמת ברכת שעשה נסים

[הגהה כת"י מסידור הרב וידאל קוינקא זצ"ל - א"ה הנני מסדר שאר לשון ספר הכוונות ישן שהוא בספר בית מועד, על ברכת שעשה נסים, שהוא חסר מסידורנו]

זה, לשון ספר הכוונות ישן. בתיבת ברוך של ברכת שעשה נסים יכוין רי"ו שהם הוי"ה אחת, כלומר הוי"ה י"ג שהיא ונקה, שהיא בסוד עיינין והיא כוללת שתי הוי"ו"ת אחרות שגם הם בסוד עיינין. וכל אחד יש בה כ"ד עיינין, וכל עין יש בו ג' תגין. נמצא שהם רי"ו תגין, ובאלו רי"ו צריך לכוין בברוך זה. והי"ב היתרים בברוך הם י"ב הוי"ו"ת שהם בסוד ע"ב. ואלו הי"ב הם שלשה י"ב, י"ב בתוך ז"א, וי"ב בתוך לאה, וי"ב בתוך רחל. נמצא שהם ל"ו הוי"ו"ת שעולה מרדכי ואסתר ע"ה.

וגם צריך שיכוין בי"ג הוי"ו"ת שהם י"ג תיקוני דיקנא שהם כל אחד במילוי ע"ב שעולים תתקל"ו כמ"ש. וכשיאמר אתה צריך לכוין בשני שמות ב"ן וקנ"א שני פעמים, שהם סוד נהי"ם שעולים בגימ' אתה. יהו"ה - צריך לכוין שהוא ז"א, כלומר ת"ת דיסוד דאבא עילאה.

אלהינו - דהיינו בינה.

מלך - צריך לכוין דאז כשבאין לו המוחין נעשה ז"א מלך ואז מתפשט בנוק' שהיא נקראת עולם. שעשה - צריך לכוין שני ש"ע. ש"ע ראשון הוא עשרה פעמים מילוי ס"ג שהוא ההבל דמילוי ס"ג. והש"ע השני הם שני שמות א"ל במילוי שהם בנצח הוד דאימא שהם הנה"י, כמו שתדע בסוד ואל עמים ארים נסי, עם הכולל בגימטריא ש"ע שהם השני שמות במילואם עולים ש"ע.

וכשיאמר לאבותינו יכוין בחג"ת דז"א, כלומר שנכנסו נה"י דאימא בתוך חג"ת דז"א.

בימים ההם - שהם הימים שבאים, דהיינו שבאים תנהי"ם דאימא.

ובזמן הזה - היינו ז"א שנקרא זמן. הזה גימטריא טוב, וטוב היינו יסוד והוא בעולם הבריאה.

הקדמת ברכת שהחיינו

[מכת"י סידור הרב וידאל קוינקא זצ"ל]

א"ה זה לשון ספר הכוונות ישן, וכשיאמר ברכה שלישית ויאמר שהחיינו יכוין באימא שממנה החיים שנקרא אלהים חיים.

שהחיינו - ר"ל שה' שהיא התנהי"ם דאימא והם סוד ד' אהי"ה שעולים פ"ד וכן עולה חיינו. וקיימנו - יכוין שהוא רי"ו שכן עולה קיימנו שהם המוחין לז"א.

והגיענו לזמן הזה - דהיינו לחג"ת שלו, ומשם לנוק' (כמ"ש) היינו ביסוד שלה.

ואלו הג' חיינו קיימנו הגיענו הם סוד הששה הוי"ו"ת שביסוד דז"א והם ע"ב ס"ג מ"ה, והשלשה אחרים הם קס"א קמ"ג קנ"א, וכל אחד מאלו הששה שמות יש בו כ"ח אותיות דאהי"ה ע"ה הרי ששה פעמים כ"ח שהם שלשה פעמים נ"ו, והם חמשה גבורות נודעות של שהחיינו וקיימנו והגיענו. וצריך לכוין בששה שמות הוי"ו"ת שביסוד דז"א שבאים לו השלשה אהי"ה מנה"י דאימא והשלשה הוי"ו"ת מנה"י דאבא.

וכשיאמר והגיענו יכוין שהגיע עולה פ"ח. הע"ח הם שלשה הוי"ו"ת שאמרנו שעולים ע"ח, והי"ו"ד של הגיענו עם ב' כוללים הם כנגד י"ב אותיות של שלשה הוי"ו"ת, עד כאן מצאתי.

לקט שיטות העיקריות בענין תפילת הפורים (עפ"י עץ התדהר)

הנה לעיל הבאנו את הקדמת הרש"ש ז"ע ויוצא מלשונו כי כן נתבאר בסה"כ כי אלו המצוות של פורים הם להעמיד ולקיים הארה בנוק' שהם יעקו"ר הארת המוחין דאו"א שנכנסו בתפילת שחרית בנוק'. וזה לשון הרש"ש ז"ל: וצריך להבין באיזו פרט נמשכים מחדש כי אלו המצוות גמורות דרבנן שהם ביעקב ורחל שע"י ברכותיהם נבררים בירורים ועולים, ונמשכים מוחין חדשים ליעקב ורחל, ע"כ. ומשמע מדבריו כי בתפילת שחרית נכנסו המוחין דאו"א בנוק', ועתה ע"י ג' מצות שהם קריאת המגילה ומשלוח מנות והסעודה, אנו מקיימים את ההארה שנכנסה בתפילה למשך היום כולו. והנה בג' מצות הנז' יש ב' בחינות. בחינה ראשונה היא דפנימיות והיא קריאת המגילה, ובחינה ב' היא דחיצוניות שהם משלוח מנות והסעודה.

סברת הרב שמן ששון

הנה ביאר הרב ש"ש בפתח עינים דף ע"ח ע"ג ע"פ פרי עץ חיים שער מקרא קודש דרוש ג' ז"ל ענין המועדים לחולו של מועד וחנוכה ופורים ור"ח, הנה ענין זמנים אלו הוא התנוצצות העליונים בזמנים אלו, ולפי הזמן. אם בפסח, בחסד וכו' יעו"ש"ב ובדרושי ר"ח חנוכה ופורים נו"ה יע"ש.

כוונת התפילה היא לב' בחינות:

בחינת ימים

ועולה מדברי קודשו דש"ש כי כוונת התפילה היא לב' בחינות, א' מבחינת המוחין דאותו יום דאותו שבוע, מששת ימי החול. אם בחסד, יום א'. אם בגבורה, יום ב' וכו'.

בחינת זמנים

כוונה שניה היא המשכת המוחין דבחינת הזמנים השייך ליום פורים בספירת הנצח הכולל בו א"ק ואבי"ע, ע"ד שאר המועדים.

ושם באותו הבחינה הוא מה שנבנה ונתקן ונמשך הארת המוחין דאו"א בנוק' יעו"ר בעמידה בתיבת באהבה, ויצאה הארת מרדכי מיסוד דאבא העודף כנו'. ולהיות שאחר אמירת באהבה חוזרים זו"ן פב"פ והארת מרדכי נגזת בפנים כנ"ל, רצה השם יתי' ברחמיו המרובים שתשאר הארת מרדכי בכל שנה דהיינו בבחינת הזמנים שהוא יום פורים, אפילו אם (דהיינו כאשר) יהיו זו"ן פב"פ, שאותה הארה לא תתבטל ונשארת שם קיימת ונרשמת גם אחר הסתלקות המוחין דאו"א כנו"ל.

ע"י קריאת המגילה

וכדי להעמיד ולקיים הארת המוחין הנז' בבחינת הזמנים אנו קוראים את המגילה. והנה קריאת המגילה היא מצות עשה גמורה בפני עצמה דרבנן שהוא ביעו"ר, כשאר מצות דרבנן, אשר ע"י ברכותיהם נבררים בירורים ועולים, ונמשכים מוחין חדשים ליעו"ר דעולם האצילות. וע"י מצות קריאת המגילה גורם ג"כ להעמיד ולקיים הארת מרדכי לחוץ בבחינת נוק' הנתקנת ע"י תפלותינו בבחינת הזמנים.

נמצא כי ע"י קריאת המגילה אנו ממשיכין מוחין דג' בחינות, דהיינו מ"ע ומצות לא תעשה דועשית עפ"י הדבר, ולא תסור. ועוד מ"ע דקריאת המגילה עצמה דהיא גופא מצוה גמורה בפני עצמה וע"י נמשך ונגלה ג"כ הארת מרדכי מתוך יסוד דנוק', יעו"ר.

סברת הרב תו"ח

וכתב הרב תו"ח דף ס"ח ע"א וז"ל: "ונבוא להבין מ"ש מו"ה ז"ל וז"ל עמ"ש בס"ה כי אלו המצות דפורים הם להעמיד ולקיים הארה בנוק', שהם יעקו"ר, הארת המוחין דאו"א שנכנסו בתפילת שחרית בנוק'. וצריך להבין באיזו פרט הוא זה ובאיזה פרט הוא שנמשכים מחדש, כי אלו המצות גמורות דרבנן שהם ביעקב ורחל שע"י ברכותיהם נבררים בירורים ועולים, ונמשכים מוחין חדשים ליעקב ורחל, ע"כ.

ונראה שהוא ז"ל כיוון לפשוט הספק הזה כמ"ש ז"ל וז"ל אלו הכוונות דפורים הם בזו"ן הכוללים דכללות השנה (זמנים), וכן הוא במועדים פסח שבועות ר"ה יוה"כ וסוכות ע"י"ש. א"כ המצות דפורים הם בזו"ן הכוללים (זמנים). ומ"ש להעמיד ולקיים הארה בנוק' שהם יעקו"ר הארת המוחין דאו"א שנכנסו בתפילת שחרית בנוק', מדבר בזו"ן דכללות הכ"ד שעות ובזו"ן הפרטיים הנתקנים בכל תפילה. אבל בזו"ן דכללות נמשכים מוחין חדשים שלמים לאו"א ולזו"ן כדרך שנמשכים בכל מצות דרבנן עכד"ק.

סברת רבי שאול דוויך זי"ע

עיין שערי רחמים ח"ב שאלה שנ"ד, דף פ"ד ע"ד. וז"ל: בתפלה ג"כ אנו מתקנים פנימיות וחיצוניות. וע"י קריאת המגילה מקיימים הארת יסוד דאבא בבחינת פנימיות, יען שקריאה היא דיבור, בפנימיות (כנגד הפנימיות של התפלה). וע"י מתנות לאביונים וסעודת פורים, מקיימים הארת יסוד דאבא דחיצוניות (כנגד החיצוניות של התפלה).

ודע שע"י ג' מצות אלו מתקנים זו"ן הקטנים דכללות השנה. וגם מקיימים הארת המוחין של יסוד דאבא של זו"ן הפרטיים של היום. כיצד, בקריאת המגילה ע"י הברכה מביאים ל"מ לזו"ן דכללות השנה, בבחינת פנימיות, וצל"ם דצ' ע"י הקריאה. וגם במתנות לאביונים וסעודת פורים מתקנים בכללות בחינת החיצוניות דזו"ן דכללות השנה, וגם מקיימים הארת המוחין דחיצוניות דזו"ן דאותו יום הפרטים, עיין תו"ח דס"ח ע"א. עכד"ק. נמצא ע"פ דבריו, כי במצוות אלו מתקנים (ומקיימים) פנימיות וחיצוניות, כנגד מה שבעמידה מכוונים בפנימיות וחיצוניות דפנימיות, ובפנימיות דחיצוניות.

ע"י התפילה

נמצא עפד"ק כי ע"י התפילה נתקן פנימיות וחיצוניות בחינת פרצוף הימים בלבד.

ע"י קריאת המגילה

ע"י קריאת המגילה אנו מקיימים ומעמידים הארת יסוד דאבא דבחינת פנימיות בבחינת פרצוף הימים. וג"כ נתקן (חדש) פרצוף הזמנים בבחינת פנימיות בזה האופן: ל"מ בברכה וצ' בקריאת המגילה.

ע"י מתנות לאביונים והסעודה

וע"י מתנות לאביונים והסעודה נתקן (חדש) פרצוף הזמנים בבחינת חיצוניות ומקיימים ומעמידים הארת המוחין דחיצוניות דזו"ן הפרטים דאותו יום.

הערות כלליות

יש לציין ששעה"כ אינו מתייחס למערכת ימים/זמנים, ולכאורה הפשט מכוון לימים - קיום התפילה. ומאידך, פע"ח ומחברת הקודש מתייחסים למערכת הזמנים. מבנה ברכת המגילה: קדשנו..על: כניסת מוחין באח' (כמו בתפילה מתיבת "אחד"...). מגילה: דורמיטא - הארת מרדכי. בלילה ההוא נדדה: ז"א מתעורר ועובר לפנים (רב פעלים, סוד ישרים ח"א שאלה ח').

כידוע שכאשר או"א נותנים מוחין לז"א, המוחין דאבא באים מלובשים בתוך נה"י דאבא, והם מתלבשים בתוך המוחין דאימא שמתלבשים בתוך נה"י דאימא, ובסופו של דבר נכנסים בתוך י"ס (כלים) דז"א. לבושי נו"ה דאו"א מסתיימים יחד עם סיום כלי נו"ה דז"א. בצירוף שלפנינו, הבאנו רק את קו אמצע, כדי להדגיש את צורת התלבשות של יסוד דאו"א בתוך דת"י ז"א.

עטרת יסוד דאימא (נוקבי - קצר), מסתיים בחזה דז"א. לעומת זאת, יסוד דאבא (זכרי - ארוך) מסתיים בסיום ת"ת דז"א, ועטרת יסוד דאבא מסתיים יחד עם עטרת יסוד דז"א.

מוחין דדת"י דז"א, בתוך לבושי יסוד דאו"א, בתוך כלי דת"י דז"א
(יש לראות את כל הבחינות בתוך צילינדרים מקיפים אחד את השני)

כלי דעת דז"א	לבוש יסוד דאימא (ובתוכו מוחין דאימא - שפע)	לבוש יסוד דאבא (ובתוכו מוחין דאבא - שפע)	לבוש יסוד דאימא (ובתוכו מוחין דאימא - שפע)	כלי דעת דז"א
כלי ת"ת דז"א	עטרת היסוד דאימא (מסתיים בחזה דז"א)		עטרת היסוד דאימא (מסתיים בחזה דז"א)	כלי ת"ת דז"א
חזה דז"א				חזה דז"א
טבור דז"א				טבור דז"א
		(סיום יסוד דאבא בסיום ת"ת דז"א)		
כלי יסוד דז"א		עטרת היסוד דאבא (מסתיים יחד עם עטרת יסוד דז"א, נעלם בתוך ז"א)		כלי יסוד דז"א
עט' יסוד דז"א				עט' יסוד דז"א

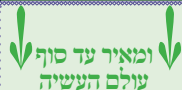
כתוב בשער הכוונות שבפורים, בזמן הדורמיטא, גם נה"י דאבא (בנוסף לנה"י דאימא) יכנסו בתוך הנוק'. כאשר או"א נכנסים לתוך הנוק', הם מתלבשים באותה הצורה כמו שמתלבשים בתוך ז"א. גם כאן, המוחין דאבא באים מלובשים בתוך נה"י דאבא, והם מתלבשים בתוך המוחין דאימא שמתלבשים בתוך נה"י דאימא, ובסופו של דבר נכנסים בתוך י"ס (כלים) דנוק'. כמו בז"א, לבושי נו"ה דאו"א מסתיימים יחד עם סיום כלי נו"ה דנוק'. בציור שלפנינו, הבאנו רק את קו אמצע, כדי להדגיש את צורת התלבשות של יסוד דאו"א בתוך דת"י הנוק'.

עטרת יסוד דאימא (נוקבי - קצר), מסתיים בחזה דנוק'. לעומת זאת, יסוד דאבא (זכרי - ארוך) מסתיים בסיום ת"ת דנוק' (כמו בז"א), אלא שהיות והיסוד דנוק' קצר, לכן עטרת יסוד דאבא עובר ובוקע את עטרת יסוד דנוק' ומתגלה. בחינה זו נקראת עטרת מרדכי, ומעצם כוח הגילוי היא תאיר עד סיום עולם העשיה. המיוחדות של פורים היא שאותה בחינה תתקיים (בזכות המצוות) כל היום כולו, ובזכות זה היתה הישועה בפורים.

מוחין דת"י דנוק', בתוך לבושי יסוד דאו"א, בתוך כלי דת"י דנוק'
(יש לראות את כל הבחינות בתור צילינדרים מקיפים אחד את השני)

כלי דעת דנוק'	לבוש יסוד דאימא (ובתוכו מוחין דאימא - שפע)	לבוש יסוד דאבא (ובתוכו מוחין דאבא - שפע)	לבוש יסוד דאימא (ובתוכו מוחין דאימא - שפע)	כלי דעת דנוק'
כלי ת"ת דז"א	עטרת היסוד דאימא (מסתיים בחזה דנוק')		עטרת היסוד דאימא (מסתיים בחזה דנוק')	כלי ת"ת דנוק'
חזה דנוק'				חזה דנוק'
טבור דנוק'				טבור דנוק'
כלי יסוד דנוק' עט' יסוד דנוק'		(סיום יסוד דאבא בסיום ת"ת דנוק')		כלי יסוד דנוק' עט' יסוד דנוק'

הקצר - ומתגלה.
וזהו עטרת מרדכי

סיכום השיטות השונות בענין סדר בנין אה' דנוק' בפורים (בתפילה ובמצוות)

סעודה	מתנות לאביונים	מגילה	תפילה	
קיום מוחין לנוק' (שנכנסים בתפילה ומסתלקים ב-"ומגן")	קיום כלים לנוק' (שנבנים בתפילה ומתמעטים ב-"ומגן")	קיום הארת מרדכי (שנכנס בתפילה)	בנין כלים ומוחין והארת מרדכי לנוק' (כמו בחול)	שעה"כ דף ק"ט ע"ג
בנין זמנים (חדש) קיום ימים (לא מתייחס לפירוט המצוות)			בנין ימים (כנ"ל)	תורת חכם דף ס"ח ע"א
מוחין (ומרדכי) דחיצוניות: בנין זמנים (חדש) קיום ימים (תפילה)	כלים דחיצוניות: בנין זמנים (חדש) קיום ימים (תפילה)	כלים מוחין (ומרדכי) דפנימיות: בנין זמנים (חדש) קיום ימים (תפילה)	בנין ימים (כנ"ל)	רש"ש אור הלבנה דף מ' ע"א. שע"ר ח"ב ש' שני"ד
קיום הזמנים (בלבד. הימים מתבטלים)			בנין ימים וזמנים כלים מוחין ומרדכי. הימים מתבטל, אך הזמנים לא מתבטל (ע"י הקיום)	שמן שישון פתח עינים דף ע"ח ע"ג. וגם ח"ג דף ק"מ ע"ג אות כ"ד

שער הכונות: בתפילה בונים כלים, מוחין והארת מרדכי לנוק' (באה). וע"י ג' המצוות מקיימים הכל. תורת חכם: ע"י ג' המצוות מקיימים מערכת הימים (תפילה) ובונים מערכת הזמנים (לא מפרט). שע"ר ח"ב שאלה שני"א: כמו התורת חכם.

אור הלבנה: (ברש"ש) הבנין במערכת הזמנים (ע"י ג' מצוות) הוא בכלל הבחינות של הנוק' (אורות כלים והארת מרדכי, כמו שעשינו בתפילה במערכת הימים).

הרש"ש לא מזכיר בכלל את ענין הארת מרדכי, אלא הוא מדבר באופן כללי (כלים, ניצוצין, מוחין ואורות). ואולי הארת מרדכי כלולה עם המוחין דנוק' (בבנין וקיום).

שע"ר ח"ב שאלה שני"ד: משלב את הרש"ש (פ"ח) והתורת חכם. הבנין והקיום במצוות, היינו בפנימיות - במגילה, ובחיצוניות - מתנות וסעודה, כנגד הפו"ח שבתפילה.

שמן שישון: בתפילה, אנחנו בונים מערכת ימים וזמנים. מערכת הימים מתבטלת, כמו ביום חול רגיל. ע"י ג' המצוות, עושים קיום למערכת הזמנים (בלבד).

ע"י שע"ר ח"ב שאלה שני"ב, השד"ה שואל איך יסוד דאבא נכנס בנוק', שהרי נה"י דאבא לא נכנס בנוק' אלא רק נה"י דאימא (המכיל צל"מ דאימא). השד"ה עונה שמדובר לאחר החילוף, ולכן חצי השמאלי של המוחין דאבא (בינה וגבורות) עבר להיות חצי ימני של אימא, ולקח הארת לבוש דאבא יחד איתנו. על הארת לבוש זה של (חצי) יסוד דאבא מכוונת כל סוגיית "הארת מרדכי". ע"י גם ע"ח ח"א דף ק' ע"ב שמ"ש ד'.

ע"י ע"ח ח"א דף ק' ע"ב הגהת השמ"ש אות ד', שמקשה על דברי הרב בשעה"כ דף ק"ט רע"ב, שמדבריו משמע שבזמן הדורמיטא נה"י דאבא מתלבשים בנה"י דאימא ונכנסים בתוך הנוק'. לכאורה קשה, שהרי לא מצאנו מציאות כזאת שנה"י דאבא נכנס בנוק' בזמן הדורמיטא! ע"פ תירוצו הא', מדובר על בו"ג באו"א של לפני החילוף. ובתירוץ ב', נראה שפורים עוסק בזו"ן הגדולים (חילוף שני). בכל אופן, עדיין צ"ע. הריפ"ש (בסוף שעה"כ דף כ"ד ע"ד) מיישב על פי חילוף שני (כולל גם הארת לבוש דאבא), שהרי בחילוף הראשון (ע"י סידור חול דף ל"ז ע"ב) המוחין עדיין לא נכנסו בלבושים. א"כ איך יתכן שבחילוף הראשון המוחין יקחו איתם הארת לבוש דאבא? וע"י גם בשע"ר ח"א שאלה ר"א, בענין זו"ן הגדולים (חילוף שני).

ע"י דעה והשכל, ח"ה סימן י"ד דף ע"ז ע"ג, בענין פורים משולש.

לשם יחוד קודם קריאת המגילה מלשון חכמים (כלים, מוחין ומרדכי דפנימיות)

לְשֵׁם יַחֲוּד קוֹדֶשׁא בְּרִידָהוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהּ
יֵאָהֳדוּנָהּ

בְּרִהֲוִילוֹ וְרִהֲוִימוֹ וְרִהֲוִימוֹ וְרִהֲוִילוֹ
יֵאָהֳהוּיָהּ **אֵיֵהֵהוּיָהּ**

לְיַחְדָּא שְׁם אֹתִיּוֹת י"ה בְּאֹתִיּוֹת ו"ה
בְּיַחְדָּא שְׁלָמִים
יְהוּה

בְּשֵׁם כָּל־יִשְׂרָאֵל

הגה אנחנו באים לקיים מצוות עשה מדברי קבלה לקרות בארבעה עשר [במוקפים חומה: בחמשה עשר] לחדש אדר את המגלה אשר היא סוד הארת מלכות דאבא המתגלית ויוצאת ביום הגה ואשר היא מספר שלשה שמות יהו"ה יהו"ה יהו"ה שהם סוד שלשה מוחין דתקמה בינה דעת, דנצח הוד וסוד דאבא המתגלים במלכות ביום הגה, כדי לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו ולתקן שורש מצוה זו במקום עליון, ויעלה לפניך פאלו פוננו בכל הפונות הראויות לכיון במצוה זו.

ויהי רצון מלפניך יהוה יאהרונה אלהינו ואלהי אבותינו, שעל ידי מצוות קריאת המגלה היום הגה שהוא יום ארבעה עשר [במוקפים חומה: חמשה עשר] לחדש אדר, תמשך בגלוי הארת מלכות דאבא שהיא עטרת היסוד דאבא ברחל עקרת הבית, ותתקיים בה כל היום פלו, ויתגלו כל האורות הראוים להתגלות היום הגה.

יְהוּ לְרִצּוֹן | אִמְרֵי־פִי וְהִגִּינוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוֹהִי אֱלֹהֵינוּ צוּרֵי וְגֵאֲלֵי:

וְיֵהִי | נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

ויכוין על ידי קיום מצוות קריאת המגילה: לקיים הארת כלים, מוחין ומרדכי (מרדכי לא מובא בהקדמת הרש"ש) שבאח' דנוק' של מערכת הפנימיות (שנבנה בתפילה, במערכת הימים). וכן בניין חדש של הארת כלים, מוחין ומרדכי דנוק' של מערכת הפנימיות (במערכת הזמנים).

שער הכוונות דרושי חג הפורים דרוש א - דף ק"ט ע"א

בענין

הפורים הנה נוסח ברכה אחרונה של המגילה היא חמשה מטבעות ואלו הם הרב את ריבנו והדן את דינינו כו' והם כנגד ה' גבו' הנודעות אשר על ידיהם יריב את ריבנו וידין את דינינו כי בהם תלוי הדין והנקמה עוד על ענין על הנסים כו':

ועתה

נבוא אל ביאור ענין ימי פורים והמגילה והמרדכי ומעות מגבת פורים והמשתה והשמחה. הנה נתבאר אצלנו בדרושי נוקב' דז"א ובענין מיעוט הירח כי בכל זמן של הגלות (כבל) עומדים זו"ן אב"א (מוחין דגדלות) כל ימי החול לולי בשעות התפל' ובשבתו' וכיוצא בזה כמו שנתבאר שם. והנה כאשר רוצים לחזור פב"פ צריך שתקדים בחי' הפלת הדורמיטא על ז"א כדי שתיעשה הנסירה ותוכל לחזור עמו אפין באפין כנו' בדרושי ר"ה. ולהיות כי ענין מרדכי ואסתר היה בסוף השבעים שנה של גלות בבל כנודע לכן אז כבר בימייהם התחיל ענין תיקון זו"ן כדי לחזור אפין באפין ויגאלו ישראל. וענין התחלה זו היא ענין הדורמיטא שנעשה אז בימייהם זו"ם הצרה העצומה שהיתה אז לישראל אשר עליו נאמר והנה אימה חשיכה גדולה כו' וארוז"ל חשיכה זו גלות מדי שהחשיך עיניהם של ישראל. וענינו הוא לפי שאז היה ז"א בסוד הדורמיטא ונודע כי המן הרשע היה אוסטורלוגוס גדול כנודע בענין ויפל פור הוא הגורל מיום ליום כו' ובפרט במ"ש בס"ה כי הוא ועשרת בניו כוללים כל עשרה קליפין החיצונים וידע בחכמתו ענין מיעוט השגחתו ית' על ישראל בימים ההם להיותו בבחי' השינה ולכן חשב ועלה בלבו כי הזמן מוכן לאבד שונאיהם של ישראל. זו"ם ענין ויכוח המן עם אחשוורוש אם יעלה בידם עצה זו, והשיב לו המן ישנו עם כו' ודרשו רז"ל ישן הוא האלוה שלהם והבן זה. ולהיות כי הדורמיטא ההיא היא לטובתן של ישראל כדי שתנסר הנקבה מאחורוי ויחזרו

פב"פ ויגאלו ישראל ויבנה בית המקדש. לכן התייעצו שניהם כי בזמן ההוא שהאלוה שלהם הוא ישן יקדימו הם לאבד ולהשמיד שונאיהם של ישראל כדי שלא ישארו אפילו מתי מעט שיהיו ראויים לגאולה ועי"כ לא יבנה בהמ"ק. ונודע' עצת המן מן שמושי ספרא בנו וכתביהם אל אחשוורוש הנק' ארתחששתא בספר עזרא עד שביטלו בניו ב"ה בראותם כי הגיע זמנו להבנות ודי בזה. והנה אף בזמן הדורמיטא אין הנקבה ישנה כי אז מסתלקין המוחין מן ז"א ונכנסין בנקבה כדי להבנות ולתקן פרצופ' כדי שתוכל לחזור • אפין באפין, כנודע בענין דרוש השופר של ר"ה. ובהכרח יש הארה והשגחה זו על ישראל מצידה. וענין אותה הארה היתה ענין מרדכי הצדיק כמו שנבאר בע"ה וכראות המן את מרדכי שע"י היתה הארה והשגחה על ישראל בזמן ההוא נתיעץ עם זרש אשתו ושם"ה יועציו כו' וארוז"ל כי זרש אשתו הית' מכשפ' גדולה ועצתה שקולה מכל שם"ה יועציו, ועלתה עצתם להרוג את מרדכי ולתלותו על העץ הוא זנבה של נחש המשך רגל הקוף כמבואר אצלנו וכנו' בס"ה שיר השירים ודי בזה. ואם ח"ו ככה יעלה יוכל אח"כ לאבד את שונאיהם של ישראל. ואז השי"ת ברחמיו האיר הארת נוק' העליונ' והיא גדולת מרדכי ואסתר ועל ידם נושעו ישראל מן הצרה הגדולה ההיא כמו שנבאר, וזה ענין מרדכי והארתו. דע כי הנה בזמן הדורמיטא דז"א לא בלבד יוצאין המוחין דז"א מצד נה"י דאימא ונכנסין בנוק' רחל בהיותה אב"א, אלא (אף) גם המוחין דבנה"י דאבא בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע, דא אבא ואימא. ונמצא כי כמו בהיות המוחין ההם תוך ז"א היו יוצאים מהם ב' הארות לחו' ומבחי' הארת המוחין דאבא יוצא יעקב מצד פנים דז"א, ומבחי' הארת מוחין דאימא יוצאת רחל מצד אחוריו. גם עתה יוצאות מרחל נוק' דז"א ב' הארות אלו ג"כ בלי ספק. ולא עוד אלא

הוא יסוד דאבא הנקרא תורה שבכתב צורת ספר כעין ו' ארוכה. והמגילה היא ההארה היוצאה מחוץ ליסוד כנו' וגם הוא ארוכה בצורת ו' ובצורת מגילה ארוכה ודי בהערות אלו אל המשכילים:

ואמנם היות ימי הפורים האלו נעשים בכל שנה ושנה ולא הספיק

לעשות בזמן ההוא לבדו. הטעם הוא כי השי"ת ברחמיו רצה שאותה ההארה המתחדשת בהיות המוחין דאו"א תוך הנקבה בזמן דורמיטת ז"א לא תתבטל לעולם בכל שנה ושנה בימים ההם עצמם. כי הנה אחר דורמיט' חוזרים פב"פ והמוחין הם בז"א ואין בחי' ההארה זו יוצאת אז כלל כנ"ל, והארת מרדכי מתבטלת לגמרי ונעלמת בפנים. ורצה השי"ת שבכל שנה בימי הפורים יוצא בהם אף אם (דהיינו כאשר) יהיו ז"ן פב"פ תתגל' ההארה הנז' בימים ההם ולא תתבטל. והענין הוא כי בכל שנה בימים ההם כאשר יכנסו המוחין ברחל בסוד דורמיטא דז"א

אעפ"י שאח"כ • יחזרו פב"פ לא תתבטל ההארה הנז' (של האה) ותשאיר שם קיימת ונרשמת אף גם אחר הסתלקות המוחין האלו ממנה ויחזרו בז"א.

וז"ס מ"ש הכתוב וזכרם לא יסוף מזרעם כי אותה ההארה היא עטר' היסוד הזכר דאבא הנקרא זכר כנודע וזכרם (ע"ה בגי' מרדכי) זה לא יסוף מזרעם בימי הפורים שבכל שנה ושנה כנו'. לכן לעת"ל כל הספרים יתבטלו חוץ ממגיל' אסתר. והטעם הוא כי לעולם לא היה נס גדול כזה לא בשבתות ולא ביו"ט, להתקיים ההארה זו אף אחר הסתלקות המוחין מן הנקבה, אלא בימי הפורים בלבד. ובבחי' זו יש יתרון גדול אל פורים על כל שאר הימים אפילו בשבתות ויו"ט:

והנה בכל שנה בימי הפורים כדי לקיים ההאר' הנז' אנו צריכין לעשות ג'

מצות, והם קריאת המגילה כדי להמשיך ולגלו' ההארה הנז' (מרדכי) היוצאת לחוץ בגילוי. והנה צריכות ב' בחי' אחרות והם אלו, הא' בחי' ההארות

שבהיות מוחין הנז' תוך הנקבה נתוספה בחי' הארה שלישית, משא"כ בהיותם תוך ז"א. והוא כי הנה בהיותם תוך ז"א היה היסוד דאימא נשלם בחוזה דז"א והיסו' דאבא שהוא יותר ארוך כנודע היה נשלם בסיום היסוד דז"א ממש ולא היה יוצא מחו' ליסוד כלל. אבל עתה בהיותם המוחין תוך הנקבה אשר היסוד שלה נוקביי קצר מוכרח הוא שהיסוד דאבא יתפשט ויצא מחוץ ליסוד נוקבא ולחוץ ותתגלה הארתו בגילוי גמור לגמרי. ונודע כי מה שהיה מתלבש ביסוד דז"א הוא בחי' העטרה של היסוד דאבא שהוא בחי' המלכות דאבא ואין ספק כי הארה זו הנגלית (בנוק') ממלכות דאבא היא הארה גדולה עד מאד. והנה שורש נשמת מרדכי היתה מן ההארה ההיא, ולכן על ידו היתה תשועת ישראל בזמן ההוא וזה נרמז בשם מרדכי ממש שארז"ל שהוא לשון מירא דכיא מ"ר דכ"י והוא תרגום מר דרור, גם נק' מור עובר. והענין הוא כי ההארה הגדול' ההיא היא מר דרור זך ונקי בתכלית העוברת מפי יסוד דנוק' ולחוץ, וז"ס פ' וידי נטפו מר כו' עובר. ובזה תבין מעלת מרדכי שעלה לבחי' מלכות ומשנה למלך. וז"ס הפסוק ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה. והמשכיל יבין כל פרטי הפסוק. זה ענין יציאה זו מלפני המלך היא רחל ועטרת זהב גדולה מצד עטרה יסוד דאבא. ולכן נקרא גדולה כי החסד והחכמה נקרא גדולה בסוד הגדול הגבור והנורא. גם המעמיק ישכיל היותו משבט בנימין ודי בזה. וז"ס קריאת המגילה וגם התפשוטותה בעת קריאתה לטעם פירסום הנס. והוא ענין הארת עטרת מלכות דאבא המתגלית ויוצאה לחוץ, ולכן נקרא מגילה לשון גילוי וצריך לגלותה ולפרסמה. גם מגלה בלא יו"ד היא עולה בגי' ע"ח כמנין ג' הווי"ת כ"ו כ"ו כ"ו שהם ענין ג' מוחין דחב"ד דנה"י דאבא המתגלים שם במלכות ההוא. וזהו ענין היות המגילה נקר' אגר"ת ונקרא ספ"ר ויש לה דינין כתורה שבכתב כי ספר התור'

מנות ומתנות

ארוז"ל ב' מנות לאיש
 א' וב' מתנות לב'
 אביוני' והנה יש לראו' למה ברעהו אמר מנות
 באות תיו א' ובאביונים ב' אותיות תיו. האמנם
 כבר ידעת כי היסוד נקרא איש ועיקר האר' יום
 זה הוא גילוי יסוד אבא והוא זכר ובהיותו מלוכש
 בתוך יסוד דאי'. לכן אמר מנות בתיו א' כי אות
 תיו מצד הנוק' באופן כי ב' • מנות הם א' מצד
 אבא שהוא מ"נ דמנות כאשר ידעת ואחד מצד
 היסוד דאי' כנ"ל והם איש שהוא יסוד דאבא
 לרעהו שהוא היסוד דז"א. כי אם היות אבא גדול
 הנה בהיותו יורד למקום יסוד ז"א נקר' רעהו ע"ד
 הז"א כשיורד ביצירה שנאמר עליו שלף איש נעלו
 ונתן לרעהו. ומתנות לאביונים הם מצד אימא
 ולכן הם ב' תוי"ן כי הם מצד הנוק'. והם ב' מתנות
 לב' אביונים שהם נ"ה שהם אביונים כאשר
 ידעת בסוד הערבה לא ריח ולא טעם ונקראו
 אביונים כי אימא עד הוד אתפשט'. וגם מ"ש
 רוז"ל כי בימי הפורי' נותנים לכל מי שפושט ידו
 הענין הוא כי הגבאי של צדקה הוא היסוד ובימי
 החול אשר הוא יסוד דז"א צריך לראות למי
 נותן הצדקה אבל עתה שהוא יסוד דאבא הארה
 גדולה אין להקפיד אלא כל מי שפושט ידו
 נותנים. ומ"ש רוז"ל חייב אינש לבסומי בפורי'א
 עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי כו'
 הכונה הוא כי לעולם תוך הקליפה יש ניצוץ
 של קדושה המאיר בתוכה ומחיה אותה. ולכן
 צריך לומר ברוך המן להמשיך אל הניצוץ ההוא
 אור. ולכן צריך לומר בלא כונה אחר שהוא שיכור
 ויצא מדעתו שאם יהי' ח"ו בכונה יאיר גם אל
 הקליפה ח"ו. ונלע"ד כי כשאנו ממשיכין אור מוח
 הבינה ברחל ע"י שתיית יין בריבוי גדול יש הארה
 גדול' שיש בה כח להאיר גם אל הניצוץ ההוא
 אשר בתוך הקליפה. וצריך לכיין באכילה בב'
 אותיות י"ה דיודי"ן ולכוין שהם של ע"ב ובשת'
 לב' י"ה של ס"ג שעולים כמנין יין כזה יוד"ה ה"י
 יוד"ה ה"י ולכוין להמשיך אליה מוחין דחכמה ע"י

היסוד ההוא (ש"ש: נה"י) דאבא ברחל לצורך
 תיקון בנין פרצופה (כלים) כי לכן נכנסים המוחין
 הנז' בה כדי להגדילה ולעשותה פרצוף כנו'. וזה
 נעשה בסוד מתנות לאביונים, כי רחל נק' עני
 ואביון והיסוד דאבא הנקרא צדיק נותן לה צדקה
 ומתנות. והארות הזה מתקיים ע"י שאנו נותנים
 למטה מתנות לאביונים, וע"י מצוה זו נעשה
 דוגמת' למעל'. ובחי' הב' (שהיא ג') היא כי אחר
 שנתקן פרצוף רחל עצמו ע"י הצדקה ומתנות
 לאביונים, עוד צריך הארה שתתקיים בה בסוד
 המוחין עצמן שלו המתלבשין תוך פרצוף י"ס
 שלה בעת הדורמיטא כנודע. וצריך שתתקיי'
 האר' הנז' במוחין שלה כל הימים ההם הנקרא
 פורים וישאר קיימת שם אף גם אם יסתלקו
 המוחין דאו"א אחר הדורמי' ותחזור פב"פ, ועכ"ז
 תשאר הארת המוחין ההם קיימים במוחין שלה
 ולא יסתלקו לגמרי כבשאר הזמנים כנ"ל. וענין
 זה תלוי בקיום מצוה אחרת והיא לעשות סעודת
 פורים משתה ושמחה. וזו ענין אכילה ושתיה
 כמבואר אצלנו שהמוחין של הנקבה נקרא י"ה
 י"ה ונעשים מבחי' י"ה והם נמשכין בה ע"י אכילה
 ושתיה וזהו פיי אכילה אכ"ל י"ה שתיה ש"ת י"ה
 כי ע"י המאכל והמשתה נמשכין לה מוחין הנקרא
 י"ה. גם נרמזה היא עצמה במלת אכילה שהיא
 בגי' אדנ"י ע"ה לרמוז כי אלו המוחין של י"ה
 הנמשכין ע"י האכילה הם בנקבה הנק' אדנ"י. גם
 אסת"ר היא בגי' תרס"א והנה שם אדנ"י במילואו
 הוא תרע"א והנה שם אסת"ר חסרה י' ובתוכה
 מסתתרת הנקודה הפנימית עצמה הנק' י' של
 אדנ"י הנק' אסת"ר על שם שמסתתרת:

עד כאן הגיעו דרושי הרב זלה"ה, וענין משלוח
 מנות איש לרעהו לא נתבאר מפני הרב ז"ל
 ושמא רמז לענין האר' יסוד דדכורא הניתן
 ליסוד דנוק' והם נקראים איש לרעהו יסוד
 ליסוד כנלע"ד.

א"ש עד כאן הגיעו כל ספר הדרושים של הרב
 זלה"ה ולא הפלתי דבר א' מדבריו ארצה תל"י:

אל במילואם עולים ש"ע נהורין והארה הנז' הוא בעני' אמן ולכך אמר דוד ע"ה מלא פניהם קלון זו אמן כי מאחר שהם לא האירו באמן ב' אל א' של אריך וא' של ז"א מלא פניהם קלון שלא רצו לקבל מאל העולה קפ"ה יהיו לו קלון שעולה ג"כ קפ"ה עם הכולל. ויבקשו שמך ה' פירוש כי שמך הוא המלכות שנקרא שם והוא אדנ"י והו"ה שעולים אמן. והנה אסתר המלכה כאשר לבשה בגדי מלכות ובאה לדבר אל המלך וכשנכנסה לבית ע"ז מקום הקליפות הוסר הארת אריך ולא נשאר בה רק הארת ז"א שאם לא היתה לה הארה אפילו מז"א היתה שחורה ולא ירקרקת ולכן היא אמרה אלי אלי למה עזבתני שא' מאלו האלי שהוא של אריך למה עזבתני ולא האירו לה שניהם יחד:

אכילה ומוחין דבינה ע"י שתיה ולהיות כי הנוק' גוברת מוח בינה גובר ולכן צריך השתיה מרובה מן האכילה וזהו אכילה אכ"ל י"ה שתיה שת י"ה ר"ל שימשכו אליה המוחין אשר כולם בסוד י"ה כמבואר אצלנו במקום אחר שהם בסוד חו"ב הנקרא י"ה י"ה כי הדעת שלה היא ק"ל ולית בה אלא נהירו דתרין מוחין גליפין בה כמבואר אצלנו במקום אחר:

אסתר

בג' שושנה גם אסתר בג' תרע"א כמנין אדנ"י במילואו הכונה הוא כי כשישראל עונים קדיש ואומרים אמן מקבלים אז הארה מב' אל. א' של ז"א שהוא אל רחום וחנון. וא' מא"א שהוא מי אל כמוך ופירושו אל של אריך מאיר באל של ז"א ואז ז"א מאיר בנוק' פב"פ לפי כי אל הוא בפנים והארה הוא בפנים ואלו הב'

פרי עץ חיים - שער ר"ה חנוכה ופורים פרק ה' (דף ק"ט סע"ד)

ע"י אמא, הנקראת הוא, ונתלבנו ונתמתקו דיניו. א"כ נבטל בבטול עצתו של ית', ולא יבנה בה"מ בימיו ח"ו, דהיינו מלכות הנקראת מקדש, בסוד מקדש אדנ"י:

והנה

בהיותן הנה"י אמא נכנסין תוך רחל, בהיותה באחור הז"א, היא גם הנה"י דאבא נכנסין בה ג"כ, נמצא כי כמו שבזמן היות המוחין תוך ז"א, היו יוצאין ב' האורות, א' של רחל מאחוריו של ז"א, וא' מלפניו לשל יעקב,

גם עתה יוצאין מן רחל ב' הארת אלו. אמנם יש עתה בחי' אחרת חדשה לגמרי, אשר לא נמצאת בהיותן המוחין תוך ז"א, כי כבר נתבאר, כי בהיותן המוחין תוך ז"א, היא מסתיים יסוד אבא תוך ז"א ממש, בסיום יסוד ז"א, ומתלבש בתוכו. אמנם עתה אשר המוחין הם ברחל, הנה היסוד שלה הוא קצר, ואינו ארוך ומתפשט כמו היסוד של הזכר, נמצא כי כשנכנסין נה"י דאבא בתוכה, הנה היסוד דאבא יוצא ומתפשט חוץ מן היסוד שלה, ואינו מתלבש תוך היסוד שלה, והיה מתגלה למטה לגמרי.

פרק ה' סוד הפורים. סוד הפורים. סוד הפורים הנה נודע, כי כל זמני הגלות, עומדת הנוקבא רחל עם ז"א, אחור באחור. אמנם אז היה בסוף אותן הע' שנים של גלות בבל כנודע, ואז היה מתחיל למעלה לעשות תיקון, כדי להחזירם פנים בפנים, אז הוא צריך הפלת דרומיטא בז"א. שהוא הסתלקות המוחין מן הז"א, ונכנסים תוך רחל, ונתקנת פרצופה, ועי"ז יכולה לחזור אחר כך פנים בפנים:

מהחברים • ענין פורים בהוד ענף

גבורה, סוד יין הרומז בגבורה. לכן הנ"ס בדם, שהרגו בשונאיחם, וגם השמחה הוא ביין) והנה אז בימי מרדכי, היה סוף זמן הדורמיטא של ז"א, וסוד שאמר המן ישנו עם אחד מפוזר ומפורד. ארז"ל על ישנו, שאמר המן, אלהיהם ישן הוא, פי' ישן הוא המלך שלהם שהוא ז"א כנ"ל. וזהו הדורמיטא, וכיון שהוא ישן, ורוצה לחזור פב"פ לחזור ולבנות בהמ"ק פעם ב', (וזהו נדדה שנת המלך, מלכו של עולם, כי חזרו המוחין בו, ונתעוררו. וזה סוד ונהפוך הוא, דהיינו שנהפך הוא

אמנם

בחי' הארה זו לא נמצא בו"א כלל בשום זמן, לטעם הנ"ל שיסודו ארוך, אמנם זאת בבחי' של יסוד דאבא, שמתגלה לחוץ מיסוד דרחל, ודאי שהיא הארה גדולה מאוד, שמתגלת הארת אבא אשר הוא טמיר וגניז מכולהו. והנה בחינת מרדכי, הוא סוד הארת יסוד אבא המתגלה בהיותו ברחל, כי מרדכי בא מאותו הבחינה, ומשם יונק שורש נשמתו, וזה סוד מרדכי, מרא דכיא, מר טהור, שהוא זך ונקי וב"ר, (ס"א - שלא נשברו מעולם בעולם התהוה, ונשאר זך ונקי) מצד אשר הוא היסוד דאבא. וזה סוד ואצבעותי מור עובר, והמבין יבין בסוד אצבעות שהוא מר עובר, (שהם חב"ד דאבא ואמא, אח"כ מתלבשים בנה"י שלהם בנוקבא) כי הם עוברים ויוצאים לחוץ, על כפות המנעול, והבן זה. (ס"א ובראשי הוא היסוד אמא, ס"א ובראשי אצבעות, כי שם פרקין עליונים דא"א, אשר שם חב"ד דאבא ואמא, ושם היסוד דעתיק, וגם נתגלה במצח). הנה המן הרשע, רצה לאבד הארת אלו, ולהרוג מרדכי הרמוז בהארה זו, כדי שתתבטל בנין פרצוף נוקבא הנקרא רחל, ולא יבנה בהמ"ק ח"ו, והש"י ברחמיו רצה להטיב עמהם יותר מכל אשר היה בתחלה, שכמוה לא נהיתה מימי קדם, והוא, כי הלא הארה זו של מרדכי, אינה יוצאת רק בהיות סוד זמן דרומיטא, אמנם אח"כ כשהם חוזרים פב"פ, ומסתלקין הנה"י דא"א, עם המוחין מן הנוקבא רחל, וחוזרין ונכנסים תוך הז"א כנודע, הנה אז שמתבטל הארה זו של מרדכי, בלי ספק. והש"י רוצה להטיב עמנו, ולהאיר לנו בכל זמן וזמן, ובכל שנה ושנה בימי הפורים האלה, שאז נעשה הנס, ושתמיד בימים האלה יתגלה אותו הארה של מרדכי, אפילו אחר היותן פב"פ, ותשאר קיימת תמיד. והנה הארה הזאת לא היתה, לא בשבת ולא בי"ט, אלא בפורים לבד, זשארז"ל כל המועדים עתידים לבטל, חוץ מן הפורים,

שנאמר וימי הפורים לא יעברו וכו', והבן מ"ש לא יעברו מתוך, כי תמיד נשאר הארה זו בזמן הזה של ימי הפורים, ולא תתבטל אף גם בחזרת תוך ז"א פב"פ, כי היא הארה אשר מעולם לא נהייתה כמוהו:

ז"ס

וזכרם לא יסוף מזרעם, פי' - כי אותו היסוד של אבא, הנקרא זכרם, לא יסוף ולא יפסוק מזרעם של ישראל תמיד, כי בכל ימי הפורים האלה, יהיה אותו הזכר קיים, ונתגלה אותו הארה:

זו"ס

מגלת פורים, שלא תתבטל, כי אותו היסוד של אבא, הוא סוד מגלת פורים כנ"ל, ונדע כי סוד מגלת התורה, הוא מציאת יסוד דאבא, תורה שבכתב, אותה הארה היתירה היוצאת לחוץ של יסוד רחל נוקבא, נקרא מגלת פורים, שהוא ארוך דמיון המגילה בצורתה. והענין הוא, כי כל אותן • ההארות לא נסתלקו מן רחל בחזירתו פב"פ, רק כל הארת ישארו בה, אפילו אחר סילוק המוחין ממנה כנ"ל:

גם

מגלה, פי' לשון גלוי, ופי' מציאת יסוד דאבא המגולה. גם מגלה חסר יו"ד, גי' ג"פ הוי"ה, שם סוד ג' מוחין דהוי"ת של חב"ד דנה"י דאבא המתגלין בה. (א):

הגהה

(א) (הג"ה. אפשר, כי לפי שיסוד המכריע הוא, וכולל נ"ה, לכן בהתגלות יסוד דאבא, מתגלין גם הנ"ה שהם חו"ב דרחל עתה.):

אמנם

כדי לקיים אותה הארה של מרדכי ברחל ביום פורים, לכן אנו נותנין צדקה לעניים, כדי שבכח הצדקה ההיא, תנתן גם אותו הצדקה מן היסוד דאבא הנקרא צדיק, לרחל הנקראת צדק, וזהו לענין תיקון פרצוף של רחל עצמה, ע"י צדקה, דהא בהתחברות צדק וצדיק, נקראת צדקה:

יסוד דאימא נכנס בתוך הז"א עד החזה, ויסוד אבא עובר ויוצא עד סוף היסוד של זעיר אנפין, אך כשנסתלקו נצח הוד יסוד דאבא ואמא, ונכנסו במלכות כדי לבנותה, נמצא שיסוד דאבא, הוא עובר ויוצא לחוץ ליסוד המלכות, וזהו ויעבור מרדכי, כי היה מאותו בחי' היוצאת לחוץ:

זי"ם גם כן לקחה מרדכי לו לבת, ואמרו רז"ל אל תקרא לו לבת, אלא לבית, כי יסוד אבא נכנס ברחל, והיא לו לבית. וזה שאמרו רז"ל בענין המגילה, נקרא ספר, ונקרא אגרת, כי מגילה לשון גילוי, והוא יסוד אבא, שהוא מגולה חוץ מיסוד רחל, כשהוא במקומו בזעיר אנפין נקרא ספר, וכשהוא בנוקבא נקרא אגרת. (אגרת בגי' שכ"ה ומנצפ"ך, בלקוטי ורה ספר יהזקאל, ותבין שאז היה קיבוץ כל הדינים, פרים חסר וי"ו לשון רבים, ב"פ פ"ר, גימט' ב' פעמים מנצפ"ך, עולה קס"ת, המנצפ"ך עליון היא גבורות גדלות דבינה, והם מכילין אל גבורות אחרים, (ס"א והב' חסדים) ולזה גבריא"ל אשר קסת הסופר במתניו והאזור במתניו, כי הם נצח הוד יסוד, הם סוד כל הגבורות שלוקח מנצפ"ך מבינה, ומנצפ"ך ממלכות, הם גימטריא קס"ת):

והנה המן הרשע היה מכשף גדול, ואשתו זרש מכשפה גדולה, וי' בניו י' ספירות דקליפות, וראה אותו הארה הגדולה, והבין שרוצה לחזור המלכות פב"פ, ושיחזרו מוחין נה"י דאבא ואמא לז"א, ולא ישאר בסוד דורמיטא, ובזה יהיה גאולה לישראל, ולכן רצה לבטל את הארה. והנה המן גי' צ"ו, • ואין צו אלא עבודה ^{בחי' צ"א} זרה, שהוא ראה זה הענין מתוך הקליפה, שהיא ע"ז, שהיא בעשיה, שעולה אל אדנ"י. והקב"ה ברחמיו, עשה עמנו נסים ונפלאות בזמן ההוא, וביטל מחשבתו. ולא עוד, אלא שאותו הארה הבטיחנו שתהיה תמיד בזמן הזה, ואע"פ שיחזרו המוחין למקומו בז"א, שישאר אותו הארה ההיא במלכות, כאשר היה באותו זמן. וזהו וימי הפורים האלה וכו', נזכרים וכו', דהיינו יסוד הנקרא זכר,

אמנם יש בחי' אחרת, והוא הארת מוחין שהיה לה בעת הדורמיטא, וכוונתו הם, שאותן הארת ישארו, גם במוחין שבה, ולא בסוד תיקון הפרצוף עצמו, וזה נעשה ע"י הצדקה כנ"ל, רק תוספות הארה יתירה בסוד המוחין, והנה זה נעשה על ידי אכילה ושתייה בימי הפורים האלה, כי אכילה גי' אדנ"י ע"ה, שהיא רחל, וזהו אכילה - אכל י"ה, כי ימשכו אליה המוחין, אשר הם כולם בסוד י"ה, כמבואר אצלנו במ"א. וגם שתייה, פי' - שת יה, והוא סוד החו"ב, הנקראים יה יה, כי הדעת שלה הוא ק"ל מצד הגבורות, ולית בה אלא נהירין דתרי מוחין גליפין בה. אמנם קריאת המגילה, הוא ענין שלישי, והוא להוציא אותן הארת לחוץ מיסוד רחל, בסוד מגלה כנ"ל, ודי בזה. וזה סוד על מקרא מגלה, כד"א למקרא ולמסע את המתנות, לקרותה ולהוציאה לחוץ ותתגלה שם:

ענין הפורים בזמן הגלות, כי בבבל אז היתה המלכות בסוד נקודה, וירדה למטה בבריאה, וצריכה בנין מחדש על ידי המוחין שיכנסו בה בבריאה. והחסידים שבאותו הדור, והחרש והמסגר, היו מתקנים אותה בכל ע' שנה של גלויות בבל, כל הז"ס שלה, עד שהעלו אותה למקומה, בין ב' דרועין, וכיון שנכנסו בה המוחין, נפל שינה על זעיר אנפין, כל אותן ע' שנה, כנודע בדרושים, שכשהיא צריכה בנין מחדש, אז היה הזעיר אנפין בסוד דורמיטא, שנסתלקו ממנו נצח הוד יסוד דאו"א. (כתב הר' בנימין, דאין לסמוך על זה, והעיקר הדרוש דלעיל, כי אין דורמיטא אלא אחר היות פרצוף שלם אחור באחור, ועיין כוונת נסירה) ונכנסו למלכות לבנותה, בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע, כאשר היה בתחלת בריאת עולם:

ובסוף הע' שנה, יצא מרדכי שהוא מבחי' הארת יסוד אבא, היוצאין חוץ מיסוד המלכות, כי כשהיו נצח הוד יסוד של אמא תוך הז"א, היו מלובשים בהם הנה"י דאבא, והיה

בחינת גבורה, ומוח בינה גובר בנוקבא, לכן צריך להיות השתיה מרובה. (א):

הגהה (א) הגה"ה - לכן אחשוורוש ושריו שהיתה כוונתן להרוס בנין פרצוף נוקבא, היתה שתיה כדת, אכילה מרובה משתיה, אין אונס, שהוא רמז לנ"ה אותיות נ"ס, וה"ג והב' כוללים גימטר' אונס, וכל זה היה כדי להרוס פרצופה:

והנה מה שאמרו רז"ל שצריך אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, הכוונה היא - כי ידוע שיש ניצוץ של קדושה בכל קליפה המחייה אותה, ואם יסתלקו ממנו לא ישאר לו חיות ויתבטל לגמרי מיד. (ב):

הגהה (ב) הגה"ה צמח - ואע"פ דאכלו רעים אינן או"א, ושתו דודים אינן זו"ן על כל זה, אע"פ שכחא שריין, הנה אמא נותן הגבורה דנוקבא, שהם סוד היין. ואבא נשאר בסוד האכילה למעלה, לכן השתיה שנגלה למטה, הוא יותר על האכילה שהיא למעלה, ע"כ הגה"ה:

והנה ביום הגדול הזה, שיש אותו הארה גדולה, אנו רוצין שגם לזאת הנצוץ יגיע לו חיות לעצמו, מזה ההארה, אבל לא שיגיע כל כך להאיר לקליפה (ולזה צריך שישתכר האדם ביום הזה, עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, אולי ישגה ויתן ברכה לאותו ניצוץ שבקליפה ויתברך גם הוא, אבל לא תהיה ברכה כוונה שלימה, שאם יהיה כן יגיע לו הרכה, ותתברך גם הקליפה) (נ"א ולכן צריך לומר ברוך המן, להמשיך אור גם לניצוץ ההוא, לכן צריך לאומרו שלא בכוונה אחר שהוא שיכור וכבר יצא מדעתו, ואם היה בכוונה ח"ו יאיר גם אל הקליפה) ולעד"נ, כי כשאנו ממשיכין אותו מוח בינה ברחל, על ידי שתיית היין ברבוי גדול, יש הארה גדולה שיהיה זה כח להאיר גם לניצוץ ההוא שבתוך הקליפה:

ענין משלוח מנות - אמרו רז"ל שתי מנות ^{לפי} לאיש א', וב' • מתנות לשני האביונים.

יסו"ף, יוסף שהוא יסוד, מזרעם שנכנס ברחל. ומה שאמרנו שאותו הארה של יסוד אבא, לא היה אלא בסוף ע' שנה, אע"פ שבכל לילה נכנסים במלכות נה"י דאבא מלובשים תוך נה"י דאמא, א"כ היה ראוי שבכל לילה יתגלה יסוד אבא, מ"מ אין אותו הארה יוצאת וניכרת אלא לזמן ארוך, ולזה לא יצא אלא בסוף זמן גלות:

פרקו

ענין משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים. המנות, הם חו"ג שביסוד אבא, וניתנין למלכות, והם משתלחין מת"ת שבה ליסוד שבה, וזהו איש לרעהו. ומתנות לאביונים, הם חו"ב שלה, שנעשה לה מנה"י של אבא, וכל זה הוא להגדילה ולעשותה פרצוף אבא ג"כ, וכל זה הוא נעשה לה מבחי' אותו הארה שאמרנו, דהיינו ממה שמגולה מיסוד אבא, דהיינו מגלה, ואח"כ אנו קוראין המגילה. והכוונה להמשיך אותו הארה ולחזין, ולזה אמרו שפושטה וקוראה כאגרת. ואח"כ אכילה ושתייה, והכוונה - שלאחר שעשינו אותה פרצוף אבא, בסוד מנות ומתנות לאביונים, אנו ממשיכין לה הארת המוחין בהיותה פנים בפנים מבחי' הנ"ל, שהיא אותה הארה היוצאת לחוץ:

צריך לכוין באכילה, לב' י"ה י"ה במילוי יודי"ן, יו"ד ה"י יו"ד ה"י. ותכוין שהוא משם ע"ב, שהוא כנגד מוח דחכמה. ובשתיה יכוין לב' פעמים י"ה י"ה במילוי יודי"ן, יו"ד ה"י יו"ד ה"י, ותכוין שהוא משם ס"ג שהיא בבניה, עולה גי' יין, שהוא נגד מוח בינה. וזהו אכילה - אכל י"ה. שתיה - ש"ת י"ה. ולכוין להמשיך לה מוחין אלו, מוח החכמה ע"י אכילה, ב' פעמים י"ה י"ה, יו"ד ה"י יו"ד ה"י דע"ב. ומוח בינה ע"י שתיה, ב' פעמים יו"ד ה"י יו"ד ה"י דס"ג, גי' יין. כי אין לה אלא תרין מוחין, וצריך להיות השתיה מרובה מאכילה, לרמז למלכות שהיא

המלך וכו', ועטרת זהב גדולה מסטרא דאבא, גדול על כולם, אדם קדמאה, ודי בזה למבין. וזה סוד מלפני המלך, שנתגלה חוץ. מן המלכות, וזה שעשה נסים, כמ"ש ועל עמים ארים נסי, הוא הנס הגדול המתגלה בזמן הזה, אשר כמוהו לא נהיתה. גם שהחינו ביסוד, וקיימנו, בנצח והוד. וכד"א ואת כל היקום אשר ברגליהם. והגיענו לזמן הזה, זה המלכות, שהגיענו אל ג' הנ"ל, שהם נצח הוד יסוד הזה לצאת ולהלך לחוץ, ודי בזה עד יערה עלינו רוח ממרום:

מהחברים - ברכת המגילה, דע, כי שורש המן היה מן הקליפות, שכנגד ז"א דבריאה. ואות ה' מורה כח ה"ג דמנצפ"ך, ואותיות מ"ן מורה על ב' הראשונים היותר קשות:

זרש אשתו היתה משורשת מן הגבורה השלישית, שהוא צ' דמנצפ"ך. וסימנך ז' פצירא, והיא עצמה בת שבע של הטומאה, בסוד ז' תחלה שמה שהוא נגד דין של ע' שנה בפרוטרוט בסוד מוסיף גורע, הם ז' דורש, והם מתרבות ז"פ ע', למספר ה' מאות, הרי אלו ר"ש דורש, סוד הדינין של אחרונים דאלהים ברבוע, ושל מלואים ביודי"ן:

וחכמיו שרשם באותיות פ"ך דמנצפ"ך, שהיו תחלה אוהבו עוזרים ומחזיקים לרשעו, וכשהתחילו להמתיק בסוד ימין י"י רוממה, נקראו חכמיו. והוא חשב להשחית את מרדכי, שהיה מיסוד אבא ומתפשט בזעיר אנפין, ע"י ע"ץ גבוה, ולזה היה גבוה חמישים אמה, רמוז לה"ג דאמא, אשר יסוד אבא עובר דרך שם כלול בהם:

והפיל פוה פי' - שנעץ ו'. הרמוז לו' בין אותיות פ"ה, גי' מנצפ"ך, כדי לסבבו בגבורתו. והוא לא ידע, כי ב' פעמים קמ"ג יש באמא מימינא ומשמאלא, עולין ג"כ פוה ע"כ קראו לימים אלה פורים, כי אותיות מ"י שבבינה

גם יש לדעת, למה ברעהו אמר מנות בתי"ו אחד, ומתנות לאביונים בב' תוי"ן. אמנם כבר ידעת, כי היסוד נקרא איש, ועיקר הארה יום זה, הוא גלוי יסוד אבא, והוא זכר בהיותו מלובש תוך היסוד דאמא, לכן אמר מנות בתי"ו אחד לבד, כי תי"ו הוא מצד הנוקבא, באופן שהם ב' מנות - א' מצד אבא, דהיינו אותיות מ"ן וא' מצד נוקבא ו"ת. ואמר איש לרעהו, איש שהוא יסוד אבא, לרעהו שהוא יסוד ז"א, כי אם היות אבא גדול, בהיותו יורד למקום היסוד ז"א נקרא רעהו, על דרך זעיר אנפין כשיורד ליצירה, שנאמר עליו שלף איש נעלו ונתן לרעהו:

ומתנות לאביונים שהם מצד אמא, ולכן הם בב' תוי"ן, כי הם מצד הנוקבא, והם ב' מתנות לשני אביונים, שהם נצח הוד, שהם אביונים, כאשר ידעת ענין הערבה, שאין בה לא טעם ולא ריח, והם נקראים אביונים, עד הוד היא התפשטותם:

גם מה שאמרו רז"ל, כי בימי הפורים האלה נותנין צדקה לכל הפושט ידו, הענין - כי הגבאי של צדקה, הוא היסוד, ובימי החול שהוא יסוד ז"א, צריך לראות למי נותן הצדקה, כי יש בו אחיזת דין. אבל עתה שהוא יסוד אבא הארה גדולה, ואין צריך להקפיד, אלא כל הפושט ידו נותנין לו. (צמח, מכאן לאכל בפורים, שאינו נוהג דברים שבפרהסיא, ולא דברים שבצינעה, כי גם בפורים יש יסוד אבא) והנה בברכה אחרונה של המגילה, הם ה' מטבעות, ה"פ נ"ו, הרב את ריבנו והדן את דיננו וכו', כנגד ה"ג מנצפ"ך בעלי הדין והמריבה:

סוד הברכה של המגילה הוא, כשאר ברכת המצות המבוארים במקום אחר, ברוך - בבינה. אתה ה' אלהינו - חסד ת"ת גבורה. אשר - בינה. קדשנו - בסוד הת"ת. במצותיו - נצח הוד. וצונו - על ידי היסוד. על מקרא מגלה - סוד המלכות. מגלה נקרא הארה היוצאת חוץ מן היסוד דאבא, והוא סוד ומרדכי יצא מלפני

יהו"ו. כי כלתה אליו הרעה, ס"ת יהו"ה. ראה כי כלתה אליו, ס"ת היה"ו. "יבוא המלך" והמן היום, ר"ת יהו"ה. זה איננו שוה לי, ס"ת הוה"י. וגדולה למרדכי על זה ויאמרו, ס"ת היה"ו. יצא מלפני המלך לפני המן, ר"ת יהו"ה. עד כאן י"ב הויו"ת. (ג' שמות של אהו"ה) 'אחשדרפני המלך' ואל 'הפחות, ר"ת אהו"ה. (ס"א המלך והמן אל המשתה ר"ת אהו"ה). "את הלבוש" ואת "הסוס, ר"ת אהו"ה אל היהודים" ואל "האחשדרפנים, ר"ת אהו"ה. ד' שמות אהו"ה - הבריה אל יד הגי, ר"ת אהו"ה, הנשים אל יד הגי, ר"ת אהו"ה. אשר ישלטו היהודים המה, ר"ת אהו"ה. את ימי הפורים האלה, ר"ת אהו"ה:

המלך ודתו ובהקבץ, ר"ת וה"ו. המלך וישניה ואת, ר"ת וה"ו וס"ת כה"ת.

ויבא התך ויגד, ר"ת וה"ו. (ס"א ותמאן המלכה ושתי, ר"ה וה"ו). (ס"א והשרים ויעש המלך, ר"ת וו"ה). ויבוקש הדבר וימצא, ר"ת וה"ו. ויבא המלך והמן ר"ת וה"ו. (ס"ת ה' שמות של הה"ה) מדינה ומדינה ככתבה, ס"ת הה"ה. וביזה הנערה באה, ס"ת הה"ה. אביה ואמה לקחה, ס"ת הה"ה. ומה יעשה בה, ס"ת הה"ה. הפורים הזאת השנית, ר"ת הה"ה. יעשה בכל מלכותו, ר"ת יב"מ, שם דע"ב, וגי"ב. כי גדול מרדכי, ס"ת יל"י. יתנו יקר לבעליהן, ר"ת יל"י. יד איש משרי, ס"ת שד"י. לפני המלך אחשורוש, ס"ת יכ"ש. מרדכי להסיר שקו, ס"ת יר"ו. נופל על המטה, ס"ת לל"ה. טעם הסכמת המן, לגזור הגזרה על ישראל באדר, יותר מבשאר חדשים, מפני כי י"ב חדשים הם נגד י"ב צרופי הויו"ה, והוא החודש הזה אשר צרופו הוה"י בהיפך, אשר הוא סוד הדין. לכן הזכיר המן השם בהיפך, ז"ה איננו שו"ה ל"י, ס"ת הוה"י. ואסתר רצתה להמשיך את הרחמים, והזכירה הויו"ה ביושר, "יבא המלך" והמן "היום, ר"ת יהו"ה. והקדוש ברוך הוא הסכים עם אסתר בבחי' א', רחמים לישראל. ועם המן לבחי' א', דין להמן, נגוף ורפוא, נגוף להמן, ורפוא לישראל:

נשתתפה לז"א, להפוך הקללה לברכה ע"י אסתר, שהיא יסוד דאמא. לכן צריך לכון בברכה ראשונה על מקרא מגילה, בהויו"ה ניקוד פתח שורק שורק צירי, כי מאבא שהוא י', ונקודה פתח, יורדין ה"ח סוד ה' ראשונה, מיסוד דידיה הרמוז בניקוד שורק, ומתפשטות לז"א שהוא ו', ליסוד שלו, שהוא ג"כ שורק. והכל ע"י אמא, ממלכות דיסוד שלה, שהיא [לשם: ה'] אחרונה, ונקודה צירי מאמא:

וניקוד • ברכה שנייה, ההויו"ה זכרים בחירק, ונקבות בקיבוץ, לכלול בנס זה נ"ה. ואע"פ שעיקרו בנצח, וחנוכה בהוד, מ"מ הרי אבא ואמא שניהן נתיחדו בנס זה, והנה אבא סוף התפשטותו בנצח, ואמא בהוד:

ובהויו"ה של שהחינו, צריך לכון בב' הויו"ת, ראשונה לשלמותו. חד,

כולו חול"ם שהוא אור וניקוד ז"א, וא' כולו חירק שהוא ניקוד נצח, שהוא היה עיקר הנס. **ודע**, כי בכל שהחינו, צריך לכון בב' הויו"ת, ראשונה לעולם חולם, והשניה לפי הזמן:

ובברכה אחרונה (הרב את ריבנו), בפתיחתה צריך לכון כל

האותיות ההויו"ה שב"א, שהוא ניקוד גבורה, לרמז שהגבורה נהפכה לעזרתינו. ולכן בברכה זו יש ה' כפולות, נגד ה"ג מנצפ"ך. כי הרב ריבנו, רומז לגבורת אבא. והדן דינינו, לגבורת אמא. והנוקם נקמתנו, לגבורת ז"א. והנפרע לנו מצרינו, והמשלם גמול, לגבורות לאה ורחל. ובחתימתה, יכוין לרחל, בהויו"ה בניקוד אלהים, בסוד כוס ישועות (האל המושיע) אשא. וה' עלין תקיפין (ה' אותיות אלה"ם) דסחרין לשושנה:

וצריך לכון בשמות היוצאין מהמגלה, ואלו הן - "היא" ו"כל" הנשים

"יתנו, ר"ת הוה"י. לבדו עותה המלכה ושתי, ס"ת והה"י. ושתי המלכה לפניו ולא באה, ס"ת יהו"ה. "ומלכותה" יתן "המלך לרעותה" הטובה, ר"ת ויה"ה. "יום" ו"במלאות" הימים "האלה, ר"ת ויה"ה. יהודי היה בשושן הבירה ושמו, ס"ת

כולם בניקוד קמין, והם כ' קמזין, וקמין הוא י"ו, ס"ה הקמזין של הכ' אותיות גי' ש"ך, וה' הויו"ת עצמן גי' ק"ל, הרי הכל ת"ן. וז"ס [גם] י"י יתן הטוב, ר"ל - שגם זה הויו"ה שהוא בז"א, כשהוא מלא מן המוחין שהם בסוד יודי"ן, בסוד ג' טפין, אזי הוא מקבל ה"ח, שהם ה' הויו"ת הנ"ל עולים ת"ן, והם בחי' טוב, שהוא היסוד, והיינו שאמר ה' יתן הטוב, וטוב גי' י"ז, היינו היסוד: **וה"ג** הם ה' הויו"ת בניקוד אלהים, גי' ש"ן, ועם ה' הויו"ת עצמן העולין ק"ל, עולה תלמוד שהוא מצד הגבורות, איסור והיתר, קלים וחמורים. ושניהם יחד הם ה"ח וה"ג, שהם ת"ן ות"פ, ושורש החסדים שממתקין הה"ג, הכל עולה תתקל"ה, כמנין מרדכי אסתר:

וכבר ידעת, שיסוד אבא מגולה מחציו ולמטה, לכן תיבת מגלה חסר י', שיסוד אבא מגולה מחציו ולמטה, ויסוד אבא (לש"ס: עי' משנת חסידים פ"ה מ"ה דאמר שם ז"ל, ומפני זה מגלה הוא חסר יו"ד שהוא סוד יסוד אבא שבו יו"ד של הויו"ה המגולה מיסוד אימא מחציו ולמטה ונכסה ביסוד ז"א, עכ"ל) אות י' שבשם הויו"ה, מתפשט עד יסוד ז"א, וזה הטעם שצריך להתפשט המגילה כאגרת לפרסומי ניסא, דהיינו נ"ה דיסוד אבא. ולהיות שמתפשטות, ר"ל גלוי האור הזה דיסוד אבא בז"א. וכבר ידעת, שז"א דיוקן ס"ת עליונה, לכן צריך לכתוב המגלה בשירטוט ובתגין כס"ת. וכבר ידעת שטעמים ונקודות סוד ע"ב ס"ג, ואינם מתגלין בז"א מפני רבוי אורם שלא יגרמו ח"ו איזה שביירה, ולזה מתגלה שם רק מ"ה וב"ן, סוד תגין ואותיות. ולהיות שכולם כלולים ביסוד אבא לבד, כי יסוד אמא קצר, ולזה א"צ רק עמוד א' במגילה, דהיינו ה"ח מממתקין את ה"ג ונעשו א':

וכבר ידעת כי נס שאמרנו, הם נ"ה דיסוד אבא, הם ב' לוחות, מ"ס שבלוחות בנס היו עומדין, כלומר מ פתוחה בלתי קו סתומה, צורתה נ', וס' הוא ס' של נס, ונצח ענף חסד, שיש בו ע"ב ד' יודי"ן, ה' דברות בלוח ימין, ויש בו סוד יו"ד דאבא שורש החסדים, לזה המ'

כי כלתה אליו הרעה, ס"ת יהו"ה רחמים ביושר, ראה כי כלתה אליו ס"ת היה"ו שהוא דין, וגם הוא ביושר, ואם תדקדק בב' תבות כי ראה, ס"ת י"ה, לומר כי בשיתוף ב' שמות אלו, נפעל הכל י"ה ו"ה, כנודע אם עונות תשמר יה אדנ"י מי יעמוד והבן זה:

פורים סוד הוד, ולזה יש במגילה הרבה ויין. גם העמוד שהוא • בחי' וי"ו, לרמוז להוד שהוא בחי' וי"ו. ודע, כי נ"ד פעמים נאמר המן במגילה, וכן יש נ"ד אותיות בעשרת בני המן, צ"ל שסובר ארידי מלא. וז"ס וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי, ז"ס 'הצילני' נא "מיד אחי, "מיד גי' ד"ן, ור"ת המן (עיין בכ"י ח"ג סימן י"א):

משם הרב ולה"ה - והנה צריך אתה לדעת, כי מגלה הם ג' הויו"ת שהם ברישא דחוורתא. ומאלו ג' הויו"ת נתפשטו י"ג ת"ד, ר"ל מי אל כמון וכו', וגם אל רחום וחנון וכו', וגם ת"ך גספ"י וכו', שהם בא"ת ב"ש אל רחום וכו'. ואלו הי"ג ת"ד הם נכנסין תוך אבא, ומאבא לאמא ולהיותן שהם נכללין קודם ביסוד אבא, ואח"כ נכללין ביסוד אמא ג"כ, ונכנסו ג"כ אל הז"א. וכבר ידעת, כי יסוד אבא מלובש גו יסוד אמא, וידעת כי יסוד אמא הוא קצר, ויסוד אבא הוא עודף ויוצא לחוץ לתוך חלל של הגוף דז"א. ומרדכי בחי' יסוד אבא, ואסתר בחי' יסוד אמא, היינו דמלכות דיסוד אמא, ומרדכי דיסוד אבא עצמו. ולזה היה נקרא מרדכי איש ימיני, שהוא יסוד אבא כנודע, שבו מתגלין ה"ח בפום אמה. וביסוד זה יש בו בחי' יוסף ובנימין, ולהיות שמרדכי היה מבחי' בנימין, לזה היה לו הצער הגדול הזה בימיו, כי בנימין בסוד שם ב"ן, מבחינת די"ן, אלא שאינו נראה במקומו, מפני שהימין מחפהו. ובחי' זו של בנימין שהוא שדי, לכן מרדכי היהודי עולה שדי:

ולהיות שמרדכי ואסתר היו מבחי' אלו י"ג ת"ד, ואלו י"ג ת"ד הם י"ג הויו"ת דשמות ע"ב כמנין תתקל"ו, שכן הוא מנין מרדכי אסתר ע"ה, ומרדכי מצד ה"ח, ואסתר מצד ה"ג, ולזה הם כולל ביחד י' הויו"ת. וה' הויו"ת שהם ה"ח,

שאינ אור זה מתפשט ביסודה, אלא יוצא לחוץ, לפיכך לא נגלה בפירוש הויו"ת אלו במגלה. גם יש בה הארה בדעתה, מדעת שביסוד אבא, ג' שמות אהו"ה. ומדעת (לש"ם: ר"ל מדעת דז"א הנעשה מיסוד או"א, מ"ח פ"ו מ"ד) שביסוד אמא, ד' שמות אהי"ה, וכל אלו תמצאם במגלה יוצאין, כנ"ל באר היטב:

והנה כשיוצא מיסוד אבא, מתפשט בין ירכותיה, ולכן אין הויו"ת עצמן נכתבין במגלה בפירוש, רק בר"ת וס"ת. **וצריך אני לפרש**, שקודם שאלו האורות דאבא, נכנסין ברחל (לש"ם: בזמן הדורמיטא), היו נכנסין תחלה בלאה, וכשנכנסין בה עשו ג' הארת בג' פרקין (לש"ם: נה"י), שהם ג' אהי"ה. וגם יש בה ג' אורות (לש"ם: הם אורות ההויו"ת, כי המוחין דז"א הם הויו"ת וכשיצאו הנה"י דאו"א מז"א בסוד הדורמיטאלהכנס בלאה, האירו בה האורות ההויו"ת שנצטערו בהמוחין דז"א) מהמוחין כשהיו נכנסין תוך הזעיר אנפין, דהיינו - א' של הארה דיסוד אבא לאחורי (לש"ם: שמאיר לאחוריו ליתן ללאה) לאה, וב' מהפנים דיסוד אבא, שהם בפני (לש"ם: שמאיר לפניו להיות לז"א עצמו) הז"א, שהם בחצי הת"ת עליון, וא' הכולל שניהן לזה ולזה. נמצא שיש בלאה ח' (לש"ם: כי השלישית אשר מיסוד הוא כלול מב' כידוע, ולכן הם ד' אהי"ה וד' הויו"ת. כנ"ל לפרש דברי הרב זלחה"ה, והש"י יכפר ויאיר עיני בתה"ק) האורות, ד' הויו"ת דע"ב, משולבים עם ד' קס"א (לש"ם: הם עולים תתקל"ה), וב' כוללים (לש"ם: ר"ל כללות הד' הויו"ת וכללות הד' אהי"ה הם ב', והם תתקל"ה) של הויו"ת אהי"ה, ואחד הכולל את כולם, ס"ה גימטריא תתקל"ה, כמנין מרדכי ואסתר:

ואותיות ג' אהי"ה פשוטים גימטריא ס"ג, וי"ב אותיות של ג' הויו"ת הם ע"ה, וא' כולל של הויו"ה, וא' כולל של אהי"ה, הרי ע"ז. ובאלף בי"ת של א"ל ב"ם, הם ה"ץ, גי' המן. והג' שלובים במלואם, של ג' הויו"ת ואהי"ה, גימטריא תרצ"ט, וג"פ של הויו"ת ואהי"ה, גימ'

נעשה נ' דהיינו חמשים. ולהיות שישראל חטאו ביסוד שלהם, ולקחו נשים נכריות, וחותרם המלך העבירו לסט"א, הם ע' אומות התלוין בסמא"ל, לזה נתגלגל עליהם עון הברית ביין, בזמן סעודות אחשורוש, והיין גי' ע'. וכבר נודע משארז"ל, הבא על הגויה כאלו השתחזה לע"ז, כי כשכורע לעבירה, כאלו כורע לע"ז, לזה הוצרכו לקבל התורה שנית, כמה שכתוב קיימו וקבלו היהודים, קיימו מה שקבלו כבר, היינו סוד הנס, סוד ב' לוחות, כמו בימי משה, כן בימי מרדכי ואסתר ניתנו סוד ב' לוחות:

והנה • כבר ידעת ענין הדורמיטא, ובקיעות יסוד אבא לחוץ מיסוד רחל, ועל ידי כן שיצא האור הזה והאירו ברבוי בלי כבוי, ירד ההארה עד העשיה, ואלמלא זה לא היה יכול להנצל מכלייה חס ושלום, מפני פגם היסוד שלהם: **והנה** כבר ידעת, כי נצח הוד דזעיר אנפין, מאירין בה הנצח בכל קו הימין שלה, בג' פרקין. וכן ההוד אפילו שהוא באחור, הוי ו' פרקין, ונמצא שיש בה ו' אורות, וה"ו וה"ו שהם בנצח הוד דזעיר אנפין, כי הנצח הוד דזעיר אנפין, הם בסוד ווין, הנחלקים לב', בסוד א', א דצבאות, כזה - א, המתפשטין בקוויין שלה, ויש בהן ב' ווין, נגד נצח הוד. ואות ו' ביסוד זעיר אנפין הכוללם בקו האמצעי שלה, ואות ה' שבין ווין, הוא סוד העטרה הנשפעת מכולם. גם יש בה ה' אורות של שמות, שכל א' יש בהן ג' ההי"ן, הה"ה, שהם בסוד תפארת נצח הוד יסוד מלכות דזעיר אנפין, שהיא העטרה שבכולם, ולזה באה בסוד ג' ההי"ן כל שם, כי השפעתן על ידי הנצח הוד יסוד, ולזה אלו השמות רמוזים במגלה כנ"ל:

ואחר כך כשנכנסין מוחין דאבא ואמא, נשלמים ונעשין י"ב הויו"ת, ג' הויו"ת בנצח אמא, ג' בהוד אמא, ג' ביסוד אמא, וביסוד אבא הוא עודף מיסוד אמא, ויש לו ג' הויו"ת ביסודו, יותר מיסוד אמא, גימטריא מגלה. ולפי

מהחברים • כתיב אלה המצות, שאין

נביא רשאי לחדש, מהיכן

סמכו למגלת אסתר, מדכתיב כתוב זאת זכרון
בספר, ב"ת סמ"ך פ"א רי"ש. ועוד בספר, במספר
קטן ח"י, וד' אותיותיו גימטריא אל"ף קמ"ה, והיינו
ג' מגלת אסתר עם כולל. עוד מרדכי היהודי גימ'
שד"י, ברוך מרדכי היהודי, גי' ישראל עם הכולל:
כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו,
גימטריא אלה בגדי כהן גדול, מכנסים
כתונת מצנפת ואבנט חשן ואפוד ומעיל, והוא
מוסכם עם המדרש:

שאל גי' אג"ג מלך עמלק, זה לעומת זה.

מרדכי בתוספת י' וכולל, גימ' ג'
פעמים המון, וכשביקש לבולעו ולהשחיתו, לקח
הוי"ה הפוכה, ובס"ת זה אינו שוה לי. ואסתר
שבקשה גאולה, לוקחה לעצמה הוי"ה יש"ר, ר"ת
יבא המלך והמון היום. ומלכא שלם כד הוא דאין
לטב את בניו, דאין לבייש את עושקיהם, לפיכך ד'
תיבות אלו, שהם ר"ת הוי"ה יש"ר, גי' ר"ע, על שם
יגמר נא רע רשעים:

ואותו הוי"ה ישרה, נתפשטה בס"ת בשעת

מעשה, ונתאמצו בשם י"ה עטרה
לראשה, ע"ש כי ב"ה ה' צור עולמים. וזה סוד,
כי ראה כי כלתה אליו הרעה, ס"ת י"ה יהו"ה. ועוד
נתאמצה במלואה הוי"ה, באומרו מאת המלך,
ר"ת מ"ה במלוי השם הראשון, דאינון האתוון
מתלבשין בקליפות לאכנעה לון. עוד המון העץ,
גימטר' י' הוי"ו"ת ס"ר, אכן ס"ר המות, שכולם
מסכימין במפלת המון ובניו, והיינו המון מן התורה
מנין וכו', אכן ס"ר מור המות, שכולם נתלו בבזיון,
לכן מיתתו (לש"ם: של אגג) היתה בסייף:

עוד שבע ועשרים ומאה מדינות היה

לאחשורוש, היה מ"ס על הארץ, פי'
ק' מדינות ביבשה, והשאר ואי"י הם גימטריא
כ"ז הים. מחה אמחה את זכר עמלק, מ"ס
בשניהן נוטריקון מיתה. ח"ה גימטריא י"ג,
אח"ה גי' י"ד. מכאן סמכה אסתר לשאול מאת

קמ"א, (ר"ל פשוטים) והמן גי' צ"ה, ס"ה תרצ"ט
וקמ"א וצ"ה, גימ' מרדכי ואסתר, שהם תתקל"ה:
והנה לפניך, איך בלאה נתהוו בה המוחין,
אבל הם דרך העברה, ולזה מרדכי

שהוא מרא דביא, עובר מלאה לרחל:

וצא"ל (לש"ם: הוא באמת דרך אחרת לגמרי
מהנ"ל) שהארת שאמרנו דרך כלל,

הריני מפרש דרך פרט, שההארה היוצא מיסוד אבא,
בא ליסוד פנים דזעיר אנפין, ובהארה היוצאת מצד
האחור נגד פני לאה, הם בסוד ב' אהי"ה פשוטים,
והאור שבנתיים דהיינו מהכלי עצמו, ר"ל מיסוד
אבא שהוא בסוד הוי"ה. וכשמסתלקת הארה זו,
נשאר זעיר אנפין בסוד דורמיטא, גימטריא מרדכי
כנ"ל. כי מרדכי הנכנס בלאה, ועושה אלו הב'
הארות בלאה פעם ב', ויש בה ד' הארת ד' אהי"ה,
וכן יש בה במגילה ד' אהי"ה רמוזין. והוי"ה דכלי
יסוד אבא נסתלק (לש"ם: נסתלק מז"א בדורמיטא
ונכנס בלאה) בלאה ג"פ בג' קווין, וכל קו יש בו ג'
פרקין, הם ט' הוי"ו"ת, וג' הוי"ו"ת דרישא חיוורתא,
דהיינו רדל"א, נמצא שהם י"ב הוי"ו"ת, הרמוזין
במגילה הזאת, שהם במלוי ע"ב, גי' תתס"ד, וד'
אהי"ה פשוטים גי' פ"ד, ס"ה גי' תתקמ"ח, (ועם
י' אותיות גי' תתקנ"ח) הם גי' מרדכי אסתר, והי"ג
יתרים שמרדכי ואסתר לא היו אלא תתקמ"ה, (צ"ל
תתקל"ה) תסיר (לש"ם: עי' בזה במ"ה פ"ו מ"ו ז',
נוסח יותר פשוט) מזהם (לש"ם: מהוי"ו"ת ואהי"ה) נגד
ט' אותיותיהם וב' תיבות מרדכי אסתר וב' כוללים,
לפי שאין להם עמידה בלאה, תיכף יורדת ברחל,
ולכן חסרו מהם הי"ג כנ"ל. **וכבר ידעת** (לש"ם:
כצ"ל, במ"ח שם פ"י, ולהיות שהיסוד הוא שורש הדעת
ויש בו ג' שמות אהו"ה כנ"ל, ולכן כאשר נכנס בלאה
ניתן בה בהדעת שלה ג' שמות אהו"ה, והם במילוי יה"א
שהוא גמטריא תמ"ב) תיכף כשנכנסין המוחין בלאה
בדעת שלה, ולהיות שורש כל הדעת כנודע, נעשה
בו ג' שמות אהי"ה במלואן יה"א, ס"ה גימטריא
תמ"ב, (ס"א, אהו"ה, דהיינו קס"ג קמ"ג קל"ו
גימטריא תמ"ב, עכ"ל הרב):

המלך, שיום י"ד יהיה גם כן יום הקהלה בשושן, ע"כ מהחברים):

תלתא

אינון, עבד שפחה אמה, כי אמה בכורסייא בבריאה. וז"א ועבד במט"ט ביצירה, ומלכות ושפחה בעשיה. פ" - כי כל זה בנוקבא דזעיר אנפין, פ" - כי אחר המיעוט, נסתרה בכורסייא, ולא נסתרה רק במלכות שבה, והמלכות שבה עדיין ראשה מגולה, דהיינו כתר שבמלכות שבה, והוא באצילות שבא לבריאה, והוא עתיק בבריאה, ואמא מקנא בה. ואבא דלא פסיק, כלול בה. ונשאר כתר שבה מגולה, כדפירשתי. דמות כמראה אדם, והיינו בריאה, וזהו שצפה יחזקאל בבריאה שביצירה, דהיינו דמות כסא ולא כסא, וכן דמות מראה, ולא מראה היינו מלכות שבה, שהיא דמות ואדם היינו ת"ת, וזה סוד אסתר שנסתרה בכסא:

זי'

נערות הראויות לתת לה, הם ז' עולמות, דהיינו ז' בחי' המלכות שבמלכות שבה, שהם הנסתרות לגמרי, דהיינו רק ג"ר שבהם קצת מגולה, והקליפה נגד הבריאה, שלא תתערב באצילות, דלא יכיל לאתערבא. ובחינת אחשוורוש הוא דוכרא שבקליפה, שהיה לו אחיזה כנגדו, ועל כל זה לא היה משמש בה ממש, כמאמר רז"ל שידה ניזדמן לו כדמות אסתר, דהיינו מלכות נוקבא דקליפת נוגה:

יאנכי

הסתר אסתיר פני ביום ההוא, היינו בינה, ולכן אין נסתר אלא בבינה. וביום ההוא, שייך נמי בבינה, שהיא נעלמת נגד בינה, וביום ההוא הסתר אסתיר פני ומצאוהו וכו', היינו הקליפות אשר כנגדה היא בבריאה. וכוס של ברכה הוא בריאה. דכוס ג' הכסא, ויין ג' דין ה"ג שבה, מתלבשות בבריאה. וגם ה"ח הנשפעים מז"א, שהם היו שם נפרדים ונבררים, ובינה שבבריאה משפיע ה"ג לעולם העשיה, ות"ת מיצירה שבבריאה משפיע ה"ח לעולם יצירה וזהו כי ת"ת מקנן ביצירה במט"ט:

אסתר

ג' שושנה, גם אסתר ג' תרע"א פחות י', והוא סוד נקודה עצמה

פנימית המסתתרת, וזה סוד י' של אדנ"י, כי אדנ"י במלואו גימטריא תרע"א. אמרו רז"ל אסתר ירקרקת היתה, כוונה - שישראל קודש, ועונין אמון, מקבלין הארה מב' א"ל, א' מזעיר אנפין, וא' מאריך אנפין, שהוא מי אל כמוך וכו', כי אל דא"א, מאיר לזעיר אנפין, ואז הז"א מאיר לנוקבא פנים בפנים, לפי שא"ל הוא בפנים, והארה הוא בפנים, וב' א"ל במלואו גימ' ש"ע, והארה הנ"ל היא תלויה בעניית אמון, לכן אמר דוד מלא פניהם קלון, ס"ת אמון, דמאחר שלא האירו באמון • בב' אל דאבא ואמא ודו"א, מלא פניהם קלון, שלא רצו לקבל מא"ל אותיות מלא פניהם העולה קפ"ה, יהיה להם קלון, ג"כ גי' קפ"ה ע"ה. ויבקשו שמך, ר"ל שהוא הוי"ה אדנ"י, שעולין אמון. והנה אסתר המלכה כשלבשה בגדי מלכות, ובאה לדבר לפני המלך, שנכנסה לבתי ע"ז מקום הקליפות, הוסר הארת הא"א, ולא נשאר בה רק הארת ז"א, לכן היתה ירקרקת, שלא היה לה רק הארת ז"א, שאם לא היתה לה אפילו הארת ז"א, היתה שחורה לא ירקרקת, לכן אמרה אלי אלי למה עזבתני, שאל א' דא"א הוא מסתלק, למה עזבתני הוא אל דא"א, כי אל דא"א צריך להשפיע אל א"ל דו"א, ומשם לנוקבא. ואע"פ שז"א משפיע בה, כיון שאינו נמשך לה אור אלא מעצמו ולא מאל דא"א, הוי כאלו היא נעזבת משניהם, לפיכך עזבתני לשון יחיד, אע"פ שנכפלה מלת אלי אלי, והיא אומרת לז"א שעזב אותה מהארת אל עליון והבן ירקרקת היתה.

סוד מרדכי ואסתר להרח"ו ז"ל

כתיב ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום. בכ"מ שנאמר ואלה, מוסיף על הראשונים. אמנם בעולם הנקודות, כח"ב לא נשברו, וגם המוחין דו"א לא נשברו, אלא נשארו במעי דבינה. א"כ יפורש אלה - א' בחכמה, ל' בינה, ה' דעת, שהיא במקום כתר בעצמו, שהוא ה"ח כולל ה"ג. וזהו פ"י ואלה, שהם ג' נקודות כח"ב, וגם כח"ב דו"א נוסף על הראשונים, מלכו ולא נשברו. אבל היוצאין מאשר שהוא בינה, שייך

הוא צורת י' בחסד, (ס"א צורת מ') בחי' האצילות שמקפת היד, נקודה בהיכליה לאברהם, שהוא ממתק הגבורות כולם, ומפני זה היה אברהם מגייר אנשים ושרה נשים. וכשנתעברה הגר בראשונה, כוונה שרה להקל מעצמה הדין, ונתנה עיניה בעוברה, כדכתיב ותקל גבירתה בעיניה, שהקל בעיניה, שעל ידה הומינה תקלה לאותו עובר והפילה, וע"ד ונשא השעיר עליו, והקל עי"ז הדין משרה. ועל אברהם ארז"ל כתפוח בעצי היער וכו', כי הוא ממתיק העולם בחסדים, הנקראים בנים ובני בנים, והוא מתווך בניהם וכוללם. ועל שרה נאמר כשושנה בין החוחים שהם הקליפות, כן רעייתי בין הבנות, הם ה"ג • הקדושות כוללתן שרה, פי' - אלהים ביודי"ן גי' ש', וברבוע ר', וה' אותיות אלהים הוא ה', והם ה"ג. והנה שרה חייתה קכ"ז שנה, נגד ק"ך צרופי אלהים וו"ק דז"א שהם באמא, ולכן אמרו במדרש מה ראתה אסתר למלוך על קכ"ז מדינות, פי' - מה הארה גדולה היתה לה כ"כ, למשול עליהם. עוד מלת ראתה היא הארת, ויהיה מה הארת אסתר, כי הוקשה לו שהרי שם אלהים אינה בונה רק ק"ך בתים בלבד, א"כ איך מושלת על ז' יתירים. והשיב מפני שמקבלת מן שרה אמא, וקבלה כל כחה:

ולזה מלכות היא אסתר, ג"כ יש לה אדניי ברבוע קכ"ו, (ס"א ואמא שרה) יורד עמה שלא ינקו ממנה החיצונים, וכשיורדת למטה מתפשטת בנקודה עשירית שבה לאחשוורוש, שהוא בראש הקליפות, לעשות ז"א כדלקמן, וידוע בשעה שיש"ס בא להתפשט בתבונה, קודם התלבשותה, נותן בינה שבו בנצח תבונה, וחכמה תבונה בהוד יש"ס, א"כ יסוד שהוא לעולם המכריע, כשהוא עתה דבר חדש בהוד יש"ס מכריע בנתיים, ומציאות הכרעה ההוא, בחי' רוח משה, מאחור דאבא ומפנים אמא, שהוא קפ"ד קס"א. וג"כ יסוד אמא מכריע כך, ויוצא משם רוח אהרן, שמזדווגת או"א למעלה, מהארת עטרת אבא, תוך יסוד אמא:

לומר בהו וימלוך וימת, מפני שהוא בארץ אדום, אתר דכל דינין מתערין תמן:

וכתיב אלה בני שעיר החורי, אלה פסל את הראשונים פי' שעיר - שנותן מה"ד למדת שיעור, שלא יתפשטו ביותר, וזהו פוסל, מלשון ויפסול לוחות:

החורי - בחי' אלהים, היינו דינין, (הג"ה, נ"ל, כי חרי גי' אלהים ברבוע, ר'. ועם ח"י אותיות פשוט ומלא, הרי חר"י):

ונודע כי אברהם אבינו מדת החסד מאבא, ומתחלת ימיו היה העולם נמשך ע"פ הדינין, וכשראתה שרה שהיא מבחי' אבא, ובתחלה שהיה באברהם דינין, רצה למתקם ע"י הגר, שהיא תכללם בעצמה להרחיקם מגבול אברהם, קודם לידת יצחק. וכן הג"ר גי' יצחק:

והכוונה - כי הג"ר שהוא האב"ר מאברהם, ממתק מ', שהיא הם' סתומה, קודם שנעשה כלי, בסוד ס' של אברהם. כי כשהיה נכלל בה, היא מבחי' אבר, והוא מבחי' ס' וכשלוקחת הג"ר נכלל בו, הנה הוא בחי' ג"ר, והיא מבחי' ה', ואחר שנתמתק האבר שהוא ג"ר, עם הה' של אברהם שעשתה כלי, עלתה הה' ונמתק, להורות שהוא עתה ה' על מ', פי' הה' ממותקת במ' וזהו בה' חסדים:

וכן בבראשית צרופו אב"ר שי"ת, שהאבר הוא י' קטנה, והיא בחי' האצילות כולה המקפת, והנה האצילות זמנין נכלל בשית, וזמנין נכלל בארבע. וכתיב ותקשור על ידו שני, א"ת ידו אלא יו"ד, לאמר זה יצא ראשונה, ז"ה גי' י"ב, כי א' ראשונה לאותיות צורת יו"ד, וי' יש לה ג' עוקצין, ועם י' הם י"ג, ורמז גודו אילנא וקצצו ענפיה, וכשנתגלה א' מקצץ החיצונים. וכן זה גי' י"ב, והכולל שהיא א' זעירא, זה במלוי זי"ן ה"י, ועם ה' אותיות שלהם, גי' אלהים ע"ה. והנה אלהים ברבוע ובמלוא, גי' אל"ף, הרי אלף שנעשית מן זה יו"ד, ותקשור על ידו השני, וקשירת החוט

ומכאן

תלמוד, מהיכן רצה קין לתאומתו של הבל, ולמה לא היתה הוגנת לו, כי הוא כעין נשים המסוללות. אמנם כשנכנס ישראל סבא תוך תבונה, ויסוד שלו תוך יסוד תבונה, יצאת אסתר. לכן אמרו רז"ל אסתר מן התורה מנין, שהוא יסוד אבא, מפסוק הסתר אסתר, שיסוד אבא מוסתר תוך יסוד אמא, שהיא עצמה בסתר המדרגה, וכשיוצא אור נחלק לכאן ולכאן, כפל ואמר הסתר אסתר:

ולמה

נקראת הדסה מפני שיושבת בין הדסים חג"ת דז"א, בין חדוי, ששם יסוד יש"ס ויסוד תבונה, ושם האור בתוכם, והאור סתום, והוא ב' הוי"ו ושליש עולה ס', ומפני זה אנו אומרים ששליש הוי"ו זה ח', כי מדה טובה מרובה, ולכן הב' שלישים המגולים מרובים מסתומים, והם י"ח. וכתב דורי נסע ונגלה פירש דורי, מלשון האיר, מלשון ודר וסוחרת, מאי ניהו, פירש מקובץ מן בחי' נ' וס' וע', כי נ' הוא יסוד, הכולל ה' חסדים בכללות י'. וב' חסדים ושליש מכוסה, ח"ג ושליש ת"ת, והם סתומים ומכוסים, ועולין ס', וכן ס' סתומה, ואין לה פתיחה כלל. ואחר כך יש בה ב' חסדים של נ"ה, וב"ש ת"ת, הם ב"ן וי"ה, גימטריא ע', וזה ונסע ונגלה, שאור נגלה בלי כסוי. וסימנך כי עין בעין. וזה סוד ויקרע מרדכי את בגדיו, להורות על התפשטות ה"ח היוצאין מיסוד אבא, מדתו של מרדכי, היינו יסוד יש"ס. ולכן צריך לפשוט המגילה בשעת הקריאה, להורות על התפשטות החסדים. ופירש כאהל רעי, כי ברדת נצח הוד יסוד תבונה בזעיר אנפין, תחלה נכנסין לחב"ד שלו, אחר כך ירדו לזרועות וגוף, ואחר כך לנצח הוד יסוד שכמותם, והעליונים מניחין שרשם למעלה, ותאוותם להתפשט למטה, לכן נעשה ב"ח ושליש מכוסים, כאהל וסוכה שלא ירד האור הרבה. אמנם בעלייתו, הוא עולה למקום שרשו, ובוקע, לכן צריך דפנות הסוכה המגיע לסכך ממטה למעלה, באין מניעה, אבל הסכך רמוז לסוכה שלם, לאימא שמכסה לז"א עד שלישי ת"ת, ומונעות האור שלא

יתגלה ביותר, רק בענין צלתו מרובה מחמתה, וכוכבים נראים מתוכה שיראה מלמעלה אשר קצתו לא יהיה סתום לגמרי ח"ו:

ונחזור

לענין מלת הדסה, כי ה' תבונה, ד' מלכות ס' ב"ח ושליש מז"א המכוסים בו כנ"ל, ה' רחל, שלייתה היוצאת מבין רגליה. ומרדכי היה מיסוד ישראל סבא, לקח אסתר בת דודו, ר"ל בת אבא, אחיו של יש"ס, שאסתר בת עטרת אבא תוך התבונה כנ"ל. ואחשוורוש היה בקליפה, לעומת זעיר אנפין, וזהו ח"ש ר"ש, ר' אלהים ברבוע, ובמלוי ביודי"ן גימ' ש, הרי ר"ש ח"ש, ר"ל שהיה ח"ש וכואב בראשו, כדאמרינן שהגבורות שהם ר"ש כאמור, והוא היה מתפאר בהם בחוץ ב' תיקונים נגד ז"א, חור, כרפס, ותכלת, בוץ, וארגמן, כסף, ושש. וז' דנוקבא שהם מטות, ואלו הן - זהב, וכסף, רצפת, בהט, ושש, ודר, וסוחרת. כי יש רצפה שהיא נקודה עצמה, דלית לה מגרמה כלום, והוא תיקונים • הנכללין בה. ויין מלכות רב, להפוך כל

ק"י"ב ע"א

התיקונים לגבורה:

והשתיה

כדת אין אונס - והשתיה כדת דוגמה לקדושה, כקוף בפני אדם, וזהו כדת, ד"ת הוא ב' פעמים ע"ב ק"ל, שהם ח"ג, ה' הוי"ו לל א', הרי ב"פ ק"ל. ויש בה ע"ב בחסד כנודע, ויין בגבורה, שגם הוא ע"ב, ונרמז בגבורה שגם הוא ע"ב, בסוד ביין שגו, שנהנו מסעודתו, כעין דור המדבר שאכלו ושתו לפני העגל. אין אונס, גימטריא אי"ק, והיינו אל"ף, שממנו מתקו הגבורות:

גם

ושתיה בקליפה לעומת רחל, וזרש לעומת לאה, לכן המן אתרברב בכבוד עשרו ורב בניו, שהיה עשירי לאגג, לכן רצה ליתן עשרת אלפים ככר כסף, להמשיך אליו כל עשרה, ושיהיו גבורות. ככר כסף, גימ' ת', בסוד ת' איש של עשו, וכנגדו בצקלג נמלטו ת'. והקב"ה השיב, הכסף נתון לך, שעשרת אלפים ועשרת בניו אלופי עשו, יהיו על עץ גבוה נ', כמנין ל"ך. ותפסו עשרה,

וכנגד אלו הד', הם ד' אבות נזיקין, וד' ידיעות הטומאה, וד' מראות נגעים, ב' שהן ד', כנגד אדום וישמעאל, ע"ז אכה כפי אל כפי כידוע, וז"ש רז"ל תרי מלכי תרי פלכי, שהם ד' מלכים, שהם ב' מלכי השרשית, אדום וישמעאל, כל א' כלול משניהן כזכר. ולטעם הנ"ל, צוה הש"י על עמלק זכור וכו'. והנה לשאול המלך, צוה הש"י להכרית זרעו של עמלק, והוא הביא עמו מלך אגג חי. וכשבא שמואל, אמר לאגג כאשר שכלה נשים חרבך, כי אמרו רז"ל כי בלילה ההוא הביאו לו שפחה אחת בבית האסורים ונתעברה הימנו, ויצא ממנו המון, ולכן עם היותו הורג אגג, אמר כאשר שכלה וכו', כן תשכל לשון עתיד, על זרעו הנשאר ממנו, ואמר מנשים, ע"י נשים, שע"י אסתר נעשה הנס:

ותדע כי תחלה אחיות האויבים, הוא בשער המדרגה תחתונה, שער העשירי, כי משם נכנסין למלך. והנה המלכות, היא מדרגה אחרונה מ"י, והיא ה' שבשם, ונקרא דל"ת לכמה טעמים כנודע. וע"ז אמר דוד, ארוממך ה' כי דליתני, ונודע שהוא מן הנוקבא, הוא דלת ושער. גם שם אדנ"י בנוקבא, במלוי ג' תרע"א, שהיא דלת, לכן אמר דוד, שעם היותו מהדלת, אשר שם מבקשים אויביו • לבוא לאחוז, עכ"ז לא שמחת אויבי לי. לכן מדה כנגד מדה, גם אני ארוממך, וזהו ארוממך כי דליתני, ר"ל כי עם היות שאני מדלת, לא שמחת וכו'. כי ב' אותיות י"ה לא מתפרשין, אבל ו"ה כפי מעשה בני אדם, ולפעמים מתפרשין. והנה כשגורם העון, מתפרש ה' מן ו', ע"ז נאמר נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, ר"ל לקום מאליה, אבל תקום ע"י אחר, ע"י ו', ר"ל ע"י שיוורד למטה, ומעלה אותה:

עלין נאמר, שבע יפול צדיק וקם, פירוש - כי הצדיק שהוא היסוד, הוא ו', הוא מלכות הז', א"כ פי' שבע יפול צדיק וקם, ר"ל צדיק שהוא יסוד, נופל במלכות שהוא ז', א"צ אחר להקימו, אך הוא קם מעצמו:

כולם בסוד אלפי"ן לישראל, להמתיק הגבורות כולם. והנה המון מושך כחו ממ"ן דמונצפ"ד, שהם ב' גבורות עליונים דיסוד אבא מצד אחוריים, כי מהפנים היה משה מושך המון לישראל. ומרדכי היה משורש משה, ולשלוח יד במרדכי לבדו לא היה יכול, לכן ביקש לדון אחר הרוב, וכתוב ביה כי נפל תפול לפניו, כנגד הכלל והפרט, ובא הנס על ידי אסתר, שהיא מיסוד תבונה, ולכן מצוה לשתות יין בפורים, כי ריבוי החסדים דאבא, ממתיק היין. ומה שיכוין בשתייתו, להמשיך היין מז' יודי"ן דע"ב ס"ג, יש"ס ותבונה, לא ישתכר אלא יתבסס עד דלא ידע, כי במקום יין המשומר בענביו, לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, ולכן כי שחטיה רבה לר' זירא, בעי רחמי ואתסי, נמי חריך שקיא, לבטל דינא של גיהנם:

דרוש למה רח"ו ז"ל, וגם הוא מדבר בענין פגימת הלבנה. דע, כי שם הוי"ה, ב' אותיות ראשונות, הם או"א. ו', ז"א. ה', נוקבא. והד' אותיות עצמן, הם נגד ד' עולמות - אצילות, בריאה, יצירה, עשייה. וכנגדו יש ד' קליפות, כי גם זה לעומת זה וכו'. ועל זה נאמר, אל גנת אגוז ירדתי, כי באגוז יש תחלה קליפה עבה ומרה כלענה, ואחריה קליפה ב' קשה מאד, ואחר כך בפנים יש קליפה אחרת, שמפסיק המאכל. ר"ל - שהרי אגוז מתחלק לד' חלקים, נגד ד' אותיות השם, וקליפה זו הג', מפסקת בין אלו הד' חלקים של אגוז, ולא שמסתלקת אותה מכל וכל, אלא שנכנסת ביניהן, וקליפה זו נגד עמלק, ועל זה אמרו רז"ל, אין השם שלם עד שיכרת זרעו של עמלק. ומלבד אלו הג', יש על האוכל עצמה קליפה דקה, וכשאוכל האגוז מתייבש, גם קליפה זו נאכלת, משא"כ בתחלה, שאז עם היותה דקה, היא מרה. ועל זה נאמר ומתוכם כעין חשמ"ל וכו', וחשמל גימ' מלכו"ש, ועוד אמרו רז"ל פעמים חשות פעמים ממללות, שלפעמים קליפה זו נאכלת, ופעמים אינה נאכלת. וכן האדם, אם ירצה בקל יתקן וממתק הקליפה מה שאין כן באחרות:

והשמש יצא למזרח דכורא, והלבנה ממערב, והשמש אינה משנה הילוכה, והלבנה משנה, כי היא מתחדשת, היינו חודש, ובתחלה נראית במערב, ואחר כך מתקרבת למזרח מעט מעט עד ט"ו ימים. ועל זה נאמר, יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות, דהיינו השמש שהוא האיש, ההולך תמיד בדרך ישר, כי לעולם יוצא ממזרח, ולעולם הוא מאיר באופן א'. ואחריתה שהיא הלבנה ההולכת לאחור שהיא משנה הילוכה, והם דרכי מלשון רבים, והם דרכי מות, שאח"כ נשארת בלי אור, וזהו וילך לאחור ולא לפנים, וזהו אחור וקדם צרתני:

והנה כבר ידעת, כי הלבנה מקבלת אורה מהשמש שמאיר בה, וכפי מה שתתקרב למערב, מתחשך אורה. וכשהיא ממש בתחילת הלילה במערב, מקום ביאת השמש, מתחשך לגמרי, כי השמש בגלגל הד', והיא בגלגל הראשון. ובהיותה ממש נגד השמש, כל האור באחורים, ואין בה שום אור בפנים כלל, כי מאחורים היא מאירה לנו, לכן אז יונקים החצונים, וזהו נוורו אחור, ויונקים החצונים מהאחורים, כי מהפנים אין יכולין כנדוע:

והנה כשמתחלת הלבנה להפרד מעט מעט ממערב, אז מתחלת האור להאיר בפניה, עד בט"ו ימים, יוצאת ממזרח אז השמש אל עבר פניה מכל וכל, ואין לה אור באחורים כלל:

ודע כי הלבנה נקראת סהר, ונקראת ירח, ונקראת לבנה, וגם השמש יש לה ג' שמות כנגדם, שהוא - חרס, חמה, שמש. והלבנה בתחלת חדושה, נקראת סהר, כי אין לה אור בפנים, אלא מעט מזעיר, כי הלבנה נוקבא מכ' עליונה, וידוע כי עם היותה נוקבא, אינה דין גמור כנוכר, והוא שם אלהים, ר"ל הפנים שלו. ובהיות השמש כלול משם י"ה חו"ב, נאמר כי שמש ומגן ה' אלהים ר"ל - נקרא בשם הוי"ה מאבא, ואלהים מאימא, וה' אחרונה הוא שם אדני'. ובתחלת • חידושה יונקת מאחורים דאלהים, גי' ר', וס"ה

והמן הרשע, בעון שלא הרג שאול את האגג, היה קם ח"ו לכלות שונאיהן של ישראל, בימי מרדכי ואסתר שהוא מזרעו, לכן היה מרדכי משתדל בענין, ואמר על אסתר ותלבש אסתר מלכות, ר"ל שנתלבש אסתר במלכות בית דוד. ובה נצולו ישראל, שקדם דוד והתפלל ע"ז, וזהו למען יזמרך כבוד ביום, ולא ידום בלילה, ע"ד אלהי אקרא יומם, ולכן ה' אלהי לעולם אודך:

ונלע"ד שזהו ארוממך, ר"ל לרומם ולהעלות ה' לו', ואז לא יוכלו האויבים לאחוז, כי יורד יסוד דכורא ומעלה אותה, באופן שבהתחברות ה' עם ו', אין הקליפות יכולין להתאחז בהם כלל:

לכן המגילה נקרא ספר ומגלה, ספר נגד ו', ומגילה נגד ה'. חסד ודין, יומם ולילה, לכן נקראת ביום ובלילה. ובה תעלה המלכות הנ"ל, לנצח הוד יסוד כנדוע, שאז אין החיצונים יכולין להתאחז:

ודע כי אותיות א"ב, הם אותיות הזכר, ואחר כך כל"ם, אותיות מלך, וזה מה שמו ומה שם בנו, פי' - כי ב"פ מ"ה, גימטריא מלך. ואותיות נ"ס הם נוקבא, נגד יהודית ואסתר, חנוכה ופורים, נצח הוד. וכנגדן ב' רצועות דתפילין, אחת ארוכה השמאלית שכנגד הוד, היא נופלת, לכן נאמר סומך ה' לכל הנופלים, שהם נ"ה, שהם נ"ס, הם סומכין את הנופלים. וידוע כי ג' אחרונות שבעמידת תפלה, הם נצח הוד יסוד, לכן בחנוכה ופורים, אנו אומרים על הנסים בהודאה, שהוא כנגד ההוד, לכן אמרו בלשון נס, לכן המן הרשע עשה עין גבוה נ' אמה, בעצת זרש אשתו, כי זה לעומת זה וכו'. ונהרגה ושתי תחלה, כדי שתרום המלכות לאסתר:

והנה מאברהם עד שלמה, היו ט"ו מלכים, והיה הלבנה במלואה, ומלך שלמה בכיפה, ודוד המלך היה הי"ד, ודוד גימ' י"ד, ושפך דמים בידו, ועל זה נאמר בי"ד הרגו בשונאיהן, ובט"ו נחו כולם, שהוא שלמה:

ונחזור לענין, כי ביצחק כתיב ותכהן עיניו מראות, כי אחר הזקנה, כדרך שהלבנה אחר ט"ו ימים אחרונים, וארז"ל אין מברכין על הלבנה עד שתתמלא פגימתה. והענין, כי בבריאת העולם נבראים הב' מאורות שוין, וקטרגה הלבנה וכו', ולפיכך אמר הצדיקים יקראו על שמך. והענין - שיש ג"ר וז"ק ונוקבא מתחת היסוד, ובבריאת העולם היו שניהם שוין, דהיינו בו"ק, כבנים שהם בין דרועי אמא, וקטרגה שהיתה רוצה לעלות בג"ר, ונתמעטה מדה כנגד מדה וירדה למטה, דהיינו לכי ומעטי את עצמך, כי כל הרוצה להתלבש בגאווה נופל, ואם יתקן עצמו כראוי, יעלה. וכן אמר הש"י ללבנה שהצדיקים יקראו על שמך וכו', ר"ל שתעלה לג"ר, לאותו מקום שהיה רצונה בתחלה, ואז יקראו על שם של עכשיו, שהיא נקראת מאור הקטן. וזה סוד צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, שהיא מתעלה יותר מהשמש. וז"ש והיה אור הלבנה כאור החמה וכו', ר"ל שאור הלבנה שיהיה שבעתים ממה שהוא עתה, ואור הלבנה יהיה כאור החמה, ויהיו שוין בחידושה, וזה לימות המשיח, ואז שניהם שוין כמקודם קטרוגה. אך מה שכתבנו, הוא לע"ל, הוא צדיקים יושבים, ותהיה היא עטרה על ראשם:

ונחזור לענין, כי בתחלת חידושה נקרא סהר, והיא אות ה'. ודע, כי העולם מצד צפון פרוץ בלי מחיצה, ואין שם ישוב, כי אות ה' יש לה ג' מחיצות לבד, ומקומה הפרוץ כנגד צפון, בהיותה ה' באורה, גם שם יש לה הארה, מאלו הג' מחיצות, ואם לאו ע"ז נאמר מצפון תפתח הרעה. אמנם מחיצה ג' פתוח, ויש בה חלון לצד מזרח, ומשם מאיר השמש, זהו ופתח חלוני רקיע:

ועי"ן נאמר הכתוב, בראשית ברא אלהים, כי בב' נברא העולם, כי גם הב' יש לה ג' מחיצות, אלא שאין בה חלון, כמו אותה שיש ברגל ג' של ה'. ולכן אמר והארץ היתה תוהו ובהו

אדנ"י, ג' סהר. וכשאינן בפניה אור כלל, היא סהר, כי לזה יוסף הצדיק שהיה ראוי להוליד י"ב שבטים מבחינת מלכות, ובעבור שהוציא י' טיפין מ' צפרני ידיו, שנאמר ויפוזו זרועי ידיו, נאסר בבית הסוהר י' שנים, ולא הוליד אלא ב', מנשה ואפרים. ואפילו אלו, לפי שאמר לשר המשקים כי אם זכרתני, נתעכב עוד ב' שנים בבית הסוהר. וזהו מנשה, לשון שכחה:

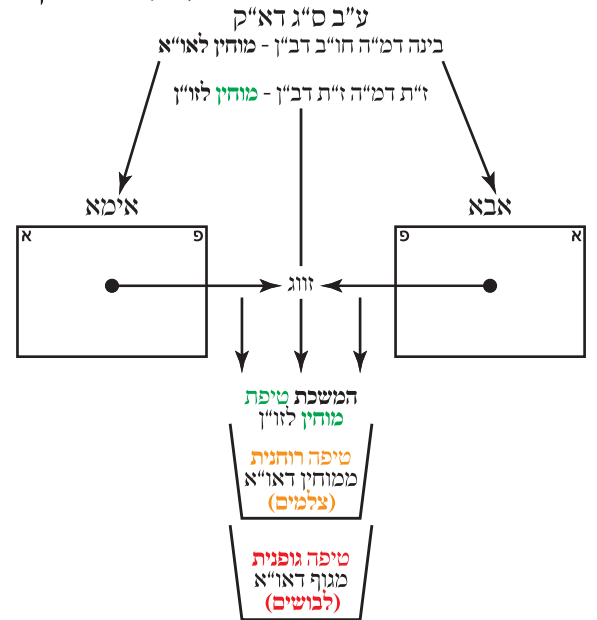
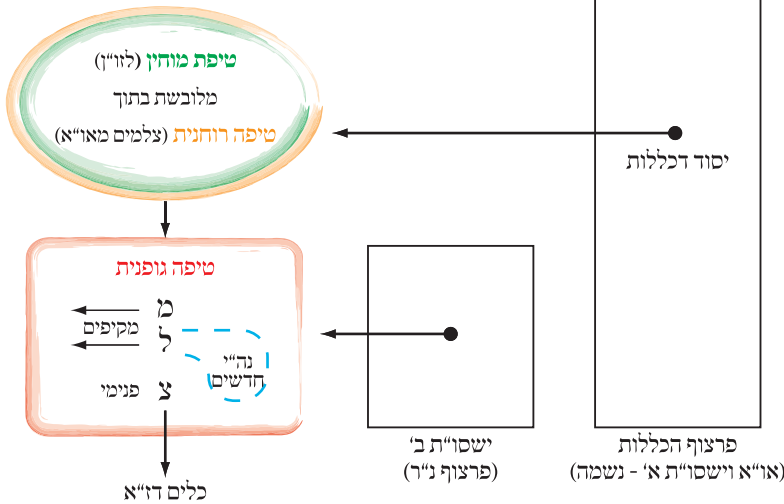
כאופן כשהיא חשוכה מכל וכל היא סהר, וכשהיא מתחלת להאיר נקראת סהר כנ"ל, ובכל לילה ולילה הולך ומתרבה האור שבפניה, עד ט"ו יום, שהוא מליאה, והם באחרים דאלהים ט"ו אותיות, נגד ט"ו יום. גם אותיות אלהים מלא י"ה, שהיא מלאה מן י"ה, שהוא גימ' ט"ו. ומט"ו ואילך, היא חוזרת לחשך. וז"ס שנאמר על יצחק ותכהן עיניו מראות:

כי אברהם חסד עלאה, כי יש חסד עליון, וחסד עולם, וחסדי דוד. חסד עליון, בחכמה. וחסד עולם, בחסד, כי הנוקבא נקרא עולם כנודע. וחסדי דוד, בנ"ה, והם תרי פלגי גופא, נקרא חסדי לשון רבים. וכנגדן - כ"ג, בחכמה. סגן, בחסד. כהן הדיוט, בנצח. ואברהם לקח הכהונה ממלכי צדק, שהיה כהן לאל עליון, והוא שם בן נח. כי ג' בני נח, הם ג' קוין, שהם חג"ת, חסד שם, גבורה חם, ת"ת יפת. וכן בצד שמאל, לזים המשוררים בבינה, שהוא אומר שירה בפה, שהם ג"ר, ומנגן ביד גבורה, וכנור בהוד. (ס"א ושוער ברגלים בהוד):

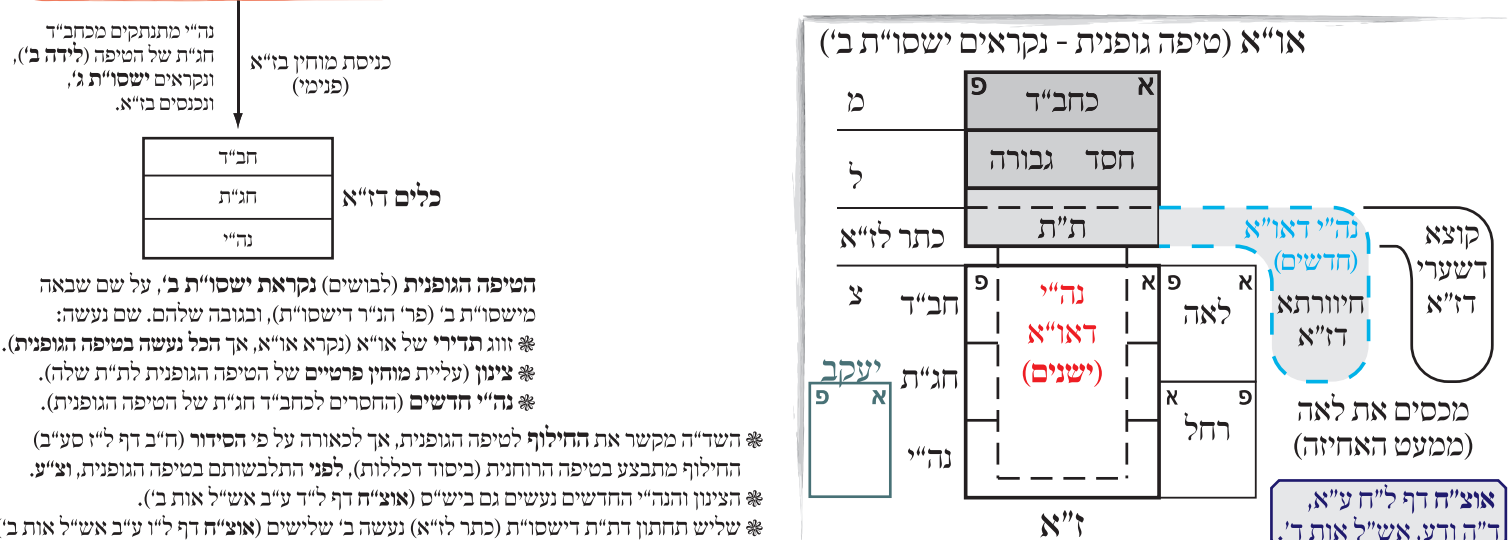
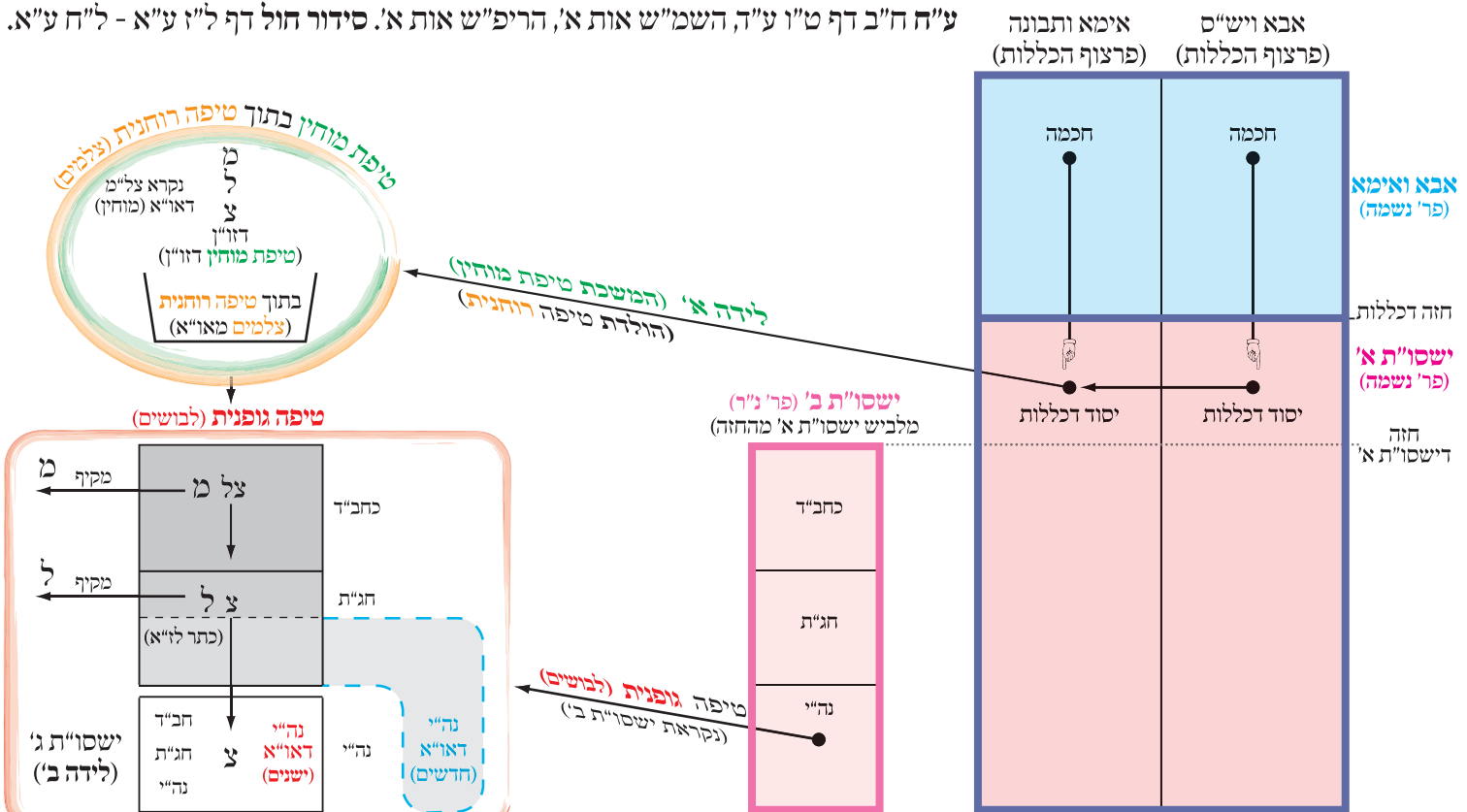
והנה מאברהם יצא ישמעאל, ומיצחק יצא עשו, שהם בקליפות דין ורחמים, כי זה לעומת זה וכו', והם לבנה וחמה שבקליפות, מלשון אף וחמה. ובקריעת י"ס כתיב, והמים להם חומה, וארז"ל מה אלו עע"ז וכו'. ובחימה היה רוצה קליפות מצרים לשלוט על ישראל, כי מצרים בני חם מצד הגבורה, ולכן הבן האחד בני כושי שחור, והב' מצרים הם מעט יותר לבנים, והוא מצד דין שבקליפות חמה. והש"י עושה מהמים חומה במקום חימה, וחמל על ישראל:

סדר הולדה וכניסת המוחין בז"א

עי' ע"ח ח"א דף צ"ח ע"ב, ק"ז ע"א-ב, פ"ג ע"ג הריפ"ש אות א'.

עי' אוצ"ח דף ל"ד ע"ד - אש"ל אות א'. נה"ש דף ט' רע"א ורע"ב. כרם שלמה ח"ו דף כ"ב ע"א, קס"ז ע"א. באתי לגני ח"א דף ס"א אע"ב. ע"ח ח"ב דף ט"ו ע"ה, השמ"ש אות א', הריפ"ש אות א'. סידור חול דף ל"ז ע"א - ל"ח ע"א.

עין חיים - ה"א דף ק' ע"א

גבורות דב"ן דב"ן דחלקה והחסדים דמ"ה דמ"ה דאבא עם החסדים דמ"ה דב"ן דאמא ניתנין בנה"י דאבא ונעשו חסדים דאמא גבורות בערך חסדים דאבא כנודע. וכל זה נכנס תחלה כולו תוך הז"א. ואח"כ דרך האחור שלו היה מאיר לנוקבא ונותן לה אז הארה מהמוחין שבנצח הוד יסוד דאימא אשר כולם הם בחינת ב"ן שלו ושלה ונותן לה הארה משלה בלבד שהם הגבורות דב"ן דב"ן וגם נותן לה הארת הגבורות דב"ן דמ"ה. ואח"כ בעת הנסירה מסתלקין נה"י דאו"א וב' בחי' חכמה וחסדים בין דאבא בין דאמא נשארין בסוד אור מקיף על ראש ז"א. והשאר, שהם הבינות וגבורות [ד], נכנסין בנוקבא ונגדלת בכל האחור שוה אליו, כי אז נוטלת הם עצמן ולא הארתן לבד כבתחלה.

ועתה נבאר כל זה בעז"ה הנה תחלה בא לו זה הצלם וגדלות מבינה דיש"ס ותבונה מבחי' חיצוניתם שהוא באחוריים בין בכלים בין באורות ונכנסין בז"א ונעשין בו כלי הפנימי מכולם בבחי' האחור לבד שהוא חיצוניותו ובתוכו המוחין שהיא נשמה לו וכל זה בבחי' אחור ואז עומדין אב"א זו"ן ואז נגדלת הנקבה באחור ז"א. והוא כי הנה הז"א לוקח חלקו וחלק שלה כי הוא בן בכור וא"כ לקח תחלה כלי שלו ושלה באחור לבד מבחי' מ"ה וב"ן וכן עד"ז באורות ונמצא שיש בו עתה מ"ה וב"ן באור נשמה וכלי הפנימי לו וכן לנוק'. ואמנם הגבורות דב"ן דמ"ה שבאבא ניתנין בנה"י דאימא ונעשו חסדים בערך הגבורה דאמא כנודע שהם ג"כ

הגהת השמ"ש - על עין חיים הנ"ל - אות ד'

החילוף. אמנם אינם נכנסים מלובשים רק בנה"י דאימא לבד. ואפשר, שזה הענין הוא כשנכנסים המוחין בזו"ן לצורך זווג יעקב ורחל או לאה, כמו בתפילת החול. אבל כשהזווג הוא דזו"ן הגדולים, כמו בשבתות ויו"ט או בכללות הכ"ד שעות, אז צריך שגם הנה"י דאבא יכנסו בה, וכדלקמן.

[ד] (עיין תו"ח דף קכ"ד ע"ב). נ"ב שהם ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, המתלבשים בנה"י דאימא. ונמצא כי נה"י דאימא לבד נכנסים בנוקבא בעת הנסירה. ועיין בדרושי הפורים ובכמה מקומות, שכתב שנה"י דאו"א נכנסין בנוק' בעת הנסירה, וצ"ע. ואפשר, כי מ"ש נה"י דאו"א, היינו הבינות והגבורות דשניהם קודם

הגהת הריפ"ש - על שער הכוונות - ענין הפורים

ובינה וגבור' שהם כללות מוחין דאימא הם הנכנסים בנוקב', כדי לגרום ולעשות הנסירה. ואם בר"ה שהוא כעין דוגמת בריאת העולם כמ"ש רז"ל בדרושים ההם כך, ועיין מ"ש רז"ל בפ"ט משער המוחין דז"א ובפ"א משער הנסירה ובפ"ב משער תיקון הנוקב' ובכמה מקומות ועוד שבדרוש ב' דעמידה במילת גומל חסדים טובים כתב בפירוש שאין הנוק' יכולה לקבל הארה מנה"י דאבא בהיותם קרובים אליה

דע כי הנה בזמן הדורמיטא דז"א לא בלבד נכנסים המוחין דז"א מצד נה"י דאימא ונכנסים בנוק' רחל בהיותה אב"א, אלא גם המוחין דבנה"י דאבא בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע, ונמצא כו'. מה מאד קשו דברי רז"ל במ"ש, שמוחין שבנה"י דאבא היו נכנסים בנוק', שלכאורה הם הפך כל דבריו. בדרושי ר"ה, בפירוש כתב שחכמה וחסד שהם כללות מוחין דאבא נשארים בסוד מקיפי' על גבי רישא דז"א,

כי חוזר בינה וגבור' שבהוד וצד שמאל דיסוד דאבא לנצח וצד ימין יסוד דאימא, שהיא חכמה וחסד שבה, חלקה ונחלתה. וחכמה וחסד שהיה בנצח וצד ימין דיסוד דאימ' להוד וצד שמאל דיסוד דאבא לבינה וגבור' שלו, חלקו ונחלתו. נמצא שכאשר מוחין דאימא מלובשין בנה"י דאימא נכנסים בנוק' חכמה וחסד כשהיו בז"א היו מוחין מלובשין בנה"י דאבא, ועכשיו נעשו מוחין דאימא מלובשין בנה"י דאימא, ומצד זה שפיר שייך לומר שגם מוחין דאבא מתלבשים בנוק'. ובודאי החכמה וחסד דאימא כשהיו בנה"י דאב', החסד והוא נתפשט בכל אורך יסוד דאב'. ואפשר שבצאת' מנה"י דאבא, לקחו איזו התלבשות מנה"י דאבא. לכן עתה בהתלבשם בנוק' מתפשט היסוד דאבא ויוצא וכולט ועודף על יסוד הנוק' להיותו קצר, והיא הארת היוצאת של מרדכי. וכתב רז"ל שיוצאת בכל שנה בימי הפורים. ועד"ז תפרש כל דברי רז"ל בדרוש זה.

בנה"י דז"א אלא בהיותם בחג"ת דז"א רחוקים ממנה בסוד מרחוק ה' נרא' לי יע"ש. וא"כ איך אפשר עתה שתקבל מוחין דאבא. והנראה בקוצר דלותי השפל דקדוק דברי רז"ל שלא כתב כאן מוחין דאבא אלא מוחין שבנה"י דאבא. והוא שהדברי' מטים להקדמה ידועה ויסוד מוסד למדנו רז"ל להועיל בכמה מקומות, בפ"ג משער זז"ן ובפ"י משער המוחין דז"א ובדרושי הציצית ובדרו' הק"ש, שהמוחין קדישין בעת בואם להכנס בז"א מתחלפי דאבא לאימא ודאימא לאבא והוא כי בינה ודעת דגבור' דאבא ניתן בנצח וצד ימין דיסוד דאימא ונעשה לה חכמה וחסד, וחכמה וחסד דאימא ניתן בהוד וצד שמאל דיסוד דאבא ונעשה לו בינה וגבור' יע"ש למאי איצטרך כן. וכאשר חוזרין ומסתלקין המוחין מז"א כדי להנתן מוחין דאימא בנוק' לגדלה ולגרום הנסירה חוזר הדבר כבתחיל' לכמות שהם קודם החילוף (הראשון, ויש כאן חילוף שני),

שערי רחמים ח"א - ש' ר"א

נה"י דאו"א, וב' בחי' חכמה שהם מ"ה דמ"ה ומו"ה דב"ן הנתונים בנה"י דאבא, וחסדים בין דאבא בין דאימא, נשארין בסוד מקיף על ראש ז"א. והשאר שהם בינות וגבורות, שהם ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן המתלבשים בנה"י דאימא, נכנסין בנוקבה ונגדלת. נמצא מה שנכנס בנוקבה, נה"י דאימא דוקא. וגם כתב הרש"ש בסדור בכונת באהבה דעמידה, מוחין דאבא עומדין על רישא דז"א, ונה"י דאימא נכנסין בנוקבה. השאלה היא, מקום אחד אומר נה"י דאו"א נכנסין בנוק' בעת הדורמיטא, ומקום אחד אומר נה"י דאימא לבד נכנסין. ואם נאמר נה"י דאימא לבד נכנסין, כיצד כתב שנה"י דאבא ג"כ נכנסין, ומהארת יסוד דאבא הנכנס בנוקבה ויוצא לחוץ יצא מרדכי, וז"ש הפסוק ומרדכי יצא מלפני המלך וכו', צ"ל:

ר"א ש' כתב הרב בשה"כ ענין פורים ד' ק"ט ע"ב ד"ה דע, כי הנה בזמן הדורמיטא דז"א וכו', מלבד נה"י דאימא נכנסין בנוק', אלא גם המוחין דנה"י דאבא נכנסין בסוד ויבן ה' אלקים את הצלע, דא או"א וכו'. גם עתה יוצאות מרחל נוק' דז"א ב' הארות אלו גם כן, והם מרדכי ורחל (אולי צ"ל ואסתר) וכו'. ואין ספק כי הארה זו הנגלית ממלכות דאבא היא הארה גדולה. והנה שורש נשמת מרדכי היתה מן ההארה הגדולה ההיא וכו'. נמצא, בזמן הדורמיטא נכנסין בנוק' נה"י דאו"א, ומהארת יסוד דאבא הנכנס בנוק' ויוצא לחוץ, יוצא מרדכי. וז"ש הפסוק ומרדכי יצא מלפני המלך וכו'. וכתב הרב בע"ח בשער כ' ש' המוחין פ"ט דף ס"ה ע"א (דף ק' ע"ב), וז"ל: ואח"כ בעת הנסירה מסתלקין

תפירש ר' שד"ה, המ"ה דב"ן (אחרי חילוף ראשון), שהיה בהוד דאבא, נתלבש בנצח דאימא (בחילוף השני). והגבורות שהיו בחצי [שמאל ד] יסוד דאבא, נתלבשו בחצי יסוד דימין דאימא, ונכנסו נה"י דאימא לבד, ובתוכם מוחין דאו"א, ונקראים נה"י דאו"א. יען שא"א היסוד שיתחלק לב', חציו יתלבש בנוק' וחציו ישאר למעלה. ונשאר לנו השאלה כפי פירוש ר' שד"ה, א"כ יסוד דאבא לא נכנס בנוקבה, א"כ כיצד יצא מרדכי מהארת יסוד דאבא? ותירץ מוחין דהוד וחצי יסוד דאבא, המתלבשים בנצח וחצי יסוד דאימא הנכנסין בנוקבה, לוקחים [הארת] לבוש, מהוד ויסוד דאבא, ונכנסים בנוקבה. ומזה [הארת] הלבוש המתפשט תוך הנוקבה, מהארתו יצא מרדכי. נמצא נקראים נה"י דאימא, ונקראים גם נה"י דאבא, נכנסין בנוק'. וז"ש הפסוק ומרדכי יצא מלפני המלך, מהארת לבוש נה"י דאבא, מה"ר שד"ה:

השאלה זאת שאל אותה הרש"ש בע"ח שער המוחין פ"ט, ותירץ אותה הגהת השמש: נ"ב וכו', ועיין בדרושי הפורים ובכמה מקומות שכתב שנה"י דאו"א נכנסין בנוק' בעת הנסירה, וצ"ע. ואפשר כי מזה שכתב נה"י דאו"א היינו הבינות וגבורות דשניהם קודם החלוף. אמנם אינם נכנסים מלובשים רק בנה"י דאימא לבד. ואפשר שזה הענין הוא כשנכנסים המוחין לצורך זווג יעקב ורחל או לאה, כמו בתפילת החול (זו"ן הקטנים), אבל כשהזווג הוא דזו"ן הגדולים כמו בשבת ויו"ט או בכללות הכ"ד שעות (ולכאורה צ"ל גם בפורים), אז צריך שגם הנה"י דאבא יכנסו בה עכ"ל. והשמש השני, בעמוד ב' הדק בסופו פירש דבריו. מ"ש נה"י דאימא לבד בחול, ר"ל ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן (אחרי חילוף ראשון). ומ"ש בשבת וביו"ט נה"י דאו"א, כלומר כפי פ' הב' (זו"ן הגדולים), הוד וחצי יסוד השמאלי דאבא, והוד וחצי יסוד שמאלי דאימא, שהם מ"ה דב"ן וב"ן דב"ן (אחרי חילוף ראשון).

שערי רחמים ה"ב - ש' שני"ב

מוחין דאבא בתוך נה"י דאימא, אז לוקחים [הארת] לבוש מנה"י דאימא (צ"ל דאבא), ועל זה הלבוש קרא אותם נה"י דאבא נכנסין. ומ"ש מוחין דחב"ד דנה"י הם הויות פשוטות, יען מוחין דאבא הם הויות, ומוחין דאימא אהי"ה. לכן תפס מוחין דאבא הויות, מהרה"ג שד"ה נר"ו:

א"ה והרב שמן ששון לשהכ"ו (דק"מ סע"א), נרגש מעניין ההויות וכתב דיכולים לפרש דפירושו ג' הויות הפשוטות מג' מוחין דהויות דע"ב של חב"ד דנה"י דאבא, יעו"ש. וקרוב הוא לומר שהוא רק בדרך רמז, בתיבת **מגלה** נרמזו הויות פשוטות, אבל לעולם המוחין הם ג' ע"ב או עסמ"ב כנודע והיע"א:

נש"ב שאלה כתוב בשהכ"ו (דק"ט ע"ב), וז"ל: גם **מגלה** בלא יוד, היא עולה גי' ע"ה, כמניין ג' הויות כ"ו כ"ו כ"ו, שהם מניין ג' מוחין דחב"ד דנה"י דאבא המתגלים שם במלכות, ע"כ. צ"ע דלעולם בנסירה, נה"י דאימא הם הנכנסין בנוק', ולא נה"י דאבא. ועוד, מוחין דחב"ד דנה"י דאבא הם ע"ב, ולא הויות פשוטות, ולמה כאן הם ג"פ כ"ו, היע"א:

תשובה מ"ש נה"י דאבא נכנסין תוך הנוק', ר"ל בינות וגבורות דשניהם אחר החילוף (ראשון, היינו לפני חילוף שני, עי' שע"ר ה"א שאלה ר"א, מובא בעמוד הקודם), שהם נכנסין בנה"י דאימא, ונכנסין בנוק'. וכשנכנסין

שערי רחמים ה"ב - ש' שני"ד

תשובה בתפלה ג"כ אנו מתקנים פנימיות וחיצוניות. כמו בעמידה, מכונים פנימיות וחיצוניות דפנימיות, ופנימיות דחיצוניות. נמצא שגם מבחינת החיצוניות נתקן בתפלה. ועתה ע"י קריאת המגילה מקיימים הארת יסוד דאבא בחינת הפנימיות. יען שהקריאה היא דיבור בפנימיות. וע"י מתנות לאביונים וסעודת פורים, מקיימים בחינת הארת יסוד דאבא דחיצוניות. ודע, שע"י ג' מצות אלו מתקנים זו"ן הקטנים דכללות השנה (ימים), וגם מקיימים הארת המוחין של יסוד דאבא של זו"ן הפרטים של היום (זמנים). כיצד, בקריאת המגילה, ע"י הברכה מביאים ל"מ לזו"ן דכללות השנה (זמנים), בחינת פנימיות, וצלם צ' ע"י הקריאה. וגם במתנות לאביונים וסעודת פורים, מתקנים בכללות, בחינת החיצוניות דזו"ן דכללות השנה, וגם מקיימים הארת המוחין דחיצו' דזו"ן דאותו יום הפרטים, ועיין תו"ח דס"ח ע"א :

ולעניין תיקון הנוק' ע"י היסוד דאבא, והכלים (לבושים) דאבא, אינם נכנסין. נראה שהכונה היא דבינה וגבורות דאבא דקודם החילוף (השני), נכנסין בהוד (צ"ל בנצה) וחצי יסוד ימיני דאימא, ולוקחים [הארת] לבוש מנה"י דאבא, ועל בחינת הלבוש הזה מיירי שמתקן פרצוף הנוק', ויצאה הארת מרדכי מלפני המלכות, עיין בשהכ"ו, מהרה"ג שד"ה נר"ו :

נהר שלום - דף מ"א ע"א

ואז יצאה הארת מרדכי ואסתר, ואח"ך נגזרה הגזירה ההיא. ואז השי"ת ברחמיו האיר הארת מרדכי ואסתר, משמע שהוסיף להאיר בהם הארה מחודשת כי הם עצמם כבר היו מגולים מקודם הגזירה, אע"פ שבכאן יש כמה פרטי שאלות אחרות כי כבר היו מרדכי ואסתר בעולם מקודם הגלות וכיצא באלו השאלות אין לנו להתעסק

שני"ד שאלה כתוב בשהכ"ו [דק"ט ע"ג], וז"ל: והנה בכל שנה בימי הפורים, כדי לקיים ההארה הנז', אנו צריכין לעשות ג' מצות, והם קריאת המגילה כדי להמשיך ולגלות ההארה הנז' היוצאת לחוץ בגילוי. והנה צריכות שתי בחינות אחרות, הא' בחינת הארת היסוד שהוא דאבא ברחל, לצורך תיקון בניין פרצופה. כי לכן נכנסין המוחין הנז' בה, כדי להגדילה ולעשותה פרצוף. וזה נעשה בסוד מתנות לאביונים וכו'. ובחינה השנית היא וכו'. עוד צריך הארה שתתקיים בה, בסוד המוחין עצמן שלו, המתלבשים תוך פרצוף י"ס שלה בעת הדורמיטא וכו', תשאר הארת המוחין ההם קיימת ולא יסתלקו לגמרי כבשאר הזמנים. ועניין זה תלוי בקיום מצוה אחרת, והיא לעשות סעודת פורים משתה ושמהחה, עכ"ל. נמצא שיש ג' מצות לג' תועלות: מגילה, לגילוי הארת יסוד דאבא. מתנות לאביונים, להכניס ההארה בנוק', לתיקון פרצופה. סעודת פורים, לקיים הארת המוחין, ותשאר קיימת. ובוה י"ל, דהלא כללא הוא דהמשכת המוחין וכל הפרטים שנעשה בתפלה, הכל הוא בחינת הפנימיות. ומצות מתנות לאביונים וסעודת פורים שהם, בחיצוניות, בחינת המעשה. איך ע"י נתקן בחינת הארות הנז' שהם בפנימיות? ועוד, לעולם תיקון הנוק' הוא ע"י מוחין דאימא ולא ע"י מוחין דאבא. ואיך כאן ע"י הארת מוחין שביסוד דאבא נתקנת הנוק', היע"א :

ליפשוט לי מור (שאלו את הרש"ש), האי ספקא שנפל לי בענין פורים ולתרץ לי קושיא א' שנפל לי בענין פורים. והוא, כי הנה נודע מ"ש הרב זל"ה בפ"ב משער מיעוט הירח ובשער הכוונות כי בזמן גלות בבל היו זו"ן עומדין אב"א כמוחין גדלות דאב"א. ובסוף השבעים שנה נסתלקו המוחין מז"א ונכנסו בה

בה בזמן הראוי להם והוא בעמידה דשחרית כנודע. באופן שאין שום שינוי בין פורים לשאר ימות השנה רק באותה ההארה, שביום פורים עוד תוסיף תת כחה לבלתי תתבטל כל היום ההוא מן באהבה דשחרית ואילך עד סוף היום, כי אם כפי הספק הא' נמצאו ב' נסים א' להביא המוחין וא' לקיים אותה ההארה כי אין גלות זה דומה לגלות בבל כנודע. ועוד צ"ל עיון איך קבעו לנו רז"ל פורים באדר, והיה ראוי לקובעו ביום שני דפסח כי בו ביום נתגלית אותה ההארה ונתבטלה הגזירה בשלמא באותה השנה הא' של הנס כי בו ביום אשר שברו אויביהם לשלוט בהם ונהפוך הוא ש"ד אבל לדורות אשר קבעוהו להם זכר לאותה ההארה היה ראוי לקבוע בפסח:

בהם עתה ועי"ז לא יכלו הקליפות לשלוט בהם ואדרבא נהפוך הוא מרוב ההארה ההיא כי נסתמו עיניהם. והנה בכל שנה ושנה שחוזר ונאור אותו האור נסתפק לי אם חוזרים זו"ן לעמוד אב"א עם מוחין גדלות דאב"א, והמוחין בה מתחלת ליל פורים וכל היום ההוא מצד עצמו של היום. ונפקא מינה שאם כך הוא אין לכוין בק"ש דערבית וכן בתפילת ערבית, ולא בק"ש דמטה ודקרבתות ודיוצר ולא בברכה א' דשחרית עד באהבה. או אם נאמר שאין כל זה נעשה מצד היום עצמו כי הנה באותו זמן כל זה כבר היה עשוי מאליו ועיקרו של הנס היה אותה ההארה שהוסיף להאיר במרדכי ואסתר כנ"ל. וזאת ההארה המחודשת היא אשר מתגלית בכל שנה ביום פורים לכשיכנסו המוחין

שמן ששון ח"ג - דף קל"ט אמצע ע"ד אות ו'

ואסתר ישנו בכל יום בעמיד' בעת הנסיר' וכן בר"ה כמ"ש רבינו לעיל בדרוש ח' דשופר אלא שבכל יום אינו מתקיים ועתה בפורים ברחמיו מתקיים כנז"ל ודע דצרי' לכוין כל סדר התפי' ביום פורים כמו כל יום ואין לגרוע דבר וכן מבואר בדברי הרב ש"ש זלה"ה בסדור וכל זה כתבתי יען ראיתי מה שנסתפקו חכמי המערב והובא בנ"ש ד' ע"ט והחדש ד' ל"ב יע"ש ועיין מ"ש לעיל בדרוש חנוכה באורך באיזה מידה היא פורים יע"ש:

שם וענין התחלה זו הוא ענין הדורמיטא שנעשה אז בימיה' וכו' והוא ענין דתחי' כל ימיהם כבר היו זו"ן אב"א מעת החורבן ב"ה אך ענין הנסירה שהוא ענין חזרת זו"ן פב"פ שאז צריך להיות הסתלקות המו' ז"א ולכניסם בנזק' כנז"ל דזהו סוד הדורמיטא זה לא היה רק בסוף הע' שנה והאררת מרדכי ואסתר כבר היו ג"כ קודם הנסירה אלא שהיה יוצא מדרך פנים דז"א ועתה יוצאים דרך פני הנזק' והיה מגן זכותם על כל ישראל והארות אלו דמרדכי

שמן ששון ח"ג - דף ק"מ סע"ג אות כ"ד ד"ה אד

דמועיל גם לבחי' החיצו' כנז' בענין כח התפלה דמברר ומתקן אפי' בחי' הצמחים ודומם וחיות ובהמות וכו' כנז' בע"ח שכ"ו ספ"ב ולפנימיות די בקריאת המגילה לבד אמנם לבחי' החיצו' צריך ג"כ מתנות לאביונים וסעודה, זה נראה ליישב. ועיין בקונטרסי פתח עינים בכונה פורים מ"ש סדר הכונות אשר סידר לכוין הרב ש"ש זלה"ה, יע"ש"ב:

עדיין צריך להבין דאין בחי' שוים שהרי קריאת המגילה היא בדבור בפנימיות ומצות מתנות לאביונים ומצות סעודה הם בחיצו' כנז' בע"ח ש"מ פ"ב דכל מצו' שהם בדבור הם וברכותיהם הם בפנימיות וכל מצות שהם במעשה הם וברכותיהם הם בחצו' וא"כ איך הם באים עתה יחד לבחי' אחד ואפש' דגדול מצות קריאת המגילה שהיא בדיבור

לשם יחוד לפני שתיית כל כוס יין ביום פורים (לשתות רק יין)

מאת: הרב שלום ארוש שליט"א

בליל פורים יש להרבות בתפילה והתבודדות, וביום פורים להרבות בשמחה, ריקודים ושתיית יין. ובע"ה, ע"י אמירת לשם יחוד זה לפני כל כוס יין, לא יבוא לידי שכרות!

הריני מקשרי את עצמי בשתיית היין הזה ביום פורים הזה לכל הצדיקים האמיתיים שבדורנו ולכל הצדיקים האמיתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש, צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פייגא מברסלב, זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם הוי"ה ברוך הוא, שם אות יוד באות הא ואות ואו באות הא, ביחודא שלים. בשם כל ישראל, הריני מוכן ומזומן לעשות רצון השם יתברך, לשמוע לדברי חכמים אשר ציוו לשתות יין ביום פורים.

יהי רצון מלפניך יהוהי אלהינו ואלהי אבותינו שאזכה על ידי שתיית היין הזה ל- "זכה, נעשה ראש" שאזכה להיות מקושר עם ראש בני ישראל. שאזכה לתיקון המוחין, לחכמה, למוחין דגדלות, לענווה, למחילת עונות ולתיקון הברית. שאזכה על ידי שתיית היין הזה להעלות את בחינת הזיכרון, לזכור את מעשה עמלק, לעלות אל מקום ששם כולו טוב. ותצילני מ- "לא זכה, נעשה רש", ממוחין דקטנות, מעצבות, מגאוונה, מקליפת המן - עמלק. שאזכה על ידי שתיית היין הזה ל- "זכה, משמחו", שזוכה ליין המשמח, וזוכה על ידי היין של פורים לבוא לתוך שמחה גדולה וחדוה רבה ועצומה מאוד, לתוך "אזכה בכל" לב לשמח גם אחרים.

תצילני מ- "לא זכה, ישממו", ותצילני מיין המשכר, שאזכה על ידי שתיית היין הזה לבריור המדמה, לתיקון המדמה, שיהיה המדמה נכלל בקדושה, מתהפך מרע לטוב. ותצילנו מערבוב המדמה, על ידו בא שממון, שהוא שיגעון, שהוא השכרות. שאזכה לבוא ליראה עילאה, שאזכה לדעת שהכל ברצונו יתברך, ואזכה ליין המשמח. שאזכה על ידי שתיית היין להתעורר מהשינה בגשמיות וברוחניות. שאזכה לאמונה שלימה, לדעת אותו יתברך, להכיר אותו יתברך.

תשמרני שלא אפול לשינה בגשמיות וברוחניות. רחם עלינו שלא יזיק לנו שתיית היין הזה לא בגוף ולא בנפש. שזוכה להכניע ולגרש ולעקור ולבטל מאיתנו את קליפת המן - עמלק, וזוהמתו הגדולה, ולמחות שמו וזכרו מן העולם. להמשיך עלינו קדושת מרדכי ואסתר. וזוכה להמשיך שמחת פורים על כל השנה כולה, לשמוח תמיד בשם יתברך, בשמחה ובהדרה רבה, מאוד, באמת.

ונזכה לקדושת וטהרת פרה אדומה, לקדושת פסח באמת, ולא נכשל במשהו חמץ כל ימי הפסח.

ויהי | נעם אדני אלהינו אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קונטרס
גנזי חיים
על
פורים

מאת תלמידי הרה"ג רבי
מרדכי עטייה
שליט"א

שואלים

בהלכות החג שלשים יום קודם החג. בליל פסח, יש מצווה לספר ביציאת מצרים, ואפילו כולנו חכמים כולנו נבונים כולנו זקנים כולנו יודעים את התורה, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים. ואפילו אדם שעורך את הסדר לבדו, מצוה עליו לספר לעצמו. דבר זה תמוה מאד, שהרי מהו ענין הסיפור? לכאורה זה טוב לילדים קטנים, לספר להם ברמה הכי פשוטה שרק אפשר, וכן למי שלא מכיר את הסיפור. מאידך, האדם לעצמו או תלמיד חכם, מה לו ולסיפור הזה? הייתי מצפה שמי שמכיר את הסיפור, יצטרך להתעמק, לפלפל, ..., לא! חז"ל תקנו שעל כולנו מצוה לספר ולא לפלפל, ולספר כל אחד לפי רמתו.

לכאורה יש כאן מסר גדול מאד. לפעמים האדם, מרוב ידע, עסוק בפלפולים וחדושים. ולפעמים נשמטת מכח הפלפול פשט מטרת המצוה. וחז"ל העריכו שהוא מפספס את כל מטרת המצוה! כלומר, לפעמים האדם חייב "לרדת" לרמה של פשט, למרות שהוא תלמיד חכם, ואפילו לספר לעצמו.

כמדומני שאחת המחלות הרוחניות הכי גדולות בדור שלנו, ובעיקר בקרב לומדי תורת הח"ן, היא חוסר לימוד הפשט. ידוע שרבינו האריז"ל מגלה טפח ומכסה טפחיים, וכן לפעמים הרש"ש. לכן, כשמתחילים סוגיה חדשה, מיד מחפשים את העומק, ואת הפלפול. ולפעמים אנחנו כל כך עסוקים בלחפש את מה שמסתתר בין השורות, שאנחנו לא שמים לב לפשט הדברים.

פעם שמעתי אחד מהחברים אומר, איפה ששייבות אחרות מסיימים את הלימוד, כאן אנחנו מתחילים. אמנם הוא התכוין לשבח, אלא שפליטת הפה הזו מגלה את חריפות הבעיה. מתחילים ללמוד סוגיה חדשה, קוראים שורה וחצי, וכבר מתחילים להתפלפל ולנחש מה המסר של הרב ולא לראות את הסוגיה בכללות ובפשט.

לדעתי, כאן טמון עיקר הבעיה בלימוד הזה, הרבה חברים לא לומדים פשט, אלא ישר מחפשים את העומק. לצערי הרב, בדרך הזו נשמט מאיתנו כל הלימוד העיקרי של הסוגיה. הסיבה לכך היא שבעצם אנחנו מחפשים ומניחים דברים שאינם בהכרח כתובים, אלא בהשערה שזה מה שהרב התכוין. ובסופו של דבר, מתעוררות קושיות חזקות, שבכלל לא היו מתחילות אילו היינו שמים לב לפשט הכתוב! אמנם האריז"ל והרש"ש אכן מסתירים את הדברים, אבל עדיין יש דברים שהם כן מגלים בפשט. ובדרך לימוד זו, אנחנו פשוט מפספסים את כל הלימוד. הענין הוא שיש לנו הרבה רקע מסוגיות אחרות, ובמקום לגשת לסוגיה חדשה עם ראש נקי ופנוי ללימוד חדש, אנחנו "סוחבים" איתנו הרבה סוגיות, ומנסים לשבץ את המכלול שצברנו עד היום בתוך הסוגיה החדשה. כלומר, במקום להבין את דברי הרב, אנחנו מנסים להכניס את ההבנה שלנו וגם להעמיד את דברי הרב במקומות אחרים, בסוגיה דנן. וזה עוד לפני שהבנו את הסוגיה עצמה. ודבר זה הוא בבחינת מאמר קוהלת: "יוסיף דעת יוסיף מקאוב". דהיינו, לפעמים ידע מוקדם מונע מאיתנו להבין את הסוגיה החדשה! ויש אפילו חברים המצטיינים בזה, שכאשר לא מצליחים לראות את הרעיונות שלהם בתוך דברי הרב, מסרסים ומשפצים את הכתוב, על מנת שיתאים לרעיון שלהם, וכל זה בשיא הטבעיות! ואח"כ גם מתלהבים שסוף סוף הבינו את כוונת הרב!

אני מודה ומתוודה שבמשך שנים גם לי היתה גישה דומה, וכן בענין פורים. לכן עם השנים, הצטברו לי הרבה קושיות נוראות, דברים מאד עקרוניים שלא הסתדרו לי. ובאחד מלילות השבת החלטתי לדחוק הצידה את היצר הזה, את כל הידע שצברתי בענין פורים במשך שנים, ולחזור על כל המקורות ולנסות להבין את פשט הכתוב,

כל הקושיות שהיו לי, הם במסגרת הסוגיה המרכזית הזאת, איך יתכן שגם נה"י דאבא (עם המוחין שלו) נכנסים בנוק' בזמן הנסירה. ובע"ה, נראה איך כל הקושיות עוזרות לנו לבנות את הסוגיה.

אך לפני שנתחיל, חשוב לי להביא הקדמה אחת, שהיא מהווה בסיס להבנת הסוגיה. אחת מסוגיות המפתח, וכך רוצים לתרץ רוב המפרשים (ונביא אותם בהמשך), הלוא היא סוגיית החילוף. לכן נזכיר כאן בקצרה את סוגיית החילוף, שזה מובא גם בע"ח שהזכרנו לעיל בסוף עמודה ג'. ועל ע"ח זה יש הגהת השמ"ש אות א' המפורסמת, שמסבירה לנו את העקרונות הבסיסיים של החילוף. והענין בקיצור, כשאור"א מתייחדים לתת מוחין לז"א, אז אבא נותן את צד שמאל שלו (בינה וגבורות) לאימא, ואימא נותנת את צד ימין שלה (חכמה וחסדים) לאבא. ובזמן כניסת המוחין, הופכים להיות חב"ד החדש של אבא ושל אימא. לפעמים, הרב (מהרח"ו וגם הרש"ש) משתמש בשמות המוחין במצב של לפני החילוף, וזה בא לציין איזה בחינות ניתנו בזמן החילוף. למשל, לפעמים הרב יזכיר "בינות וגבורות", עם או בלי "דאו"א". פירושו, חצי השמאל של או"א, שבזמן החילוף עובר להיות מוחין דאימא (שהרי אבא נותן את חצי השמאלי שלו לאימא, ואימא שומרת על חצי השמאלי שלה לעצמה). וכן "חכמות וחסדים", עם או בלי "דאו"א". פירושו, חצי הימני של או"א, שבזמן החילוף עובר להיות מוחין דאבא (שהרי אימא נותנת את חצי הימני שלה לאבא, ואבא שומר על חצי הימני שלו לעצמו).

השאלה היא, במה החילוף עוזר לנו בסוגיית נה"י דאבא בנוק' בזמן הנסירה? התשובה, כפי שמסבירים הרבה מפרשים (הריפ"ש, הרה"ג שד"ה, ועוד) שכאשר המוחין שבצד שמאל של אבא יוצאים מתוך לבושי הוד וחצי שמאל של יסוד דאבא, כדי להינתן לאימא בזמן

מה שער הכוונות אומר, מה הרש"ש אומר, השד"ה וכל שאר המפרשים. וב"ה, ובסייעתא דשמיא עצומה, תוך זמן קצר התחלתי לצאת מדעת! בגלל הפתיחות שלי, ראיתי שבעצם כל הקושיות הקשות שלי, לא רק שהן אפילו לא מתחילות, כי הכל כתוב בפשט הדברים, אלא שהן בעצם מהוות אבני יסוד להבין את כל הסוגיה בצורה הכי פשוטה שרק אפשר!

ראיתי שכל המפרשים, למרות שאינם מסכימים בכל הפרטים, אבל כולם משלימים זה את זה, ורק כך התחלתי לראות איך כל המפרשים ביחד נותנים לנו תמונה שלמה וברורה של כל המערכת, וזה ממש הדהים אותי! לכן החלטתי להעלות את כל הסוגיה על הכתב ולשתף את כל מי שמוכן לפתוח את הסוגיה בלי דעות קדומות, ולראות עד כמה הדברים נפלאים ממש.

תחילה אביא את כל הקושיות שהיו לי ולאחר מכן, בע"ה, אביא את דברי הרבנים אחד לאחד, ונראה איך כל הקושיות נופלות ומהוות את השלד של הבנין של פורים בכללותו.

כידוע, אחת הסוגיות העיקריות, ואחד הקשיים שאין כמעט מפרש שלא התחבט בו, היא בדברי שער הכוונות, בדרוש פורים (ראה לעיל בעמוד 112), שהרב כתב בצורה הכי פשוטה שבזמן הנסירה, מסתלקים מוחין דאו"א מתוך ז"א, ולא רק צל"ם דאימא נכנס בנוק' אלא גם צל"ם דאבא נכנס בנוק', ומחזק את דבריו עם דרשת הזוהר על הפסוק "ויבן ה' אלהים (דא אבא ואימא) את הצלע (דא נוק'). וכידוע שבכל הכוונות, לא מצאנו שבזמן הנסירה, גם נה"י דאבא (עם המוחין דאבא) ייכנסו בתוך הנוק', אלא הם עומדים על גבי רישא דז"א, ורק צל"ם דאימא נכנס בנוק'. ויש לזה הרבה מקורות בדברי הרב. למשל בשער המוחין פ"ט (ע"ח ח"א דף ק' ע"א, ראה לעיל בעמוד 175).

נוספת (בחינה שלישית), שאינה קיימת כאשר אבא מלובש בתוך ז"א, שהרי יסוד דז"א הוא ארוך, ושני היסודות (עטרות) מסתיימות יחד, ואז אין גילוי לעטרת יסוד דאבא. וכידוע שהגילוי גורם להארה גדולה מאד.

נתחיל לבאר את הקושיות, ובעיקר על סמך שני המקורות הנ"ל (שעה"כ והשמ"ש).

א. שעה"כ מדבר על שלוש בחינות, אך בעצם מדובר כאן על שתי בחינות לבד: (1) הארת המוחין אבא ו/או אימא. (2) הארת לבוש (עטרת) יסוד דאבא. יש לציין שבשעה"כ לא כתוב איך נקראים שני הפרצופים האלה, הארת המוחין היוצאת מיסוד דאו"א, כאשר הם מלובשים בנוק'. לעומת זאת, כאשר נה"י דאו"א מלובשים בתוך ז"א, הארת יסוד דאו"א בונה את יעקב (בפנים, מיסוד דאבא), ורחל (באחור, מיסוד דאימא). השאלה היא איך נקראים הפרצופים היוצאים מהארת יסוד דאו"א כשהם מלובשים בנוק'?

ב. על פי המשך דברי שעה"כ, משמע שהארת מרדכי (לבוש) מאד חשובה, ועל זה רומז הפסוק "ומרדכי (עטרת יסוד דאבא) יצא מלפני המלך (המלכות - נוק') וכו'". והארה זו גדולה עד מאד, וכו', עי"ש באורך. בשעה"כ יש הדגשה חזקה מאד על ענין עטרת מרדכי (לבוש), שהיא הארת (עטרת) יסוד דאבא (שעוברת ובוקעת את עטרת יסוד דנוק'). השאלה היא, האם כל ענייניו של פורים הוא רק באותה הארת מרדכי (לבוש)? הרי הרב גם ציין את הארת המוחין. ומה היחס בין שני סוגי ההארות האלו? מי העיקר, הארת המוחין או הארת מרדכי (לבוש)? לכאורה נראה שעיקר ההארה בפורים היא הארת מרדכי (הלבוש), ונראה שכל הישועה בזמן פורים היתה מכח ההארה הזו (לבוש)! אם כן, מה ענין הארת המוחין בהקשר לפורים?

החילוף, אז לוקחים איתם את הארת לבוש מאבא, ונכנסים עם הארת לבוש זה בתוך לבושי נה"י דאימא, וככה נכנסים בתוך הנוק' בזמן הנסירה. אם כן, כל ענין עטרת מרדכי, שנפרט בהמשך, הכל בעצם תלוי באותה הארת לבוש חצי שמאלי של יסוד דאבא. על ע"ח הנ"ל (דף ק' ע"א), יש הגהת השמ"ש אות ד', ששואל את אותה השאלה שהעסיקה את כל המפרשים. הרב בעצמו (בע"ח הנ"ל) אומר שבזמן הנסירה, מוחין דאבא עומדים על גבי רישא דז"א, ורק מוחין דאימא (מלובשים בנה"י דאימא), נכנסים בנוק'. על זה מקשה הרש"ש בהגהת השמ"ש אות ד', מדברי הרב בדרוש פורים, ששם הרב אומר שבזמן הנסירה, נכנסים גם מוחין דאבא בנוק'.

הרש"ש מביא על כך שני תירוצים, שכל אחד מתחיל ב"ואפשר". ב"ואפשר" הראשון, מסביר הרש"ש, שמדובר על בינות וגבורות דאו"א, שנהפכו להיות מוחין דאימא בחילוף, והם אלו שנכנסים בנוק' בזמן הנסירה. אלא שבפועל, רק נה"י (לבושים) דאימא נכנסים בנוק'. ב"ואפשר" השני, אומר הרש"ש, מה שהסברתי בתירוץ הראשון, מדובר על יום חול, היינו ביחוד זו"ן הקטנים (יעו"ר). לעומת זאת, כאשר מדובר על שבתות ויו"ט וזו"ן הכוללים דכ"ד שעות, היינו ביחוד זו"ן הגדולים, אז צריך שגם נה"י דאבא יכנסו בנוק' בזמן הנסירה (ונפרט בהמשך). עכד"ק.

דבר נוסף, שצריך לזכור, מתוך דברי שער הכוונות בעצמו (ראה לעיל בעמוד 112), הרב מתייחס לשלוש בחינות בזמן כניסת או"א בנוק': א. פרצוף הנעשה כתוצאה מהארה היוצאת מיסוד דאבא (בנוק'). ב. פרצוף הנעשה כתוצאה מהארה היוצאת מיסוד דאימא (בנוק'). ג. הארה נוספת, כתוצאה מכך שלבוש יסוד דאבא ארוך, לעומת יסוד דנוק' שהוא קצר, לכן חלק מעטרת היסוד דאבא עובר את יסוד דנוק', ויוצא בגילוי. עצם גילוי זה גורם להארה

ולפלא הוא שהרש"ש לא הזכיר את פורים כלל בתירוץ שלו.

ועכשיו נבוא לשאלות במפרשים. לכאורה הראשון שבא להסביר את סוגיית נה"י דאבא המלובש בנוק' בזמן הנסירה, הוא הריפ"ש.

ח. הריפ"ש, על שעה"ב (בסוף הספר), מסדר את כל המהלך, ומשתמש בחילוף כדי לישב את סוגיית נה"י דאבא בתוך הנוק' בזמן הנסירה. אלא שהוא משתמש בחילוף שני. כלומר, שהמוחין של או"א מתחלפים פעם נוספת, ובזה חוזרים או"א לכמות שהיו לפני החילוף (הראשון). השאלה, למה נצרך הריפ"ש להגיע לחילוף שני?

האמת היא שהדברים מובנים על פי הסבר הריפ"ש, אלא שכדאי מאד להדגיש את הנושא. ונפרט בקצרה את סדר כניסת המוחין דאו"א בז"א. בסידור הרש"ש הנדפס (ח"ב עמוד ל"ו), ומהלך זה זהה בכל שאר ימות השנה (כולל שבת, יו"ט וימים נוראים), בתיבת "אחד" מעלים את המוחין דקטנות לע"ס דא"ק, ומולידים את כל המוחין הגדלות (אחור), שייכנסו בזו"ן עד תיבת "למען שמו", בעמידה. בדף ל"ז ע"א (בחול), לאחר הורדת השפע עד לאו"א, נעשה יחוד נ"ר, ובעמוד ב' רואים את מהלך החילוף. יש לציין שהביטוי חילוף אינו כתוב בסידור, אלא שהתהליך רק מתואר במלל. שאימא מעלה מ"ן, ונותנת את חצי הימין שלה לאבא. ואבא מוריד מ"ד, ונותן את חצי השמאלי שלו לאימא. וחשוב מאד לדעת שבשלב זה, המוחין דז"א עדיין לא נכנסו בלבושי נה"י דאו"א, אלא נמצאים בפרצוף דכללות או"א וישסו"ת (בעיבור). ורק (בדף הבא) בדף ל"ח ע"א, מכניסים את המוחין בתוך לבושי נה"י דאו"א, לאחר שהחילוף התבצע. אם כן, על פי זה, פשוט וברור שבזמן החילוף, צד שמאל דאבא (בינה וגבורות) אינו יכול לקחת הארת הלבוש, כדי להכניסם בתוך נה"י דאימא בחילוף, שהרי בזמן

ג. בהקדמת הרש"ש, וכן בהקדמת המפרשים, משום מה, הארת מרדכי (לבוש), כמעט ולא מוזכרת, אלא מוזכרת בעיקר הארת המוחין! למשל, בהקדמת הרש"ש, המובאת בחלק פורים (כוונות זמניות דף מ', ומובאת כאן בעמוד 2), הרב מפרט כמעט את כל בחינות הכל צמ"א (כלים, רפ"ח, מוחין ונרנח"י), אבל אין שום תזכורת לגבי הארת מרדכי (לבוש יסוד דאבא)! וכיצד, שהעיקר חסר מן הספר? וכן ברוב המפרשים, כמעט ולא מוזכר ענין הארת הלבוש (הארת מרדכי), והרי לכאורה זהו עיקר ענין פורים. לשאלה זו, ענו לי החברים שלא צריך להזכיר את עטרת מרדכי, שהרי זה העיקר, וזה ברור שהוא כלול.

ד. וכן, ברוב ככל הכוונות, מוזכר ענין הארת מוחין, מרדכי ואסתר. כמעט כל הרמזים נעשים סביב מרדכי ואסתר. מהו ענין אסתר? מה זה קשור להארת מרדכי (לבוש), שכמעט לא מוזכרת?

ה. הגהת השמ"ש על ע"ח, לכאורה מאד קשה, ויש כאן כמה קושיות. למה הרש"ש מביא שני תירוץ (שני "ואפשר")?

ו. יתירה מזו, לכאורה בהגהת השמ"ש על ע"ח, התירוץ הראשון אינו מועיל, שהרי הרש"ש אומר בפירוש שאכן יש בינות וגבורות בנוק' (היינו צד שמאל של המוחין של או"א, של לפני החילוף), אבל בפועל לא יהיה לנו לבוש מצד אבא בתוך הנוק', אלא רק נה"י דאימא נכנס בנוק' בזמן הנסירה. א"כ, הקושיה הנוראה נשארת ב"ואפשר" הראשון, איך יהיה הארת מרדכי (לבוש) בפורים, אם אין לנו לבוש יסוד דאבא בנוק'!?

ז. מה ההבנה בתירוץ השני, בהגהת השמ"ש על ע"ח? מה הועיל לנו זו"ן הגדולים. כמובן שחייבים לציין ששני התירוץ מתייחסים לפורים, שהרי השאלה היתה על פורים.

ג' הויו"ת העולים בגי' מגלה (בלי יו"ד). גם כאן רואים ג' הויו"ת, היינו כל המוחין דאבא בנוק', ולא רק חצי! וכן מביא את השמן ששון שמתייחס גם הוא לג' הויו"ת כמוחין דאבא שבנוק' (בתיבת "מגילה"), ולא חצי.

יא. וכן הרה"ג השד"ה, בשערי רחמים ח"ב, שאלה שג"ה. השד"ה מסדר את סדר בנין זו"ן בפורים, בתפלה (מערכת ימים) וכן במגילה ובמצוות היום (כולל בברכה, מערכת זמנים).

גם כאן נראה שעיקר העבודה במוחין דאו"א ולא בהארת הלבוש (עטרת מרדכי). ורק בסוף התשובה, הרה"ג השד"ה מתייחס להארת הלבוש, "ובענין וכו'". הרה"ג השד"ה מזכיר כאן את אותו תירוץ כפי שהביא בשאלה ר"א (ח"א), היינו לאחר חילוף. לכאורה גם כאן נראה שהארת המוחין הם העיקר.

יב. השמן ששון ח"ג דף קל"ט אמצע ע"ד אות ו' אומר שאותה הארת מרדכי ואסתר היתה כבר קיימת קודם הנסירה. לכאורה, בשעה"כ כתוב מפורש שהארת מרדכי נוצרה בזמן הנסירה, כאשר נה"י דאבא נכנס בנוק', ולא לפני כן!

יג. וכן באותה האות, הרב שמן ששון מזכיר את הארת מרדכי ואסתר, מה ענין אסתר? אם אכן מדובר על הארת יסוד דאבא (לבוש), אז מדובר רק על מרדכי, ומה עושה כאן הארת אסתר?

יד. ועוד באותה האות, אומר הרב שמן ששון שהארה זו קיימת בכל יום, "אלא שבכל יום אינו מתקיים, ועתה בפורים, ברחמיו מתקיים".

והרי שביום חול, היחוד הוא בזו"ן הקטנים, ויש רק חילוף ראשון. וכפי שהוכחנו לעיל, בחילוף ראשון לא תתכן הארת לבוש יסוד דאבא בנוק' בזמן הנסירה, שהרי צד שמאל דאבא (מוחין) לא היה בתוך לבושי אבא בזמן החילוף, על מנת שבזמן סילוקו מהלבוש הוא יקח הארת הלבוש הזה! והשאלה כאן היא לכאורה על הרב שמן ששון, כיצד יתכן שהוא אומר שבכל יום יש לנו הארת

החילוף המוחין עדיין לא היו בתוך הלבושים. אם כן, המציאות היא שלאחר החילוף הראשון (זו"ן הקטנים, יום חול), לא יתכן שיהיה לנו הארת לבוש יסוד דאבא בתוך הנוק' בזמן הנסירה! לכן, מדגיש לנו הריפ"ש, שאותה הארת לבוש יסוד דאבא (עטרת מרדכי) תתכן אך ורק לאחר חילוף שני (זו"ן הגדולים)!

ט. כפי שהבאנו בהקדמתנו (לפני השאלות), עיקר התירוץ על השאלה איך אפשר לקבל הארת יסוד דאבא (לבוש) בנוק', מסתמך על ענין החילוף של או"א. אם כן, כל הענין הגדול הזה של פורים, "ומרדכי יצא מלפני המלך, וכו'" וכל הישועה של פורים, הכל תלוי בעצם בהארת לבוש חצי יסוד (שמאל) דאבא? לכאורה דבר זה נראה משהו קטן מאד, ואיך יתכן לומר שבוזה תלויה כל ההצלה של פורים?! וכן בכוונות, בתיבת "מגילה", לכאורה הארה זו בוקעת ומאירה עד סוף עולם העשייה, זה דבר ענק. אם כן, כל זה בא מאותה הארת חצי לבוש יסוד דאבא?

י. הרה"ג השד"ה, בשערי רחמים. בתשובה לשאלה ר"א (ח"א), השד"ה מביא את הגהת השמ"ש הנ"ל על ע"ה (ב' "ואפשר"), ומבאר אותה כפי שהסברנו על פי הריפ"ש. ומוסיף שאכן, לאחר חילוף שני, רק הארת חצי לבוש דיסוד דאבא נכנס בנוק'. ועל זה נאמר "ומרדכי יצא מלפני המלך". לכאורה זה קשה מאד, שהרי דבר זה נראה משהו קטן מאד. ועל השאלה, אם כן אין כאן נה"י שלם של אבא בנוק' אלא רק חצי, מתרץ השד"ה, שאכן כן, אלא שחצי נה"י זה נקרא נה"י (כאילו שלם). גם זה קשה מאד להבין. ובמיוחד שבדברי הרב מוזכר ענין כל המוחין דאבא, חב"ד שבנה"י, נכנס בנוק'. אם כן, לא נראה שמדובר רק על חצי!

וכן נראה בתשובת הרה"ג שד"ה (ח"ב שאלה נש"ב), שנשאל לגבי המוחין דאבא שהם

בתוך הנוק', שזה רק בסוף זמן השבעים שנה. ולכאורה יש כאן סתירה!

אלו הן הקושיות החמורות מאד בהן נזכרתי, אך ברור שניתן להוסיף עוד קושיות רבות לרשימה. אלא שכל הקושיות האלו בכלל לא מתחילות כאשר נלמד את הדברים בפשטן. ונתחיל לבאר את הסוגיה, ובע"ה, נראה שתוך כדי הביאור, כל הקושיות תתורצנה מאליהן.

א. כפי שהסברנו, בשער הכוונות אין שמות לשתי ההארות האלו (מוחין) היוצאות מיסוד דאו"א כאשר הם נמצאים בנוק'. לעומת זאת, בפע"ח דף קי"א ע"ב, כתוב שיסוד דאבא נקרא מרדכי, ויסוד דאימא נקרא אסתר. מכאן נראה שגם ההארות (המוחין) היוצאות מתוך יסוד דאו"א כאשר הם בנוק', גם כן יקראו על שם מרדכי ואסתר. אמנם דבר זה אכן אינו מפורש, אבל נראה שכך גם סובר הרש"ש, וזה נראה ממש מוכרח מתוך כוונות המגילה. שהרי כפי שציינו בחלק מהקושיות, מה ענין מרדכי ואסתר, ובמיוחד בהקשר של מוחין, בנין הנוק', וכו'. אלא שהכל מראה שאכן כך סובר הרש"ש. ובזה הרווחנו גם את ההבנה בשעה"כ שהביא ג' בחינות. שתי הארות המוחין, היוצאות מיסוד דאו"א כאשר הם מלובשים בנוק'. והבחינה השלישית הארת מרדכי (לבוש).

ולכאורה נראה שכך גם הבינו חכמי המערב, בשאלה לרש"ש, נה"ש דף מ"א (ראה לעיל בעמוד 178). וכן הזכיר שאלה זו בשמן ששון ח"ג דף ק"מ ע"ב אות כ"א.

ב. אם כן מובן שלאורך כל הדרך בכוונות פורים יש שני סוגים של הארות. (1) הארת המוחין היוצאים מתוך יסוד דאו"א, הנמצאים בנוק' בזמן הנסירה ונקראים בכוונות מרדכי ואסתר. (2) הארת לבוש יסוד דאבא, הנקרא עטרת מרדכי.

מרדכי, שהרי זה נוגד את המציאות! וכי הרב שמן ששון חולק על המציאות ח"ו?! שאלה זו הטרידה אותי במשך שנים, ואכן שאלתי אותה בשייבה. התשובה היחידה שקיבלתי היא, "ככה אומר השמן ששון!". האמת היא שבהתחלה רצו להגיד שכך גם דעת הרה"ג שד"ה, עד שהוכחתי להם שהרה"ג שד"ה אינו אומר את זה בשום מקום, אז נשאר רק הרב שמן ששון, עד שהתבהרו לי הדברים, ב"ה. ושמחתי על המציאה, כמוצא שלל רב. ועל אחת כמה וכמה, כשראיתי בספר "באר יצחק", של הרה"ג ראובן ניסים סופר שליט"א, שגם הוא, בעיונים שלו על פורים, הגיע לאותה המסקנה, שבמציאות לא יתכן לקבל הארת לבוש יסוד דאבא בנוק' בזמן הנסירה, במערכת של זו"ן הקטנים (חילוף ראשון בלבד)! ועיין בסימן ט"ז, דף קל"ג, שמסדר את כל הסוגיה בצורה נפלאה. המחבר שם מקשה הרבה קושיות נוספות, חלקן נשארות בלי תשובה. אך לכאורה לפי שיטת השד"ה, שנביא בתשובות, נראה שהכל מתורץ, בע"ה.

טז. יתרה מזו, הרב תורת חכם (דף ס"ה ריש ע"א, בהסברו על הקדמת הרש"ש על המגילה, ראה לעיל בעמוד 7) אומר, שבתפלה ביום פורים, אנחנו בונים זו"ן של מערכת הימים, היינו זו"ן הקטנים, כמו ביום חול רגיל, ואז יש רק חילוף ראשון בלבד. וכן, מסדר הרה"ג השד"ה להלכה למעשה. א"כ, איך יתכן שיהיה לנו בחינת עטרת מרדכי בתפלת פורים?! לכאורה, זה לא מתקבל על הדעת שלא תהיה הארת מרדכי בפורים!

טז. וגם שעה"כ כותב שמרדכי ואסתר כבר היו קיימים בזמן השבעים שנה, היינו קודם לזמן הנסירה. לכאורה, זה מצדיק את מאמר השמן ששון שטוען שבכל יום יש הארת מרדכי! ומאידך, כתב הרב מפורש בשעה"כ שהארת מרדכי (לבוש) נוצר כשנה"י דאבא מתלבש

יעויין בהמשך השמן ששון, ח"ג דף ק"מ אות י"ז. שם ביאר הרב שמן ששון את כוונותו. ולמרבה הפלא, הוא אומר בפירושו שהכוונה היא על הארת הבינות וגבורות, ולא על הארת הלבוש! וכמובן שפשוט וברור שהרב ששון יודע ומכיר את המציאות (בוודאי הרבה יותר טוב מאיתנו), ולא יתכן שהיתה לו שום הבנה או מחשבה להגיד שיש הארת לבוש יסוד דאבא בכל יום!

ו. אם כן, אפשר להתחיל להבין, כפי שהסברנו על פי המציאות, ועל פי הריפ"ש, שביום חול אין הארת לבוש מרדכי, אלא יש הארת מוחין בלבד, היינו מרדכי ואסתר (שהם הבינות וגבורות של לפני החילוף הראשון). ונצטרף לכך שנראה שהארת המוחין היא העיקרית. על פי זה מובן גם למה רוב הרבנים, כולל הרש"ש בהקדמה, וכל המפרשים המסבירים את הקדמת הרש"ש, בכלל לא התייחסו להארת מרדכי (לבוש), כי ההקדמה מתייחסת למה שבנינו בתפלת פורים, שזוהו כמו ביום חול (זו"ן הקטנים, חילוף ראשון), ושם באמת אין הארת מרדכי (לבוש)! וזה מתאים להגהת השמ"ש (על ע"ח ח"א דף ק' ע"א). בתירוץ הראשון ("ואפשר" הראשון), כתב הרש"ש שאין הארת לבוש דאבא בנוק'. שם הרש"ש דיבר על זמן התפלה, זו"ן הקטנים, בפורים כמו ביום חול (מערכת הימים). לעומת זאת, בתירוץ השני ("ואפשר" השני), שם הוא התייחס לזו"ן הגדולים, היינו במגילה ובמצוות היום (מערכת הזמנים). לפי זה, ברור שחייבים את שני התירוצים של הגהת השמ"ש, ושניהם מדברים על פורים.

ז. ועכשיו כבר לא קשה, ומובן למה בתפלה אין הארת מרדכי (לבוש), למרות שמדובר על פורים. וכן הוכחנו שעיקר ההארה היא מהמוחין, הנקראים מרדכי ואסתר.

ג. לכאורה בזה יתורץ גם איזו בחינה עיקרית, וזה יעזור גם להבנת ההמשך.

למרות שבשעה"כ כתוב שהארת מרדכי (לבוש) היא הארה גדולה עד מאד, לכאורה נראה מפשט הכוונות בברכת המגילה שעיקר ההארה היא הארת המוחין. ולכן ברוב המקומות, מוזכר ענין מרדכי ואסתר, היינו הארת המוחין. ורוב המפרשים כמעט לא הזכירו את ענין הארת לבוש מרדכי, כי לכאורה הארה זו היא רק חלק קטן מאד בכוונות. ויתכן שהיא באה בעיקר בשביל הרמז של "ומרדכי יצא מלפני המלך".

ד. וכן, בסוף כונת תיבת "מגילה", יש את ההמשכה שהזכרנו, שהיא הארה מאד גדולה עד סוף עולם העשיה. גם כאן, פשוט וברור שמדובר על הארת מוחין, כפי שנראה מפשט פע"ח דף קי"א ריש ע"ג, שמדבר על שלוש היו"ת. וכפי שנראה גם מהמשך הכוונה, שמג' ההויו"ת הנ"ל יוצאים י"ג תקוני דקנא, ובוה אנחנו שוב רומזים את מרדכי ואסתר! וכן משמע מתשובת הרה"ג שד"ה בשערי רחמים ח"ב שאלה שני"ב, בענין ג' ההויות הנ"ל, שהן בבחינת מוחין (שהיו צריכות להיות ג' ע"ב שהם מוחין דאבא) ולא לבושים, וכפי שמסביר גם הרב ששון.

אפשר להאריך עוד הרבה בנושא זה, ומכל המקורות הנ"ל ועוד, נראה ברור שיש ענין של הארת מוחין של או"א, היוצאים מיסודות של או"א. וזהו העיקר לעומת הארת מרדכי (לבוש). ונראה שגם על פי הגיון פשוט זה כך, שהרי מדובר על הארה היוצאת מדופן הלבוש, שבוודאי אינה גדולה ועיקרית כמו הארת מוחין!

ה. לגבי השאלה, איך הרב ששון ששון לכאורה "מתעלם" מהמציאות ואומר שיש הארת מרדכי בכל יום.

דרך אגב, במקור שהבאנו כתוב שיש הארת מרדכי ואסתר בכל יום.

של ה"באר יצחק" מאד החוקה. הרב רצה להוכיח מדברי שעה"כ שכתב שזהו הנס של פורים, שבזה פורים גדול אפילו מושבת ויו"ט. לכאורה, שעה"כ מדבר על עצם העובדה שהשפע לא יסתלק ויתקיים כל היום כולו, למרות שהמוחין והלבושים כבר הסתלקו. כלומר, שעה"כ ציין את הנס בזה שהשפע לא מסתלק. לעומת זאת, לפי ה"באר יצחק" הנס הוא בעצם כניסת נה"י דאבא בנוק'. וכן ה"באר יצחק" רצה להוכיח מדברי ה"ואפשר" השני של הגהת השמ"ש. אלא שלפי הסבר זה היה צריך להיות שגם בשבתות וי"ט יהיה כל הנה"י דאבא בתוך הנוק' בזמן הנסירה, שהרי השמ"ש דיבר גם בזמנים האלו שאז צריך שכל הנה"י דאבא נכנס בנוק'. לכן, קשה מאד לקבל את ההוכחות הנ"ל, למרות שבעיקרון יתכן מאד לומר שזהו דין מיוחד בפורים, שרק אז נכנס כל נה"י דאבא בתוך הנוק' בזמן הנסירה.

על פי כל האמור לעיל, יוצא לנו לסיכום הסוגיה, בהתאם לשיטת הרה"ג השד"ה (תו"ה ורש"ש):
א. יש שתי סוגי הארות בפורים:

- (1) הארת המוחין דאו"א, וזו ההארה העיקרית.
- (2) הארת הלבוש דיסוד דאבא.

ונפרט אותם:

(1) הארת המוחין, והיא מורכבת משני חלקים:
(א) הארת יסוד דאבא (שהם בינה וגבורות דאבא, שנתנו לצד ימין של אימא בזמן החילוף, ראשון או שני), ונקראת הארת מרדכי.

(ב) הארת יסוד דאימא (שהם בינה וגבורות דאימא, שנשאר בצד שמאל של אימא בזמן החילוף, ראשון או שני), ונקראת הארת אסתר.

(2) הארת הלבוש דיסוד דאבא. הארת זו נקראת הארת מרדכי, ולפעמים גם עטרת מרדכי.

ורק הארת המוחין הזו קיימת בכל יום, כולל פורים. אלא שרק בפורים, אותן הארות המוחין (במערכת הימים והזמנים), והארת עטרת מרדכי (לבוש, במערכת הזמנים בלבד) מתקיימות כל היום כולו, בזכות מצוות היום שאנחנו עושים. ויש להדגיש ולציין, כפי שכתוב בשעה"כ הנ"ל, שמרדכי ואסתר כבר היו קיימים לפני זמן הנסירה. לכן גם אותה הארת המוחין כבר היתה קיימת לפני זמן הנסירה. ובזמן הנסירה, השי"ת הוסיף כח באותה הארת המוחין (מרדכי ואסתר) ובזה היתה הישועה. וז"ל הרב בשעה"כ: "ואז השי"ת ברחמיו האיר הארת נוק' העליון, והיא גדולת מרדכי ואסתר, ועל ידם נושעו ישראל מן הצרה הגדולה ההיא".

לאחר כל זה, נשאר עדיין קשה איך מדברי שעה"כ משמע שכל נה"י דאבא נכנס בנוק' בזמן הנסירה, ועל פי כל המפרשים שהבאנו משמע שרק חצי שמאלי של לבוש נה"י דאבא נכנס בנוק' (ורק לאחר חילוף שני). מתרץ הרה"ג שד"ה, בשערי רחמים ח"א שאלה ר"א, שאה"נ, באמת רק חצי השמאלי דאבא יכנס בנוק' בזמן הנסירה, אבל זה נקרא (כאילו) כל נה"י דאבא נכנס בנוק'. אמנם תירוץ זה נראה קצת דחוק, אבל נזכור שבחינה זו אינה עיקרית כל כך, וכפי שהוכחנו שהעיקר הוא הארת המוחין, וכאן יש לנו את התירוץ הראשון של הגהת השמ"ש, שאומר שיש את הבינה וגבורות דאבא בנוק' בזמן הנסירה.

עוד אפשר לתרץ, כפי שתירץ הרה"ג סופר שליט"א בספרו "באר יצחק" שהבאנו לעיל, כך גם הסברנו גם בשיבה הקדושה שלנו, שזהו דין מיוחד בפורים, שכל נה"י דאבא נכנסים בנוק' בזמן הנסירה. אלא שנראה שההוכחה

- והיא מופיעה תמיד בלי אסתר, שהרי אסתר היא מצד אימא! והארה זו (לבוש) כמעט לא מוזכרת בכוונות ובמפרשים.
- ה. וכן הארת המוחין דאו"א מתקיימת בפורים כל היום כולו (בימים ובזמנים), בזכות קיום מצוות היום.
- ב. הארת המוחין דאו"א, נכנסת בנוק' בזמן הנסירה.
- ג. הארת המוחין דאו"א קיימת בכל יום (במערכת הימים), נכנסת בנוק' בתיבת "באהבה", ומסתלקת מהנוק' בסוף תיבת "ומגן".
- ד. וכן הארת המוחין דאו"א קיימת בפורים גם במערכת הזמנים (מצוות היום).
- ו. הארת מרדכי (לבוש) אינה קיימת בימי החול (זו"ן הקטנים, מערכת הימים). ואפילו בפורים, אינה קיימת!
- ז. הארת מרדכי (לבוש) קיימת אך ורק במערכת הזמנים (זו"ן הגדולים). ובפורים, היא קיימת רק במצוות היום (מערכת זמנים, ולא בתפלה - מערכת ימים)!

תם ולא נשלם, השבח לאל בורא עולם
ירושלים תוכב"א - פורים התשע"ד

התיקון	הכתוב	שורה	טור	עמוד
דאימא לבד	דאימאלבד	19	1	175
שנה"י דאו"א	שנה"י דאו"א	21	1	175
(הראשון, ויש כאן חילוף שני)	(יש כאן חילוף שני)	18	1	176
גם	גם	24	1	176
גם	גם	25	1	176
והם	והס	26	1	176
ס"ה	ס"ה	33	1	176
ואח"כ	ואח"כ	34	1	176
החילוף הראשון	חילוף שני	19	1	177
הראשון	השני	31	1	177
ע"ג	פ"ג	2	1	178
זמנים	ימים	11	2	178
ימים	זמנים	14	2	175

